

Suvestinė redakcija nuo 2020-01-07

Sprendimas paskelbtas: TAR 2019-02-05, i. k. 2019-01688

ALYTAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL ALYTAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2019–2021 METŲ STRATEGINIO VEIKLOS PLANO PATVIRTINIMO

2019 m. sausio 31 d. Nr. K-7

Alytus

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 40 punktu ir įgyvendindama Alytaus rajono savivaldybės strateginio planavimo organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2013 m. birželio 14 d. sprendimu Nr. K–169 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės strateginių veiklos planų rengimo ir įgyvendinimo priežiūros tvarkos aprašo tvirtinimo“ (su pakeitimais), 39 punktą, Alytaus rajono savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Alytaus rajono savivaldybės 2019–2021 metų strateginį veiklos planą (pridedama).

Savivaldybės meras

Algirdas Vrubliauskas

PATVIRTINTA
Alytaus rajono savivaldybės tarybos
2019 m. sausio 31 d. sprendimu Nr. K-7

ALYTAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2019–2021 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS
PLANAS

Asignavimų valdytojas (-ai)	Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktorius, 188718528 Alytaus rajono savivaldybės kontrolierius, 188652583 Alytaus r. Butrimonių gimnazijos direktorius, 190244763 Alytus r. meno ir sporto mokyklos direktorius, 190247688 Alytaus rajono Daugų Vlado Mirono gimnazijos direktorius, 190244044 Alytaus r. Krokialaukio Tomo Noraus-Naruševičiaus gimnazijos direktorius, 190245331 Alytaus rajono savivaldybės kultūros centro direktorius, 304562801 Alytaus r. Miroslovo gimnazijos direktorius, 290245670 Alytaus r. Pivašiūnų gimnazijos direktorius, 190245865 Alytaus rajono savivaldybės Pivašiūnų globos namų direktorius, 304081885 Alytaus rajono savivaldybės biudžetinės įstaigos priešgaisrinės apsaugos tarnybos direktorius, 188731956 Alytaus rajono savivaldybės Miroslovo globos namų direktorius, 153713044 Alytaus rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktorius, 301785539 Alytaus r. Simno gimnazijos direktorius, 290244230 Alytaus rajono Simno specialiosios mokyklos direktorius, 190984347 Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos direktorius, 188202383
--------------------------------	---

APLINKOS IR IŠTEKLIŲ ANALIZĖ

Išorinės aplinkos analizė:

Politiniai veiksniai. Alytaus rajono savivaldybė veiklą vykdo ir įvairias funkcijas atlieka vadovaudamasi ne tik vidiniais dokumentais (nutarimais, įsakymais tvarkomis ir pan.), bet labai didelę reikšmę turi Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Seimo privalomojo, rekomendacinio ir informacinio pobūdžio teisės aktai.

Vyriausybė siekia ekonomikos augimo, užimtumo didinimo, skurdo ir socialinės atskirties mažinimo, energinio efektyvumo ir saugumo didinimo, švietimo, mokslo, kultūros ir sveikatinimo politikos įgyvendinimo gerinant kokybę ir prieinamumą, Europos Sąjungos, užsienio ir gynybos politikos stiprinimo. Tai yra prioritetinės Vyriausybės kryptys, kuriose ypač reikalingos permainos. Vyriausybė taip pat vykdys buvusio ministrų kabineto pradėtų ir šaliai naudingų darbų tęstinumą.

Lietuva, ieškodama šaltinių šalies konkurencingumui didinti, palankioms investicijoms ir verslo plėtros kūrimui vadovaujasi ir Europos komisijos 2010 metais priimta strategija – „Europa 2020“, tai visos Europos Sąjungos augimo strategija, kurią užsibrėžta įgyvendinti iki 2020 metų.

Strategijoje numatyti penki dideli tikslai užimtumo, inovacijų, švietimo, socialinės įtraukties, klimato ir energetikos srityse.

Trys strategijos „Europa 2020“ užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties sričių pavyzdinės iniciatyvos yra:

„Judrus jaunimas“ – iniciatyva, kuria siekiama gerinti jaunimo įsidarbinimo galimybes, padedant studentams ir stažuotojams įgyti patirties kitose šalyse bei gerinant mokymosi ir stažavimosi Europoje kokybę ir patrauklumą.

„Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkė“ – iniciatyva, kuria siekiama suteikti naują impulsą darbo rinkos reformoms, padedant žmonėms įgyti būsimoms profesijoms reikalingų įgūdžių, kurti naujas darbo vietas ir peržiūrėti su užimtumu susijusius ES teisės aktus.

„Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi platforma“ – iniciatyva, kuria siekiama paremti visais lygmenimis vykdomą darbą, kad būtų įgyvendintas vienas pagrindinių ES tikslų – pasiekti, kad iki 2020 m. bent 20 milijonų žmonių išbristų iš skurdo ir integruotųsi visuomenėje.

2019 metai svarbūs Lietuvai, mat dabar įsibėgėja 2014–2020 m. investicijų periodas. Fiksuojamas sąvokos pokytis, ES finansai vadinami ne be parama, o investicijomis.

Europos Sąjungos (ES) sanglaudos politika – tai bendroji ES politika, kurios tikslas – mažinti išsivystymo skirtumus tarp ES regionų. Šiuo tikslu visa ES yra padalinta į regionus, kurie pagal jų išsivystymo lygį (lyginant BVP vienam gyventojui rodiklį su ES vidurkiu) yra suskirstyti į tris kategorijas:

□ **Mažiau išsivystę regionai** (BVP vienam gyventojui mažesnis nei 75 proc. ES vidurkio). 2014–2020 m. laikotarpiu iš ES struktūrinių fondų 72 mažiau išsivysčiusiems regionams (tarp jų ir Lietuvai) numatyta skirti **182,2 mlrd. eurų** (einamosiomis kainomis);

□ **Pereinamojo laikotarpio regionai** (BVP vienam gyventojui tarp 75 ir 90 proc. ES vidurkio). 2014–2020 m. laikotarpiu iš ES struktūrinių fondų 51 pereinamojo laikotarpio regionui numatyta skirti **32,4 mlrd. eurų** (einamosiomis kainomis);

□ **Labiau išsivystę regionai** (BVP vienam gyventojui didesnis nei 90 proc. ES vidurkio). 2014–2020 m. laikotarpiu iš ES struktūrinių fondų 151 labiau išsivysčiusiam regionui numatyta skirti **54,4 mlrd. eurų** (einamosiomis kainomis).

ES sanglaudos politika įgyvendinama Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo, įskaitant „Jaunimo užimtumo iniciatyvos“ ir Sanglaudos fondo lėšomis bei pasitelkiant kitas finansines priemones. 2014–2020 m. laikotarpio ES biudžete numatyta 351,8 mlrd. eurų (arba trečdalis viso ES biudžeto) skirti ES sanglaudos politikos tikslams: ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo tikslui ir Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslui.

2014–2020 m. laikotarpiu pabrėžiama ES sanglaudos politikos **sąsaja su strategijos „Europa 2020“ tikslais** – skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą, tikintis kryptingai artėti pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo link. Šio strateginio matmens nustatymas reiškia tai, kad ES sanglaudos politikos lėšomis siekiama strategijoje „Europa 2020“ nustatytų tikslų. „*Daugiau Europos už tuos pačius pinigus!*“ – tai 2014–2020 m. laikotarpio moto.

2014–2020 m. ES sanglaudos politikos kontekste ES valstybės narės yra pasirengusios nedidindamos finansinių išteklių kuo efektyviau kurti pridėtinę vertę ES viduje. Šis siekis lėmė modernaus ES sanglaudos politikos biudžeto principų susiformavimą.

2014–2020 m. laikotarpiu svarbus tampa **koncentracijos principas**, pagal kurį investicijos koncentruojamos į ribotą skaičių prioritetų, atsižvelgiant į tai, kad apčiuopiamos naudos jos duos tik tuo atveju, kai bus

investuojama į tuos sektorius, kuriems tų investicijų labiausiai reikia ir kuriuose galima pasiekti didžiausio pokyčio.

Iki šiol didelė reikšmė buvo skiriama lėšų panaudojimui (tiek Lietuvoje, tiek ir kitose ES valstybėse narėse). 2014–2020 m. laikotarpiu akcentuojama **rezultatai** ir jų pasiekimas. Rezultatai atspindės siekiamų rodiklių reikšmėse. Jų nepasiekus, bus imamasi priemonių užtikrinti efektyvų lėšų panaudojimą ir tai gali sąlygoti būtinybę perprogramuoti lėšas, keisti strateginius dokumentus ir kt.

Sanglaudos politikos reglamentuose yra nustatytos **išankstinės sąlygos**, kurios turi būti įgyvendintos, norint panaudoti ES fondų lėšas. Šios sąlygos atsiranda dėl to, kad laikomasi pozicijos, jog efektyvios investicijos, galinčios atnešti norimą rezultatą, gali būti atliekamos tik tada, kai egzistuoja ilgalaikis tokių investicijų planas (t.y. strategija, programa ar kt.), įgyvendinimas neprieštarauja ES vykdomai politikai bei yra sukurti mechanizmai ir turima gebėjimų efektyviam įgyvendinimui užtikrinti. Taip pat svarbios makroekonomikos sąlygos, kurių esmė ta, kad nesilaikant fiskalinės drausmės viešuosiuose finansuose (išaugus infliacijai, padidėjus valstybės skolai ar biudžeto deficitui), gali būti stabdomi mokėjimai, keičiami strateginiai dokumentai ir pan.

2014–2020 m. laikotarpiu daugiau dėmesio skiriama **iniciatyvoms, kylančioms iš vietinio lygmens**. Numatomi įgyvendinti nauji mechanizmai (integruotos teritorinės investicijos ir bendruomenių inicijuojama vietos plėtra), iniciatyvą atiduodantys į aktyvių bendruomenių rankas. Taip pat remiamos tvarios miestų plėtros priemonės, kurioms įgyvendinti skiriama mažiausiai 5 proc. Europos regioninės plėtros fondo lėšų nacionaliniu lygiu.

2014–2020 m. laikotarpiu didelės pastangos dedamos siekiant **supaprastinti administravimo procesą**, t. y. standartizuojamos procedūros, elektronizuojamos formos atsisakant popierizmo, taikomas paprastesnis atsiskaitymas projektams iki 50 tūkst. eurų. Taip pat atliekami veiksmai, užtikrinantys geresnį planavimą ir mažesnį veiklų dubliavimą bei padedantys užtikrinti geresnį koordinavimą su kitomis ES priemonėmis, pavyzdžiui, programa „Horizontas 2020“, Europos

2013 m. gruodžio 17 d. (Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai metu) buvo patvirtinti ES sanglaudos politikos reglamentai, kuriuose nustatytos ES sanglaudos politikos įgyvendinimo, ES fondų paskirstymo, valdymo ir administravimo taisyklės. ES sanglaudos politikos reglamentų paketą sudaro keturi reglamentai:

- ☐ Bendrųjų taisyklių, reglamentuojančių Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Europos socialinio fondo (ESF), Sanglaudos fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos jūrų ir žuvininkystės fondo (EJŽF) veiklą;

- ☐ Europos regioninės plėtros fondo;

- ☐ Sanglaudos fondo;

- ☐ Europos socialinio fondo.

Šiuose reglamentuose išskirti 11 teminių tikslų ir juos detalizuojantys investiciniai prioritetai. Kiekviena ES valstybė narė, atsižvelgdama į jai kylančius iššūkius ir egzistuojančius plėtros poreikius, galėjo pasirinkti skirtingus teminius tikslus. Dažniausiai mažiau išsivysčiusios valstybės narės susiduria su daugiau iššūkių nei labiau išsivysčiusios ir dėl to turi didžiausius plėtros poreikius skirtingose srityse, todėl jų prioritetai nacionaliniu lygiu įgyvendinant ES sanglaudos politiką yra plačiausi.

Pagrindiniai nacionaliniai strateginiai dokumentai, skirti įgyvendinti 2014–2020 m. ES sanglaudos politiką, yra:

- ☐ partnerystės sutartis (Europos Komisijos patvirtinta 2014 m. birželio 20 d.;
- ☐ 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programa (Europos Komisijos patvirtinta 2014 m. rugsėjo 8 d.

Šie dokumentai parengti remiantis 2014–2020 m. nacionalinės pažangos programa (NPP), patvirtinta 2012 m. lapkričio 28 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“, kuri skirta strategijos „Europa 2020“ ir Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“ nuostatomis įgyvendinti ir apimanti ne tik ES fondus, bet ir kitus finansavimo šaltinius.

Partnerystės sutartis apibrėžia Europos struktūrinių ir investicinių fondų (ESI fondai) panaudojimo 2014–2020 m. laikotarpiu strategiją. Pagal šią sutartį Lietuvai skirta 8,386 mlrd. eurų iš penkių ESI fondų:

- ☐ Europos regioninės plėtros fondo;
- ☐ Europos socialinio fondo;
- ☐ Sanglaudos fondo;
- ☐ Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai;
- ☐ Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo.

Prioritetinių sričių, finansuojamų iš penkių ESI fondų ir apimančių ES sanglaudos, žemės ūkio ir žuvininkystės politikas, apjungimas viename dokumente skatina veiklų integralumą, užtikrina geresnį koordinavimą tarp atskirų finansinių instrumentų, mažina veiklų dubliavimosi atvejus, sukuria bendrus stebėsenos mechanizmus.

Pagal Partnerystės sutartį parengtos trys programos:

- ☐ 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programa (6,709 mlrd. eurų), skirta įgyvendinti

ES sanglaudos politiką Lietuvoje. Šioje veiksmų programoje numatomos iš Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo finansuotinos veiklos Partnerystės sutartyje identifikuotiems iššūkiams įveikti ir ekonominiais bei socialiniams pokyčiams Lietuvoje pasiekti 2014–2020 m. laikotarpiu;

- Lietuvos 2014–2020 metų kaimo plėtros programa (1,613 mlrd. eurų), skirta įgyvendinti ES žemės ūkio politiką Lietuvoje;

- žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programa (0,063 mlrd. eurų), skirta įgyvendinti ES žuvininkystės politiką Lietuvoje.

2014–2020 m. laikotarpio pagrindinių ES struktūrinių fondų paramos kryptys, daugiausiai keturiems investavimo prioritetams, pagal šiuos tematinius tikslus:

1. užimtumo didinimas ir parama darbo jėgos judumui;
2. investicijos į švietimą, įgūdžius ir mokymąsi visą gyvenimą;
3. kova su skurdu ir socialines įtrauktis skatinimas;
4. Institucinių gebėjimų stiprinimas ir veiksmingas viešasis administravimas.

Kita labai svarbi strategija, siekiant užtikrinti sklandų Europos Sąjungos reikalų koordinavimą šalyje, garantuoti veiksmingą nacionalinių interesų įgyvendinimą, kuri parengta atsižvelgiant į Europos Sąjungos politikos dokumentus, galiojančius iki 2020 metų, Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtina Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015. Tai valstybės vizija ir raidos prioritetai bei jų įgyvendinimo kryptys iki 2030 metų. Šiuo pagrindiniu planavimo dokumentu turi būti vadovaujamas priimančias strateginius sprendimus ir rengiant valstybės planus ar programas. Šiai Lietuvos pažangos strategijai įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“ buvo patvirtinta 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programa. Programoje atsižvelgiama į ES politines nuostatas, aprašomos ilgalaikių valstybės prioritetų įgyvendinimo kryptys, numatomas ES finansinės paramos panaudojimas ilgalaikiams valstybės prioritetams įgyvendinti. Nacionalinėje pažangos programoje esminės regioninės politikos gairės aprašomos kaip šios programos (horizontalusis prioritetas) „Regioninė plėtra“. Todėl savivaldybė, kaip viena iš svarbiausių partnerių įgyvendinant regioninę politiką, taip pat turi prisidėti prie strategijos įgyvendinimo, planuodama savo investicijas, ypač regioninės plėtros srityje.

2016 m. spalio pabaigoje Lietuvos Respublikos piliečiai išrinko naują 2016–2020 m. kadencijos Seimą. Taip pat darbus pradėjo ir naujoji XVII vyriausybė. Programos socialinės apsaugos srityje išipareigojama kurti palankią šeimai aplinką, kompleksškai spręsti vaikų globos ir įvaikinimo problemas, remti paslaugas šeimoms teikiančias nevyriausybinės organizacijas ir bendruomenes, mažinti smurtą ir kovoti su patyčiomis.

Sveikatos apsaugos sistemoje siekiama veiksmingos ir skaidrios sveikatos apsaugos sistemos, gerinti darbo sąlygas medikams, užtikrinti efektyvią ligų prevenciją ir ankstyvąją diagnostiką, veiksmingą kovą su žalingais įpročiais, teikti realią pagalbą neįgaliems vaikams ir jų šeimoms, pritaikyti aplinką ir paslaugas specialiųjų poreikių turintiems žmonėms. Vyriausybė aktyviai kovoja su žalingais įpročiais ir siekia, kad prekiauti alkoholiniais gėrimais būtų galima tik specializuotose parduotuvėse, leidžia stiprų alkoholį įsigyti ir vartoti nuo 20 metų, didina alkoholinių gėrimų ir tabako akcizus ir kt.

Vyriausybės ilgalaikis tikslas yra suderinti sąlygas ekonomikos vystymuisi, gyventojų gerovei ir aukšties aplinkos kokybės standartams. Tam pasiekti numatomos keturios veiksmų grupės: darnaus gamtos ir žmogaus sambūvio skatinimas, rūpinimasis biologinės įvairovės išsaugojimu, aplinkosauginis visuomenės sąmoningumo skatinimas, darnios, atsakingos ir konkurencingos ūkio politikos formavimas. Vyriausybės programoje – skurdo ir regioninės atskirties įveikimas: investicijos į darbo vietų kūrimą regionuose, regionų patrauklumas ir verslumas, kompleksinės paslaugos ir užimtumo galimybės pagyvenusiems žmonėms. Vyriausybės siekia visiems prieinamo kokybiško švietimo, vientisos mokytojų rengimo, kvalifikacijos tobulinimo ir perkvalifikavimo sistemos. Įgyvendinant švietimo finansavimo reformą bendrajame ugdyje numatoma pertvarkyti mokyklų finansavimo metodiką. Vyriausybė nuo 2018-09-01 atsisakė „mokinio krepšelio“ principo ir siekdama efektyvaus lėšų paskirstymo įdiegė „Klasės krepšelio“ modelį, nustatė pedagogų etatinio apmokėjimo tvarką. Bus skiriamas dėmesys mokslinių tyrimų ir inovacijų plėtrai.

Nemažas dėmesys skiriamas kultūros sričiai – Vyriausybė planuoja tobulinti paramos kultūrai sistemą, siekti visiems prieinamos ir įtraukiančios kultūros. Siekiama, kad stiprėtų regioniniai švietimo ir kultūros centrai – bibliotekos, jaunimo centrai ir kitos įstaigos, taip pat kaimo bendruomenės.

Finansų srityje Vyriausybė siekia užtikrinti skaidrią viešųjų finansų politiką, įtvirtinti paprastesnę ir teisingesnę mokesčių politiką, subalansuotą pensijų sistemą, mažinti šešėlinę ekonomiką.

Alytaus rajono savivaldybė, organizuodama savo veiklą, atsižvelgia į savivaldybei tiesioginį ir netiesioginį poveikį turinčius ES rekomendacinio pobūdžio dokumentus – rekomendacijas, gaires,

strategijas. ES teisės aktai reguliuoja daugelį sričių, tradiciškai priklausančių regioninės ir vietos valdžios kompetencijai: viešuosius pirkimus, aplinkos apsaugą, ekonominės veiklos reguliavimą, viešųjų paslaugų teikimą, privačių įmonių subsidijavimą.

Alytaus rajono savivaldybė atsakingai įsisavina ES struktūrinės paramos lėšas. Rengiami projektai, skirti infrastruktūrai plėtoti, gyvenamosios aplinkos gerinimui, gamtos ir kultūros paveldo išsaugojimui, užimtumui didinti, viešųjų paslaugų kokybės ir prieinamumo didinimui.

Svarbiausi norminiai teisės aktai, kuriais savo veikloje vadovaujasi Alytaus rajono savivaldybė, yra Europos vietos savivaldos chartija, Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, vietos savivaldą reglamentuojantys teisės aktai, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymas, Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymas, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, Alytaus rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentas, Alytaus rajono savivaldybės administracijos veiklos nuostatai ir kiti savivaldos institucijų veiklą reglamentuojantys dokumentai.

Savivaldybės ekonominius klausimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymas, Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų planavimo, rengimo, tvirtinimo procedūros reglamentuotos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėse patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivalbių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ ir kita.

Alytaus rajono savivaldybė, planuodama savo veiklą, privalo taip pat įvertinti šiuos dokumentus: Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX–1187 patvirtintą Valstybės ilgalaikės raidos strategiją, kurioje numatytos visų Lietuvos ūkio šakų ir sektorių ilgalaikės plėtros kryptys (ilgalaikiais valstybės raidos prioritetais nustatyti – žinių visuomenė, saugi visuomenė ir konkurencinga ekonomika), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“ patvirtintą Nacionalinę darnaus vystymosi strategiją, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-12-18 nutarimu Nr. 1281 „Dėl Lietuvos inovacijų plėtros 2014-2020 metų programos patvirtinimo“ patvirtintą Lietuvos inovacijų plėtros 2014–2020 metų programą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ patvirtintą Strateginio planavimo metodiką (su pakeitimais), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1435 „Dėl strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijų patvirtinimo“ patvirtintas strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijas.

Ekonominiai veiksniai

Pasaulio ekonomikos forumas (PEF) kasmet atlieka pasaulio šalių vertinimus pagal **bendrą konkurencingumo indeksą (BKI)**. Šalies BKI skaičiuojamas atsižvelgiant į respondentų (įmonių vadovų) 12 subindeksų vertinimus ir svarbiausius šalies makroekonominius rodiklius. Pagal PEF pakeistą metodiką 2018 m. pirmoje vietoje buvo JAV (85,6 balo), antroje – Singapūras (83,5 balo), trečioje – Vokietija (82,8), ketvirtoje – Šveicarija (82,6 balo), penktoje – Japonija (82,5 balo). Lietuva pagal BKI, palyginti su 2017 m., nukrito dviem pakopomis žemyn ir užėmė 40 vietą (67,1 balo), Estija – 32 (70,8 balo), Latvija – 42 (66,2 balo).

Įtakos reitingo pokyčiams galimai turėjo atnaujinta indekso sudarymo metodologija. Atsižvelgiant į ketvirtosios ekonominės revoliucijos atneštas naujoves ir pasikeitusią ekonominę aplinką, performuotos vertinamos sritys ir pakeista dalis jas atliepiančių kintamųjų. PEF nuo 2018 m. tiria keturias esmines sritis: įgalinančią aplinką, žmogiškąjį kapitalą, rinkas ir inovacijų kosistemas. Kiekviena sritis remiasi 2–4 komponentais (iš viso – dvylika komponentų), kurių kiekvienas vertinamas pagal keliolika kintamųjų. Dauguma vertinimo komponentų išliko tie patys, bet įtraukus naujus kintamuosius (pvz., pradėta vertinti verslumo kultūra, socialinis kapitalas, biudžeto skaidrumas) pakito komponentų įverčiai. Taip pat atnaujinus metodologiją, perskaiciuota skaitinė vertinimų išraiška ir nuo šių metų tiek bendras balas, tiek kiekvieno komponento ir kintamojo vertė yra pateikiama 100 balų skalėje, kur 100

reiškia palankiausią vertinimą.

Tyrimui sudaroma atsitiktinė sluoksninė imtis, atsižvelgiant į įmonių dydį (darbuotojų skaičių) ir šias ekonominės veiklos rūšių grupes: žemės ūkio, pramonės ir paslaugų. 2018 m. tyrime dalyvavo 112 Lietuvos įmonių vadovų, iš jų 49 proc. vadovavo įmonėms, turinčioms 250 ir daugiau darbuotojų, 51 proc. – turinčioms iki 249 darbuotojų. Įmonių vadovai užpildė PEF klausimyną, apimančią daugiau kaip 100 skirtingų sričių rodiklių. Rodikliai buvo vertinti taikant 7 balų sistemą (1–2 balai – neigiamas vertinimas, 3–4 balai – vidutinis, 5–7 balai – teigiamas). Nuo 2018 m. PEF pakeitė indeksų skaičiavimo metodiką, sumažindami ankstesniuose tyrimuose naudotų rodiklių skaičių ir įvesdami 64 naujus rodiklius, todėl ankstesnių metų indeksai tapo nepalyginami.

Pagal **makroekonominio stabilumo srities** rodiklių (metinės infliacijos kitimo ir valstybės skolos dinamikos) vertinimus Lietuva, Latvija ir Estija užėmė 1 vietą iš 140.

Pagal institucijų veiklos sritį, apimančią šalies institucinės aplinkos vertinimus, pirmauja Naujoji Zelandija, Lietuva yra 41 vietoje, Latvija – 49, Estija – 22. Aukščiausias vietas Lietuva užėmė pagal terorizmo nebuvimo (1 vieta), žemės tvarkymo kokybės (2 vieta), organizuoto nusikalstamumo nebuvimo (21 vieta) bei biudžeto skaidrumo (27 vieta) rodiklių vertinimus. Žemiausiose vietose Lietuva buvo pagal socialinės aplinkos (121 vieta) ir Vyriausybės reguliavimo naštos (106 vieta – 3 balai) vertinimus.

Pagal infrastruktūros sritį, apimančią transportavimo ir ryšių kokybės vertinimus, pirmoje vietoje yra Singapūras, Lietuva – 44, Latvija – 47, Estija – 42. Aukščiausiai įvertinti Lietuvos infrastruktūros rodikliai: elektrifikavimo lygis (procentas, palyginti su gyventojais) (1 vieta), kelių jungčių indeksas (21 vieta), geležinkelių tankis (27 vieta) ir traukinių paslaugų efektyvumas (27 vieta). Žemiausiai įvertintas Lietuvos oro uostų jungčių lygis (87 vieta) ir keleivinių laivų laivybos jungiamumo indeksas (74 vieta).

Pagal informacinių technologijų (IT) naudojimą, apimančią IT naudojimo plėtrą, pirmoje vietoje yra Pietų Korėja, Lietuva – 18, Latvija – 11, Estija – 14. Lietuva užėmė aukščiausias pozicijas pagal šviesolaidžio interneto (6) ir mobiliojo ryšio telefonų (13) naudojimo plėtrą. Žemesnėje, t. y. 52 vietoje, Lietuva buvo pagal plačiajuosčio interneto abonementų skaičių, tenkantį 100 gyventojų.

Sveikatos srities vertinimuose Lietuva užima 77 vietą (79 balai), o pagal tikėtiną gyventojų gyvenimo trukmės rodiklį – 76. Pasaulio šalių tarpe pirmoje vietoje yra Singapūras.

Pagal švietimo ir įgūdžių srities vertinimus, apimančius švietimo sistemos veiksmingumą ir gyventojų išsimokslinimo lygį, pirmoje vietoje yra Suomija, Lietuva – 31, Latvija – 23, Estija – 18. Aukščiausias vietas Lietuva užėmė (11 vieta), personalo apmokymo laipsnį (31), mokyklinio gyvenimo galimybes (32) ir skaitmeninius gyventojų įgūdžius (33). Žemiausias vietas Lietuva užėmė pagal kvalifikuotų darbuotojų suradimo lengvumo (123) ir absolventų gebėjimų (107) rodiklių vertinimus. Pagal šių rodiklių vertinimus pirmas vietas užima atitinkamai JAV ir Šveicarija.

Pagal produkto rinkos vertinimus, apimančius rinkos dydį, mokesčius bei konkurencijos lygį, pirmoje vietoje yra Singapūras, Lietuva – 53, Latvija – 49, Estija – 21. Lietuvoje geriausiai įvertinti prekybos maitos tarifai (9 vieta) ir prekybos paslaugų atvirumas (10). Žemiausioje vietoje Lietuva buvo pagal tarifų sudėtingumą – 112 vieta.

Pagal darbo rinkos vertinimus, apimančius priėmimo ir atleidimo iš darbo sąlygas bei darbo užmokesčio lankstumą, pirmoje vietoje yra JAV, Lietuva – 32, Latvija – 29, Estija – 21. Aukščiausias vietas Lietuva užėmė pagal darbo užmokesčio nustatymo lankstumą (5 vieta), moterų užimtumą (12) ir darbuotojų teises (14). Žemiausiai įvertintos buvo šios sritys: užsieniečių įdarbinimo lengvumas (133), darbo mokesčių dydis procentais (130) ir atleidimo iš darbo išlaidos (106).

Pagal finansų sistemos vertinimus, apimančius privataus ir smulkaus bei vidutinio verslo finansavimo galimybes, rinkos kapitalizavimo lygį ir bankų veiklos efektyvumą, pirmoje vietoje yra JAV, Lietuva – 76, Latvija – 94, Estija – 46. Aukščiausias vietas Lietuva užėmė pagal bankų reguliuojamojo kapitalo santykį (16 vieta), rizikos kapitalo prieinamumą (59), neveiksnių paskolų dydį, procentais nuo paskolų portfelio vertės (60). Žemiausiai įvertintas Lietuvos kredito deficitas procentais (114), rinkos

kapitalizavimas procentas BVP (93), smulkaus bei vidutinio verslo finansavimas (87) ir vidaus kreditas privačiam sektoriui procentas BVP (82).

Pagal rinkos dydžio vertinimus, apimančius šalies bendrąjį vidaus produktą (BVP) vienam gyventojui (JAV doleriais) ir importo dydį (procentas BVP), pirmoje vietoje yra Kinija, Lietuva – 76, Latvija – 94, Estija – 97. Aukščiausią vietą Lietuva užėmė pagal importo dydį (procentas BVP) – 17 vieta, o žemiausią – pagal BVP, tenkantį vienam gyventojui (JAV doleriais) – 79 vieta.

Pagal verslo dinamiškumo vertinimus, apimančius verslo pradžios sąlygas, bankroto reguliavimo sistemą, inovacinių įmonių augimą, pirmoje vietoje yra JAV, Lietuva – 44, Latvija – 47, Estija – 29. Aukščiausią vietą Lietuva užėmė pagal verslo pradžios išlaidas (13 vieta) ir verslo pradžios trukmę dienomis (25 vieta). Žemiausiai įvertinta Lietuvos bankroto reguliavimo sistema (88 vieta).

Pagal inovacijų pajėgumų srities vertinimus, apimančius mokslo tiriamosios ir eksperimentinės plėtros (MTEP) lygį, klasterių augimą, patentų išradimams ir prekių ženklų kiekį bei daugiašalį bendradarbiavimą, pirmoje vietoje yra Vokietija, Lietuva – 42, Latvija – 52, Estija – 33. Aukščiausią vietą Lietuva užėmė pagal verslo pradžios išlaidas (13 vieta) ir verslo pradžios trukmę dienomis (25 vieta). Žemiausiai įvertinta Lietuvos klasterių plėtra (96 vieta) ir pirkėjo išprusimas (78).

Siekdamas įvertinti šalių išsivystymo lygį ir konkurencingumą, PEF kasmet atlieka pasaulio šalių konkurencingumo tyrimą, kuriame dalyvauja daugiau nei šimtas valstybių (2018 m. – 140, 2017 m. – 137, 2016 m. – 138). Lietuva šiame tyrime dalyvauja nuo 2001 m. Tyrimo duomenys pateikiami PEF leidinyje „Pasaulio konkurencingumo ataskaita 2018“.

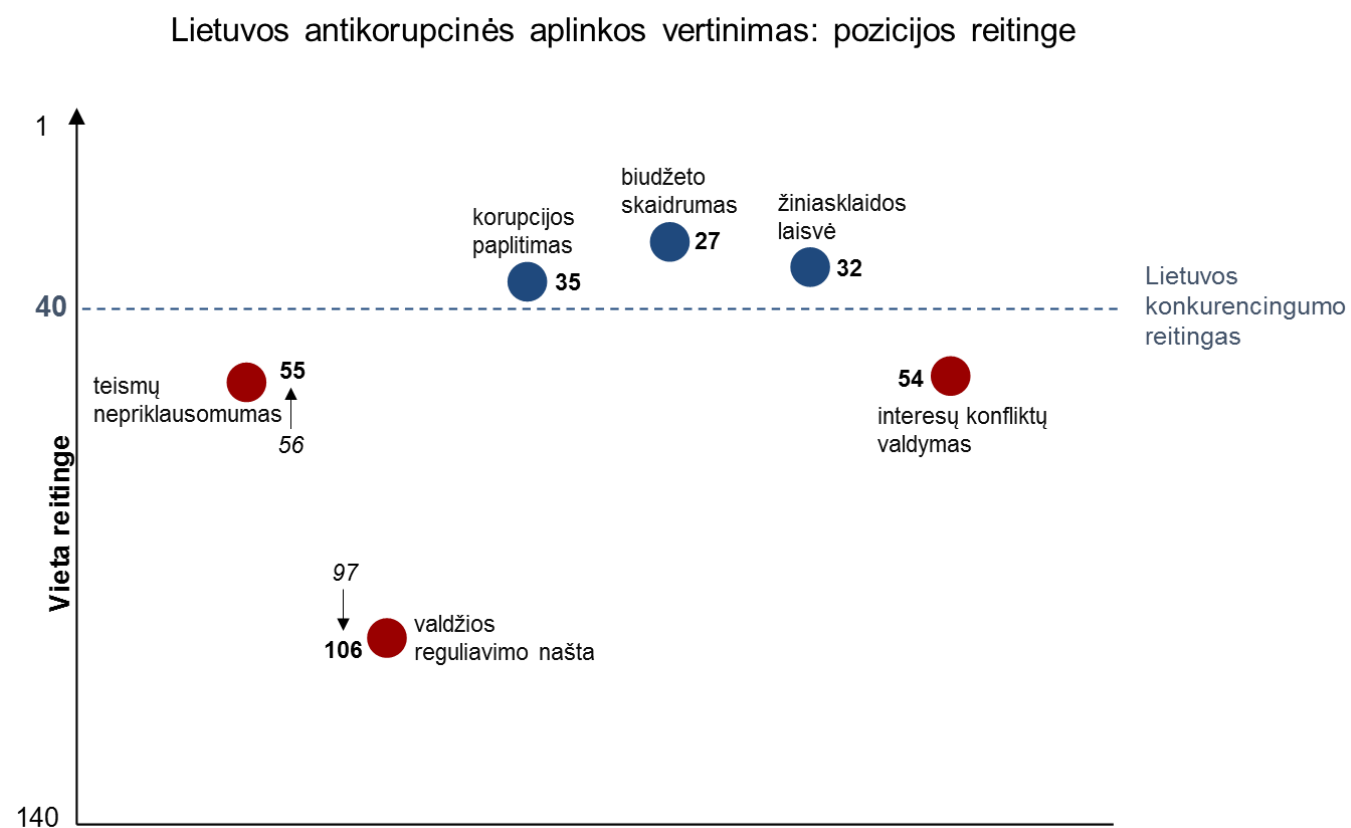
Šiomet į vertinimą pirmą kartą įtrauktas korupcijos paplitimo kintamasis, kuris remiasi Transparency International „Korupcijos suvokimo indeksu“ (toliau – KSI) įverčiu. Lietuvai skirti 59 balai ir konkurencingumo ataskaitoje ji užima 35 vietą, Latvija – 37 vietą (58 balai), o Estija įvertinta 21 pozicija (71 balas). Lietuvos KSI indeksas nekinta nuo 2015 m.² Tarp naujai įvestų antikorupeinę aplinką vertinančių rodiklių Lietuva geriausiai įvertinta valstybės biudžeto skaidrumo² aspektu: pagal šį rodiklį valstybė užima 27 vietą tarp 140 valstybių, jai skirta 73,1 balo. Lietuvos biudžetas reikšmingai skaidresnis nei Estijos (36 vieta, 69,2 balo) ir Latvijos (77 vieta, 50 balų).

Žiniasklaidos laisvės vertinimas taip pat įtrauktas pirmąjį kartą ir siekia 77,8 balo, Lietuvai skirta 32 vieta. Estijai skirta 12 pozicija reitinge (85,9 balo), o Latvijai – 22 vieta (80,4 balo). Atkreiptinas dėmesys, kad žiniasklaidos laisvės vertinimas Lietuvoje yra ne tik žemesnis nei kaimyninėse Baltijos valstybėse, bet ir mažėjantis laike. Iš kintamojo pirminio šaltinio – tarptautinės organizacijos „Reporteriai be sienų“ (angl. Reporters Without Borders) ataskaitos „Žiniasklaidos laisvės indeksas, 2018“ analizės – matyti, kad Lietuvos įvertis per praėjusius metus sumažėjo 0,83 balo, o nuo 2015 m. – 3,4 balo.

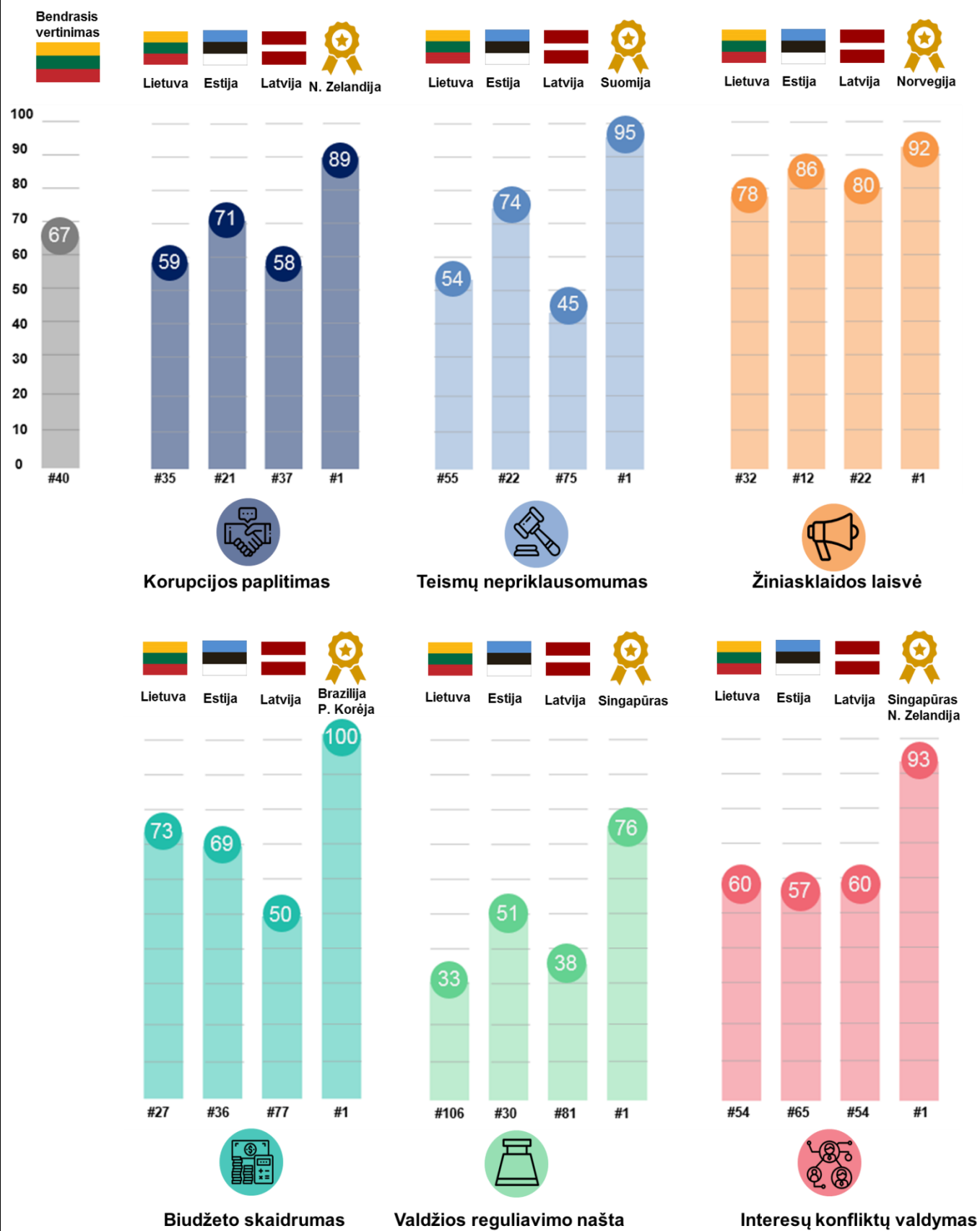
Interesų konfliktų valdyme Lietuva kartu su Latvija įvertintos 60 balų ir valstybėms skirta 54 vieta. Estijai skirtas įvertis yra mažesnis – siekia 57 balus ir skirta 65 vieta. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu vertinamas interesų reguliavimas privačiame sektoriuje atsižvelgiant į mažųjų investuotojų apsaugą¹.

Apibendrinant antikorupeinės aplinkos rodiklius, darančius įtaką valstybės konkurencingumo vertinimui, pastebėtina, kad kai kurie rodikliai įvertinti prasčiau nei bendrasis Lietuvos konkurencingumas, tai: interesų konfliktų valdymas (privačiame sektoriuje), teismų nepriklausomumas ir valdžios reguliavimo našta, kuri išlieka svariai didesnė nei kaimyninėse Baltijos valstybėse (žr. Pav. 1, 2). Taip pat atkreiptinas dėmesys į mažėjantį žiniasklaidos laisvės indeksą. Pastebėtina, kad net nedideli įverčių pokyčiai gali lemti reikšmingą pasikeitimą tarptautiniuose reitinguose. Lietuva, siekdama būti matoma kaip konkurencinga pasauliniame kontekste, kurdama ekonomikos plėtrai palankią aplinką, kartu turėtų stiprinti valstybės antikorupeinę potencialą. Taigi itin svarbu ne tik išlaikyti teigiamus atskirų rodiklių pokyčius, bet ir užtikrinti darnią visų antikorupeinės aplinkos dedamųjų pažangą. Korupcijos suvokimo indekso stagnacija, valdžios reguliavimo naštos, žiniasklaidos laisvės rodiklių mažėjimas – indikatoriai, nurodantys antikorupeinės aplinkos stiprinimo kryptis.

Pav. 1. Lietuvos antikorupcinės aplinkos vertinimo kintamieji PEF Pasaulio konkurencingumo reitinge, 2018*

Pav. 2. Baltijos valstybių antikorupcinės aplinkos vertinimo kintamieji PEF Pasaulio konkurencingumo reitinge, 2018

Lietuvos ekonomikos raida ir perspektyvos

Pasaulio ekonominis aktyvumas tebėra gana didelis, tačiau jo raida įvairiuose regionuose tampa mažiau vienoda. Ekonominis augimas yra sustiprėjęs JAV, kur aktyvumą skatinančiai veikia fiskalinės politikos sprendimai ir didėjančios privačiojo sektoriaus išlaidos. Stipri vidaus paklausa didina JAV importą, tuo prisidėdama prie pasaulio prekybos srautų. Tačiau pastarieji šiuo metu vis dėlto auga mažiau nei prieš keletą ketvirčių. Užsienio prekybos plėtra ypač prislopo išsivysčiusiose šalyse – euro zonoje, Japonijoje, kai kuriose kitose šalyse. Būtent šioje šalių grupėje 2017 m. ekonominis aktyvumas šoktelėjo labiausiai, tuo padidinęs viso pasaulio ūkio plėtrą, o pastaruoju metu šiose šalyse daugelis makroekonominių rodiklių tapo mažiau veržlūs – lėčiau auga apdirbamoji gamyba, importas ir eksportas, sumenko pasitikėjimo rodikliai. Tarptautinei prekybai vis svarbesnis tampa neapibrėžtumas dėl jos perspektyvų. Įvestų prekybos suvaržymų tiesioginis poveikis yra ribotas – šie suvaržymai taikomi tik gana nedidelei pasaulinės prekybos daliai. Daug didesnę įtaką tiek prekybos srautams, tiek ekonominiam aktyvumui gali daryti rizika, kad įtampa prekybos srityje padidės ir kad vis labiau bus nutolta nuo pasiekimų laisvosios prekybos srityje. Didesni prekybos suvaržymai didintų įmonių sąnaudas, mažintų gyventojų perkamąją galią, o tai galėtų paveikti namų ūkių vartojimą, investicijas, darbo rinkos rodiklius. Poveikį makroekonominiai raidai galėtų turėti ir prastesni lūkesčiai, skatinantys tiek gyventojus, tiek įmones atidėti išlaidas. Tikėtina, kad neapibrėžtumas dėl tarptautinės prekybos srautų jau turi įtakos įmonių sprendimams.

Mažiau didėjanti paklausa prekybos partnerėse turi poveikį Lietuvos eksportui. Mažiau nei pernai kyla lietuviškos kilmės prekių eksportas. Prie jo augimo sulėtėjimo daugiausia prisideda menkiau didėjanti paklausa ES šalyse. Bemaž visiškai išblėso reeksporto plėtra – pernai daug didėjusi Rusijos importo apimtis gerokai pakėlė Lietuvos reeksportą į šią šalį, o šiemet, Rusijos importui augant mažiau, reeksportas beveik nustojo kilti.

Kitaip nei išorės paklausa, su vidaus ūkine raida susiję makroekonominiai rodikliai kol kas neišsikvepia. Pernai pradėjusios gana svariai augti, šiemet toliau reikšmingai didėja investicijos. Tiesa, pernai sparčiau kilo investicijos į gamybos priemones (nemaža jų dalis importuojama), o šiemet labiau gausėja investicijų į pastatus ir statinius. Tai siejama su numatomu lėšų iš ES paramos fondų daugėjimu, todėl ypač didėja inžinerinių statinių ir negyvenamųjų pastatų statybų. Statybos atsigauna tuo metu, kai šalies ekonominis aktyvumas jau viršija potencialų lygį, t. y. skaitlingesni statybos darbai dar labiau padidina ūkio plėtrą ir prisideda prie kai kurių makroekonominių disbalansų. Darbai statybų sektoriuje turi poveikį ne tik šiam sektoriui – veikiamas ūkinis aktyvumas susijusiose ekonominėse veiklose, gausinamos namų ūkių pajamos, o tai vėlgi didina vidaus paklausą, spaudimą darbo užmokesčiui ir kitiems darbo rinkos rodikliams. Padidėjusi imigracija tik nedaug sumažina įtampą darbo rinkoje. Didžioji įvažiuojančiųjų užsienio piliečių dalis dirba transporto sektoriuje – šiame sektoriuje samdomų darbuotojų ėmė gerokai daugėti prieš dvejus metus, t. y. tuomet, kai buvo supaprastintos tam tikrų profesijų darbuotojų imigracijos procedūros. Transporto sektoriuje samdomų darbuotojų daugėja sparčiai – metinis augimo tempas artimas 5 proc. Tačiau daugelyje kitų ekonominių veiklų darbuotojų gausėja tik nedaug (pvz., pramonėje) arba jų mažėja (pvz., prekyboje, kitose paslaugų veiklose), nors visose pagrindinėse ekonominėse veiklose vis didesnė dalis įmonių teigia, kad darbuotojų trūkumas riboja jų veiklą. Tai rodo disbalansus darbo rinkoje, o jie galiausiai lemia spartų darbo užmokesčio kilimą, gerokai viršijantį darbo našumo augimo tempą, ir vis didėjančią darbuotojams atitenkančią sukurtos pridėtinės vertės dalį, kuri jau priartėjo prie istoriškai aukščiausios reikšmės. Tokie disbalansai darbo rinkoje stebimi jau netrumpą laiką ir artimiausiu metu neturėtų išnykti, o tai veikia viso ūkio plėtrą. Nemenkai didėjant vidaus paklausai ir, nors ir mažiau, nei laukta, augant eksportui, prognozuojama, kad realusis BVP šiemet padidės 3,4 proc. Kitąmet, numatant mažiau augsiančius srautus iš ES paramos fondų ir dar lėčiau didėjančią paklausą užsienio prekybos partnerėse, ekonomikos plėtra turėtų būti mažesnė – prognozuojama, kad ūkio augimo tempas sudarys 2,8 proc.

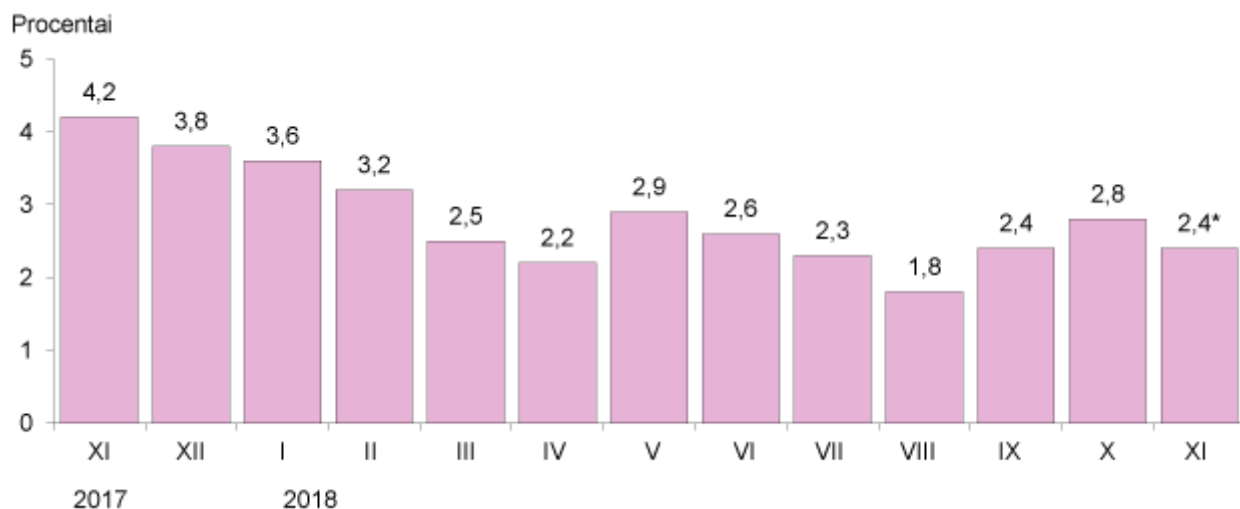
Bendroji metinė infliacija tebėra sumažėjusi. Infliacijos svyravimus labiausiai veikia su pasaulinėmis žaliavų rinkomis susijusios kainos. Sparčiai augant pasaulio ekonomikai, kylanti paklausa didinančiai veikia naftos kainas, kurias palaiko ir šių žaliavų išgaunančių šalių pasiūlos ribojimas. Šiuo metu naftos kainos, skaičiuojamos eurai, yra apie 40 proc. didesnės nei prieš metus – būtent dėl šios priežasties

kylančios degalų kainos dabar labiau didina bendrąją infliaciją nei kitų pagrindinių prekių ir paslaugų grupių kainos. Tiesa, pastaraisiais mėnesiais naftos kainos buvo mažesnės, nei buvo numatyta ankstesnėse makroekonominių rodiklių prognozėse (iš dalies dėl naftą eksportuojančių šalių susitarimo didinti šios žaliavos išgavimo apimtį), o tai yra vienas iš veiksnių, dėl kurių bendrosios infliacijos prognozė 2018 m. yra sumažinta. Mažiau, nei prognozuota, infliaciją didina ir maisto kainos. Susikaupus atsargoms ir esant pakankamai pasiūlai, daugelis maisto žaliavų, išskyrus grūdinių kultūrų, kainų pasaulinėse rinkose mažėja. Dėl šios priežasties lėčiau maisto kainos kyla ir vartotojams. Tiesa, jau artimiausiu metu ši lėtėjimo tendencija gali pasikeisti, nes šiemet vyravę žemės ūkiui nepalankūs orai ir prognozuojamas prastas derlius gali nulemti maisto kainų didėjimą. Grynoji infliacija, apimanti paslaugų ir pramonės prekių kainas, taip pat yra šiek tiek nukritusi. Tačiau šį sumažėjimą labiausiai veikia susisiekimo oro transportu kainos, kurios praėjusių metų vasaros mėnesiais itin daug pakilo, o šių metų vasarą dėl bazės įtakos buvo reikšmingai mažesnės nei prieš metus. Neįskaitant minėtų kainų poveikio, grynoji infliacija tebėra gana stabili, nes ją ir toliau didinančiai veikia augančios darbo sąnaudos ir vidaus paklausa. Prognozuojama, kad vidutinė metinė infliacija šiemet bus lygi 2,6 proc. Kitamet, numatant daug mažesnę nei šiemet naftos kainų didėjimą, vidutinė metinė infliacija turėtų sumažėti. Prognozuojama, kad ji sudarys 2,2 proc.

Plačiau: <https://www.lb.lt/lt/naujausios-ekonomikos-prognozes#ex-1-2>

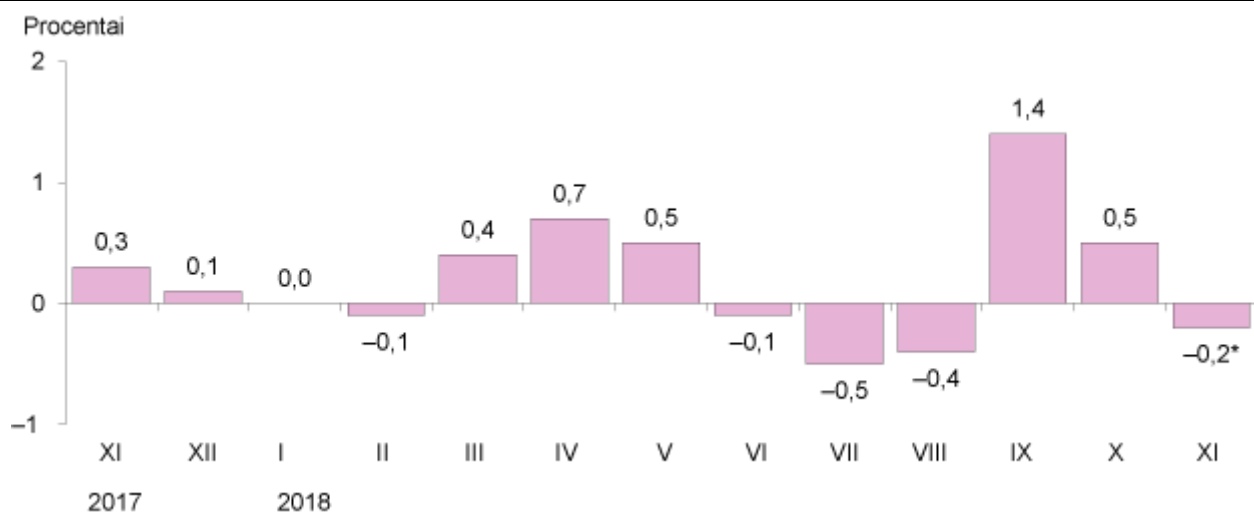
2018 m. lapkričio mėn. metinės (2018 m. lapkričio mėn., palyginti su 2017 m. lapkričio mėn.) infliacijos išankstinis įvertis, apskaičiuotas pagal SVKI*, sudaro 2,4 proc., remdamasis negalutiniais duomenimis, praneša Lietuvos statistikos departamentas.

1 pav. Metinė infliacija, apskaičiuota pagal SVKI, ir jos lapkričio mėn. išankstinis įvertis

Skaiciuojant išankstinį vartotojų kainų pokytį pagal SVKI, 2018 m. lapkričio mėn., palyginti su spalio mėn., vartojimo prekių ir paslaugų kainos sumažėjo 0,2 proc.

2 pav. Mėnesinis kainų pokytis, apskaičiuotas pagal SVKI, ir jo lapkričio mėn. išankstinis įvertis

* Išankstinis įvertis. *SVKI- suderintas vartotojų kainų indeksas

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2018

2 lentelė

Numatoma Lietuvos ekonomikos raida 2018–2019 m.

	2018 m. spalio mėn. progozė ^a			2018 m. birželio mėn. progozė		
	2017	2018 ^b	2019 ^b	2017	2018 ^b	2019 ^b
Kainų ir sąnaudų kaita (% , pokytis per metus)						
Vidutinė metinė infliacija, apskaičiuota pagal SVKI	3,7	2,6	2,2	3,7	2,7	2,2
Darbo užmokestis	8,6	8,7	6,8	8,6	7,6	6,0
Ekonominis aktyvumas (palyginamosiomis kainomis; %, pokytis per metus)						
Bendrasis vidaus produktasc	3,9	3,4	2,8	3,9	3,2	2,7
Privačiojo vartojimo išlaidosc	4,0	3,8	3,8	4,1	3,8	3,5
Valdžios sektoriaus vartojimo išlaidosc	1,0	1,1	1,1	1,0	1,1	1,1
Prekių ir paslaugų eksportasc	13,7	5,3	4,6	13,7	5,7	4,6
Prekių ir paslaugų importasc	13,6	6,2	5,5	13,6	6,9	5,4
Darbo rinka						
Nedarbo lygis (vidutinis metinis; %, palyginti su darbo jėga)	7,1	6,5	6,3	7,1	6,7	6,6
Užimtųjų skaičiusd (%, pokytis per metus)	-0,5	0,2	-0,3	-0,5	-0,1	-0,3

^a Makroekonominių rodiklių prognozės parengtos pagal informaciją, paskelbtą iki 2018 m. rugpjūčio 21 d.

^b Prognozė

^c Pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką

^d 2019 m. darbo užmokesčio augimo prognozė neapima jo perskaičiavimo dėl įsigaliosiančių mokesčių ir pensijų sistemos pakeitimų.

^e Nacionalinių sąskaitų duomenys; užimtųjų skaičius apibrėžiamas pagal vidaus koncepciją

Šaltinis: https://www.lb.lt/makroekonominės_progozes, 2018

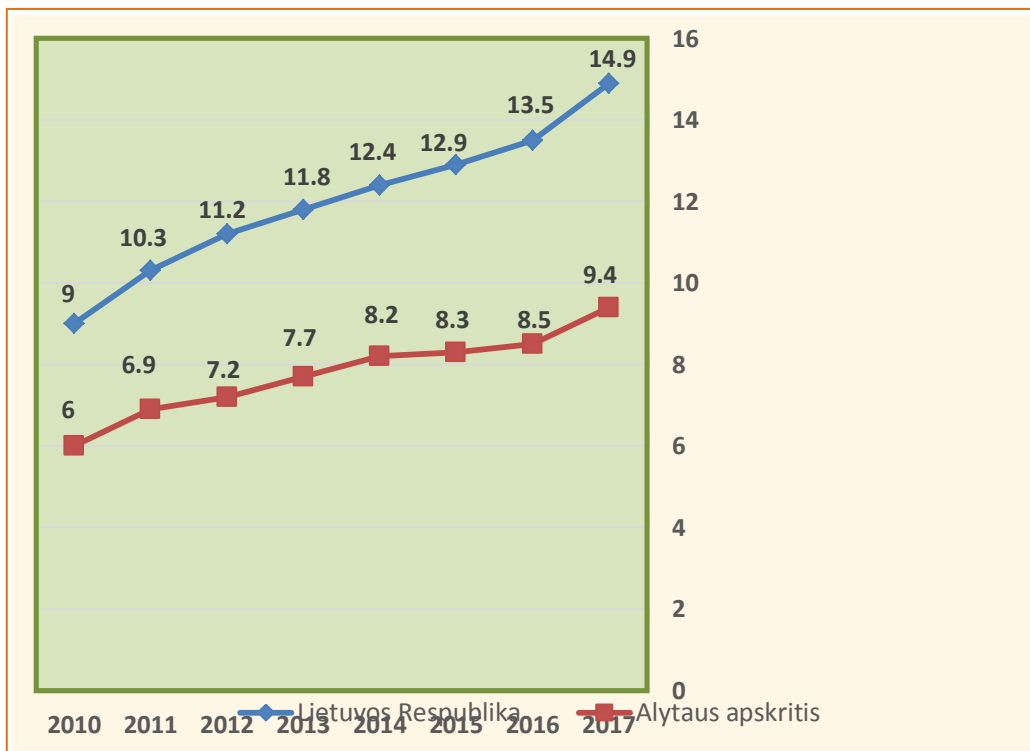
Lietuvos ekonomikos prognozės 2018-2020 m.

Rodiklio pavadinimas	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
BVP palyginamosiomis kainomis pokytis, %	1,6	2,3	3,9	3,4	2,8	2,5
BVP palyginamosiomis kainomis, mln. Eur	33.457,3	34.423,3	35.867	37.077,2	38.121,5	39.074,9
BVP to meto kainomis pokytis, %	1,9	3,5	8,2	6,5	5,5	5
BVP to meto kainomis, mln. Eur	37.123,6	38.637,4	41.858	44.586,4	47.056,9	49.401
Darbo našumo (BVP palyginamosiomis kainomis vienam užimtam gyventojui) pokytis, %	0,4	0,3	4,4	3,1	3,1	2,9
Namų ūkių vartojimo išlaidos (pokytis, %)	4,9	5,6	3,8	4,3	4,3	3,8
Valdžios sektoriaus vartojimo išlaidos (pokytis, %)	2	1,6	1	1,1	1,1	0,9
Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas (pokytis, %)	10,3	-0,5	7,3	9	5,5	4,9
Prekių ir paslaugų eksportas (pokytis, %)	-0,2	3,5	13,6	5,7	5,1	4,3
Prekių ir paslaugų importas (pokytis, %)	6	3,9	12,8	6	5,8	5,3
Užimtų gyventojų skaičius, tūkst. asmenų	1.334,9	1.361,4	1.354,8	1.358,9	1.355,2	1.350,3
Užimtų gyventojų skaičiaus pokytis, %	1,2	2	-0,5	0,3	-0,3	-0,4
Nedarbo lygis, %	9,1	7,9	7,1	6,3	5,9	5,9
Vidutinis bruto darbo užmokestis, Eur/mėn.	714,1	774	840,4	915,2	983,8	1.047
Vidutinio mėnesio bruto darbo užmokesčio pokytis, %	5,4	8,4	8,6	8,9	7,5	6,4
Pasaulio BVP augimas, %	3,1	3	3,7	3,9	3,9	3,8
Europos Sąjungos BVP augimas, %	1,8	1,9	2,4	2,1	2	2

Šaltinis: LR finansų ministerija, 2018

Alytaus rajono savivaldybės ekonominiai rodikliai

Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės neteikia duomenų apie savivaldybėse sukurtą bendrąjį vidaus produktą (BVP). Šis rodiklis skaičiuojamas apskričių mastu.

2 pav. Bendrasis vidaus produktas vienam gyventojui, tūkst. Eur

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2018

Bendrasis vidaus produktas pagal apskritis 2017 m.

BVP* ir gyventojai pagal du regionus ir apskritis 2017 m.

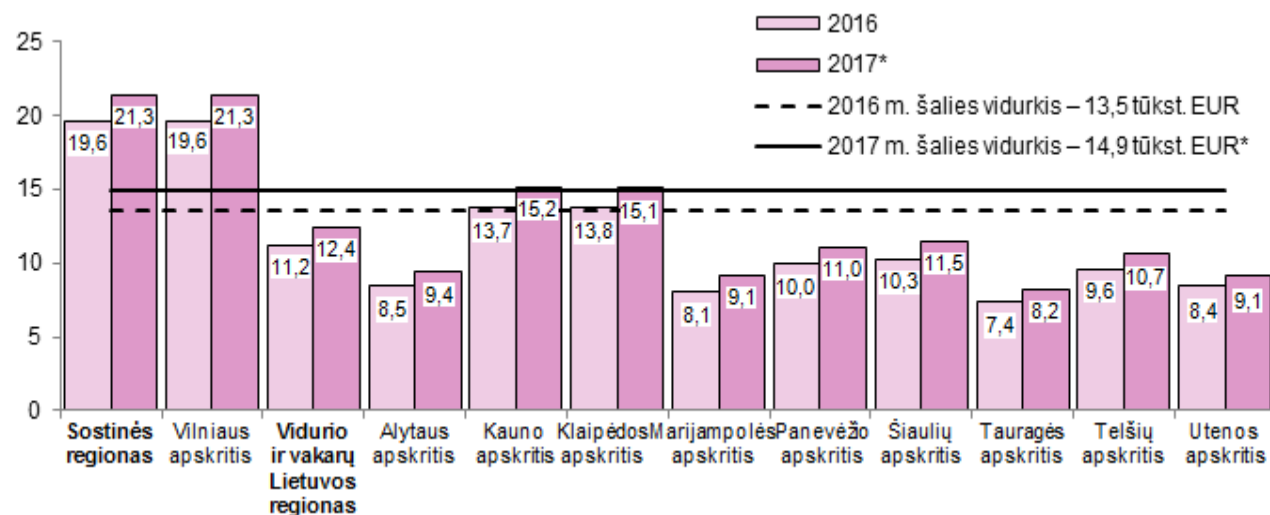
	BVP, mln. EUR	BVP dalis, palyginti su šalies BVP, %	BVP, tenkantis vienam gyventojui, tūkst. EUR	BVP, tenkantis vienam gyventojui, palyginti su šalies vidurkiu, %	Vidutinis metinis gyventojų skaičius, tūkst.
Lietuvos Respublika	42 190,8	100,0	14,9	100,0	2 828,4
Sostinės regionas	17 176,8	40,7	21,3	143,0	805,3
Vilniaus apskritis	17 176,8	40,7	21,3	143,0	805,3
Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas	25 014,0	59,3	12,4	82,9	2 023,1
Alytaus apskritis	1 309,7	3,1	9,4	62,8	139,9
Kauno apskritis	8 596,3	20,4	15,2	101,7	566,5
Klaipėdos apskritis	4 821,2	11,4	15,1	101,4	318,9
Marijampolės apskritis	1 310,1	3,1	9,1	61,3	143,3
Panevėžio apskritis	2 451,4	5,8	11,0	74,1	221,9

Šiaulių apskritis	3 082,3	7,3	11,5	77,1	268,0
Tauragės apskritis	793,0	1,9	8,2	54,7	97,2
Telšių apskritis	1 453,3	3,4	10,7	71,7	136,0
Utenos apskritis	1 196,7	2,8	9,1	61,0	131,6

* Išankstiniai duomenys.

BVP vienam gyventojui pagal 2 regionus ir apskritis

Tūkst. EUR

Sostinės regionas yra sudarytas iš Vilniaus apskrities savivaldybių.

Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas yra sudarytas iš likusių – Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Telšių ir Utenos – apskričių.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2018

2010-2017 m. bendrojo vidaus produkto (BVP) apimtis padidėjo beveik visose apskrityse duomenimis. 2017 m. daugiausia – 40,7 proc. – BVP sukurta Vilniaus apskrityje, Kauno apskrityje sukurta 20,4 proc. šalies BVP, Klaipėdos apskrityje – 11,4 proc. Kaip ir 2016 m., kiekvienos iš šių apskričių – Alytaus, Marijampolės, Tauragės, Telšių ir Utenos – indėlis į šalies BVP neviršijo 4 proc. Daugiausia BVP vienam gyventojui, kaip ir įprasta, teko Vilniaus apskrityje, ir sudarė – 143 proc. šalies vidurkio. Klaipėdos apskrityje vienam gyventojui tenkantis BVP sudarė 101,4 proc. Kauno apskrityje – 101,7 proc., likusiose apskrityse jis nesiekė šalies vidurkio, o mažiausias buvo Tauragės apskrityje – 54,7 proc. 2017 m. BVP, tenkančio vienam gyventojui, atotrūkis tarp Vilniaus ir kitų regionų nesumažėjo – Vilniaus apskrityje šis rodiklis daugiau nei du kartus viršijo Alytaus, Marijampolės, Tauragės ir Utenos apskričių rodiklius. 2018 m. Lietuvos statistikos departamentas pradėjo rengti ir skelbti rodiklius pagal naujus statistinius regionus – Sostinės bei Vidurio ir vakarų Lietuvos. Išankstiniais duomenimis, 2017 m. Sostinės regione buvo sukurta 40,7 proc. viso šalies bendrojo vidaus produkto (BVP). Sostinės regione sukurtas BVP vienam gyventojui 1,7 karto viršijo

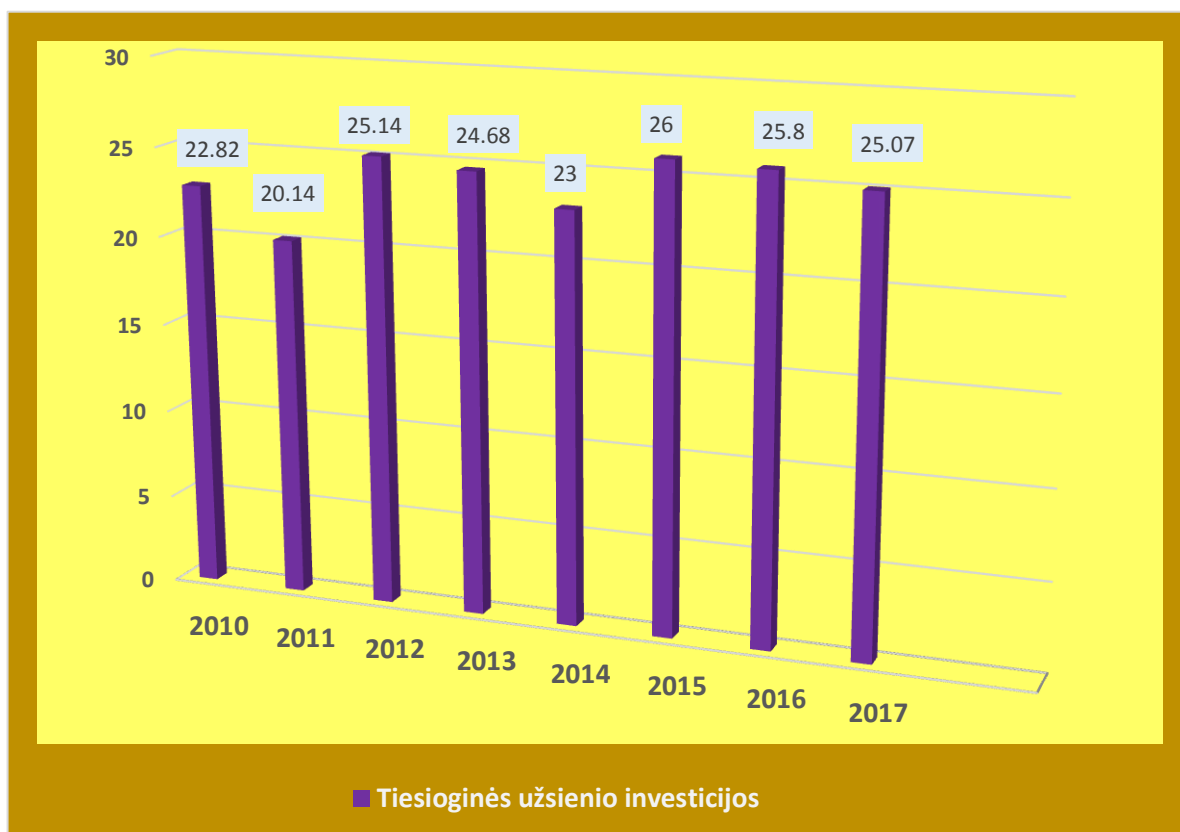
Vidurio ir vakarų Lietuvos regiono lygį. Palyginti su 2016 m., BVP Sostinės regione padidėjo 4,3 proc., Vidurio ir vakarų Lietuvos regione – 4 proc., vertinant regionų BVP praėjusių metų kainomis.

Alytaus apskritis nėra taip sėkmingai besiplėtojanti, kaip prieš tai paminėtos apskritys, tačiau galima teigti, jog šis regionas taip pat besivystantis. Nuo 2010 m. iki 2017 m. bendrojo vidaus produkto vienam gyventojui rodiklis didėjo.

Tiesioginės užsienio investicijos apskrityse ir savivaldybėse 2017 m

Formuojant ir įgyvendinant savivaldybės investicijų politiką, pagrindinis tikslas yra gerinti regiono investicinę aplinką ir kurti efektyvią tiesioginių vidaus ir užsienio investicijų skatinimo sistemą. Visų pirma orientuotą į ilgalaikę šalies ūkio plėtrą, ekonomikos augimą ir visuomenės gerovės didinimą.

Tiesioginės užsienio investicijos (TUI) pagal savo pobūdį iš esmės skiriasi nuo finansinių investicijų. TUI yra laikoma tokia investicija, kurios pagrindu susiformuoja ilgalaikiai ekonominiai finansiniai santykiai ir interesai tarp tiesioginio užsienio investuotojo ir tiesioginio – investavimo įmonės. Prie šių investicijų priskiriamas ne tik pirminis kapitalo investavimas, bet ir visos vėlesnės ekonominės operacijos tarp investuotojo ir įmonės (reinvesticijos, paskolos, prekybinės skolos, dividendai ir t.t.).

3 pav. TUI kitimas Alytaus rajone 2010–2017 metų laikotarpyje, mln. eurų

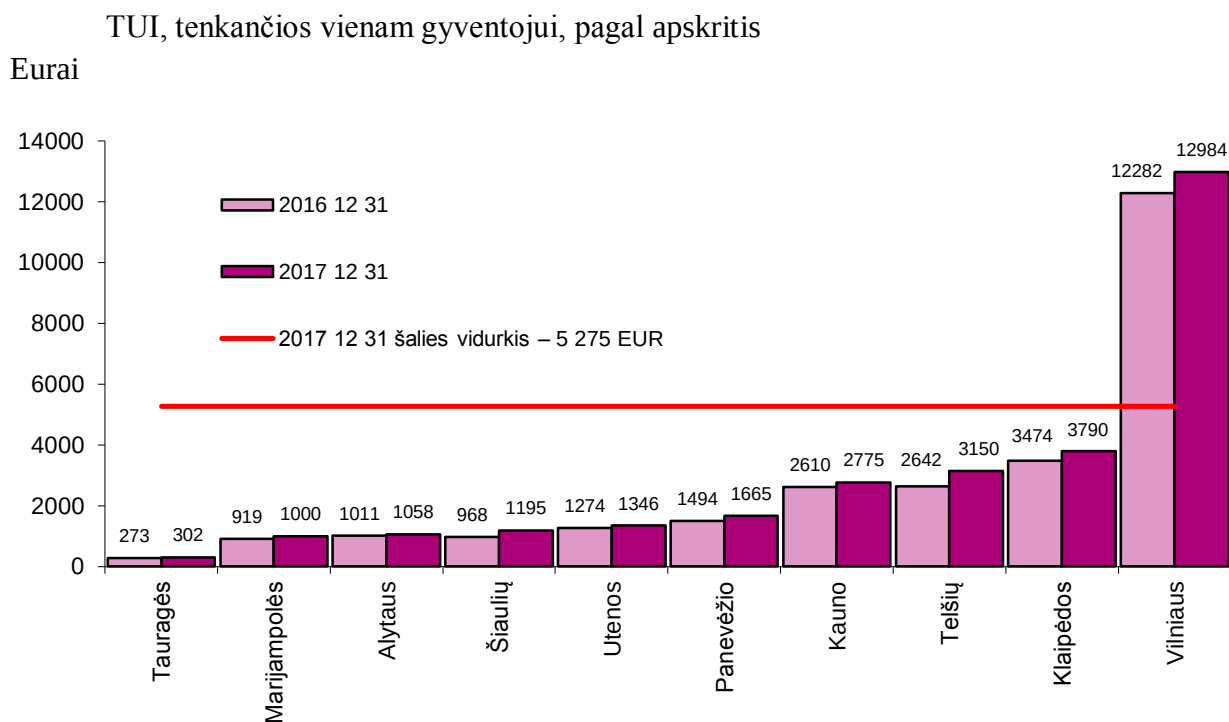
Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2018

2017 m. gruodžio 31 d. duomenimis, sukauptosios tiesioginės užsienio investicijos (TUI) Lietuvoje sudarė 14,8 mlrd. EUR ir, palyginti su 2016 m. gruodžio 31 d. duomenimis, padidėjo 6,4 proc., Sostinės regione padidėjo 5,7 proc., Vidurio ir vakarų Lietuvos regione – 8 proc., praneša Lietuvos statistikos departamentas. TUI vienam Lietuvos gyventojui išaugo 7,9 proc. ir sudarė vidutiniškai 5,3 tūkst. EUR.

Daugiausia investuota Vilniaus apskrityje – 10,5 mlrd. EUR, arba 70,6 proc. visų šalies TUI (Vilniaus miesto savivaldybėje – 95,2 proc. visų Vilniaus apskrities TUI), Kauno apskrityje – 1,6 mlrd. EUR, arba 10,5 proc. (Kauno miesto savivaldybėje – 77,7 proc.), ir Klaipėdos apskrityje – 1,2 mlrd. EUR, arba 8,1 proc. (Klaipėdos miesto savivaldybėje – 75,8 proc.).

Palyginti su 2016 m. pabaiga, TUI didėjo visose apskrityse, didžiausias augimas buvo Šiaulių (21,1 proc.) ir Telšių (16,1 proc.) apskrityse. Daugiausia TUI vienam gyventojui teko Vilniaus apskrityje – 13 tūkst. Eur, Klaipėdos apskrityje – 3,75 tūkst. Eur, Telšių – 3,07 tūkst. Eur, Kauno apskrityse – 2,74 tūkst. Eur. Mažiausiai TUI vienam gyventojui teko Tauragės apskrityje – 294 Eur. 2017 metais už Alytaus apskrities tiesioginių užsienio investicijų srautą buvo mažesnė tiesioginių užsienio investicijų apimtis tik Marijampolės 4,79 mln. Eur) ir Tauragės (117,15 mln. Eur) apskrityse. Trijose Alytaus apskrities savivaldybėse – Alytaus miesto (0,26 %) mažėjo, Druskininkų didėjo (9,2 %), Varėnos rajono mažėjo (0,14 %) tiesioginės užsienio investicijos 2017 m. lyginant su 2016 m.

Alytaus rajone, tiesioginės užsienio investicijos 2015–2016 metų laikotarpyje didėjo (žr. 3 pav), bet 2017 m. šiek tiek sumažėjo ir sudarė 25,07 mln. Eur. Bet tai vis dėlto 9,9 proc. daugiau lyginant su 2010 metais. Alytaus rajone vidutiniškai TUI vienam rajono gyventojui 2017 metais teko 961 euras (20,3 proc. daugiau lyginant su 2010 metais). Palyginimui: Alytaus mieste - 1500 eur, Lazdijų raj. – 13 eur, Varėnos raj. -71 eur. vienam gyventojui.

Daugiausia Sostinės regione investavo Švedijos (31 proc. visų regiono TUI) ir Nyderlandų (16,2 proc.) investuotojai, o Vidurio ir vakarų regione – Lenkijos (14,1 proc.), Danijos (11,2 proc.) ir Vokietijos (10,6 proc.).

1 lentelė. TUI pagal šalis investuotojas 2017 m.

Metų pabaigoje, mln. eurų

	Iš viso	Sostinės	Vidurys	Apskritys
--	---------	----------	---------	-----------

				Alytaus	Kauno	Klaipėdos	Marijampolės	Panevėžio	Šiaulių	Tauragės	Telšių	Utenos
Iš viso	14 816,5	10 456,8	4 359,6	146,1	1 562,5	1 202,2	141,3	364,3	317,2	29,0	422,5	174,5
Švedija	3 496,0	3 238,6	257,4	3,2	98,2	31,1	80,2	9,4	32,7	-1,3	1,6	2,4
Nyderlandai	1 955,8	1 696,9	258,9	•	221,0	-26,1	•	10,0	29,9	6,5	14,1	3,4
Kipras	1 098,3	700,6	397,7	•	36,6	330,6	14,9	0,4	-	-	4,9	•
Vokietija	1 081,1	618,9	462,2	0,8	226,8	123,0	2,4	28,6	67,5	6,5	0,9	5,7
Estija	1 000,8	870,5	130,2	14,8	56,4	49,8	13,8	32,8	19,9	-0,1	-59,1	1,8
Lenkija	891,6	276,4	615,3	27,5	79,0	33,3	0,1	1,0	2,6	0,0	470,1	1,6
Danija	625,8	138,0	487,8	13,2	68,3	217,8	4,0	98,2	66,5	4,7	13,8	1,3
Suomija	556,3	333,7	222,6	7,6	189,5	8,5	-	•	0,0	0,0	-0,4	•
Prancūzija	500,0	432,5	67,5	0,5	8,0	0,0	2,4	56,1	0,0	0,0	0,4	0,1

• – konfidenciali informacija.

Sostinės regione daugiausia investuota į finansinės ir draudimo veiklos (3,7 mlrd. EUR), nekilnojamojo turto operacijų veiklos (1,6 mlrd. EUR), didmeninės ir mažmeninės prekybos (1,6 mlrd. EUR) bei informacijos ir ryšių veiklos (1,1 mlrd. EUR) įmones, o Vidurio ir vakarų Lietuvos regione – į apdirbamosios gamybos (2 mlrd. EUR), didmeninės ir mažmeninės prekybos (467,6 mln. EUR) ir nekilnojamojo turto operacijų veiklos (467,4 mln. EUR) įmones.

2017 m. pabaigoje, VĮ Registrų centro duomenimis, užsienio fizinių asmenų nekilnojamojo turto Lietuvoje vertė sudarė 404,2 mln. EUR ir, palyginti su 2016 m. pabaiga, padidėjo 9,8 proc. Daugiausia nekilnojamojo turto užsienio fiziniai asmenys yra įsigiję Vilniaus ir Klaipėdos apskrityse.

2 lentelė. Užsienio fizinių asmenų nekilnojamasis turtas Lietuvoje

Metų pabaigoje, mln. eurų

	2017	2016	2017 m., palyginti su 2016 m., padidėjimas, %
Lietuvos Respublika	404,2	368,0	9,8
Sostinės regionas / Vilniaus apskritis	238,7	222,4	7,3
Vidurio ir vakarų regionas	165,5	145,6	13,7
Alytaus apskritis	28,5	26,0	9,6
Kauno apskritis	23,3	18,0	29,4
Klaipėdos apskritis	89,9	80,7	11,4
Marijampolės apskritis	1,7	1,3	30,8
Panevėžio apskritis	4,9	4,1	19,5
Šiaulių apskritis	7,5	5,9	27,1
Tauragės apskritis	1,3	1,2	8,3
Telšių apskritis	1,7	1,5	13,3
Utenos apskritis	6,9	6,9	0,0

Sąvokos

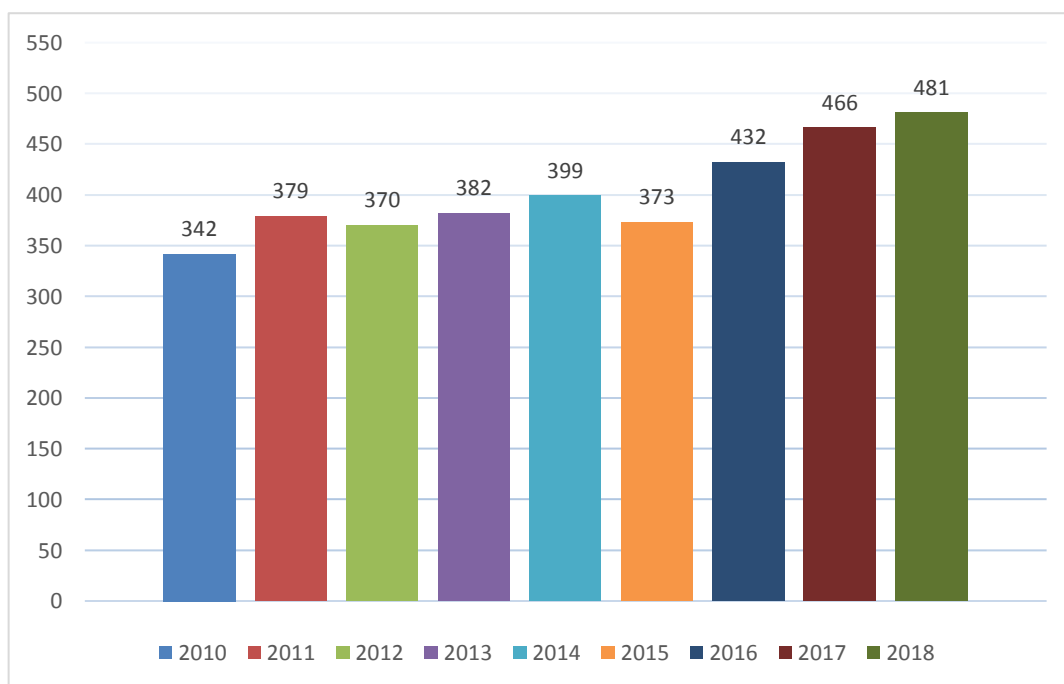
Tiesioginių užsienio investicijų kategorijai priskiriamos tokios tarptautinės investicijos, kurios vienam investuotojui nerezidentui (fiziniam ar juridiniam asmeniui) arba investuotojų nerezidentų

grupei suteikia 10 ir daugiau procentų balso teisių. Mažesnė nei 10 procentų balso teisių užsienio investicija yra laikoma ne tiesiogine, o portfeline investicija.

Pastaba. Galimi nedideli nukrypimai dėl skaičių apvalinimo.
Daugiau informacijos šia tema rasite

Šaltinis: Lietuvos Statistikos Departamentas (LT) <https://osp.stat.gov.lt>, 2018

Alytaus rajone veiklą vykdo 481 ūkio subjektai, jų skaičius, palyginti su 2017 metais, padidėjo 15 ūkio subjektais. Didžiausią dalį veikiančių ūkio subjektų, pagal skirtingas teises formas, sudaro uždarnosios akcinės bendrovės, individualios įmonės, asociacijos. Mažiausiai pagal teisinę formą – bendrijos, tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos, kooperatinės bendrovės, šeimos.

4 pav. Veikiantys ūkio subjektai metų pradžioje

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2018

Analizuojant verslo sektoriaus veiklos apimtį bei pasiskirstymą pagal ekonomines veiklos rūšis, pastebima, kad savivaldybėje labiausiai išvystytas paslaugų sektorius (60,5 % visų veikiančių įmonių), sukuriantis daugiausia darbo vietų. Paslaugų sektoriuje didžiąją dalį veikiančių įmonių (282 įmonės iš 481 veikiančių) sudaro įmonės, užsiimančios didmenine ir mažmenine prekyba, transporto priemonių ir motociklų remontu (121 įmonės), transportavimu ir saugojimu (45 įmonės), menine, pramogine ir poilsio organizavimo veikla (21 įmonių), kita aptarnavimo veikla (57 įmonės). Savivaldybėje nemaža dalis įmonių yra užsienio kapitalo, tačiau produkcijai pagaminti yra naudojama vietiniai gamtos ištekliai. Alytaus rajono savivaldybės pramonės plėtrą atspindi baldų, durų ir langų, plastiko ir akmens gaminių, mėsos ir žuvies produktų gamyba.

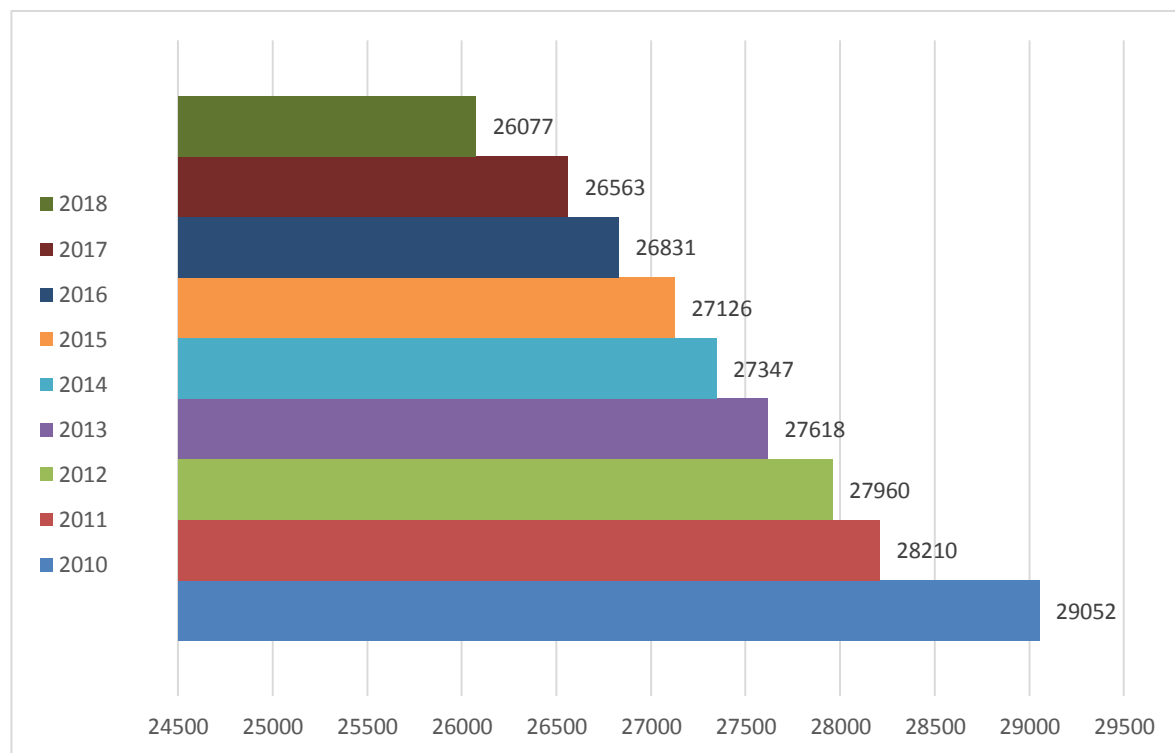
Socialiniai veiksniai

1. Demografinė padėtis. Žmonių socialinė aplinka – tai jų gyvenimo ir darbo sąlygos, pajamų lygis, išsilavinimas ir bendruomenės, kurioms jie priklauso. Visa tai labai veikia sveikatą. Dideli socialinės aplinkos Europoje skirtumai yra viena iš nevienodos sveikatos būklės priežasčių. Labai skiriasi turtingų ir neturtingų, gerai ir menkai išsilavinusių gyventojų, fizinį darbą dirbančių asmenų ir specialistų gyvenimo trukmė bei sergamumas.

Pagrindinės socialinės problemos – kvalifikuotos darbo jėgos emigracija ir jos trūkumas, darbingo amžiaus žmonių skaičiaus mažėjimas, didelė nedarbo lygio diferenciacija tarp skirtingų Lietuvos regionų.

Problematinė sritis yra demografinė situacija, sąlygojama emigracijos ir visuomenės senėjimo. Pastaraisiais metais vis daugiau žmonių emigruoja į labiau išsivysčiusias šalis ir atsivėrusias darbo rinkas, siekdami užsitikrinti savo gerovę. Taip pat pastebimas reiškinys – „Protų nutekėjimas“. Kiekvienais metais matomas vis didesnis lietuvių, norinčių ar besiruošiančių studijuoti ir dirbti svetur, skaičius.

Viena iš didžiausių ne tik Lietuvos, bet ir visos Europos problemų – žmonių emigracija. Neigiamas emigracijos padarinys – jaunų žmonių išvykimas iš šalies, visuomenės senėjimas, žymus Lietuvos gyventojų mažėjimas.

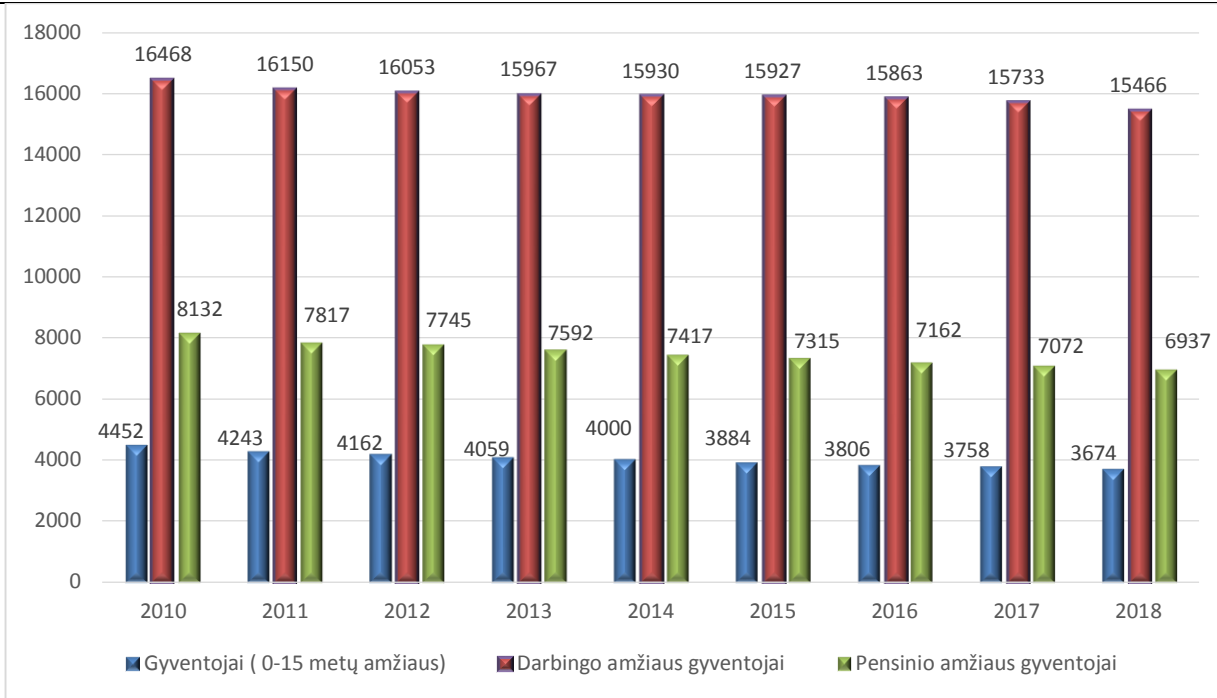

5 pav. Alytaus rajono gyventojų kaita 2010–2018 metais

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2018

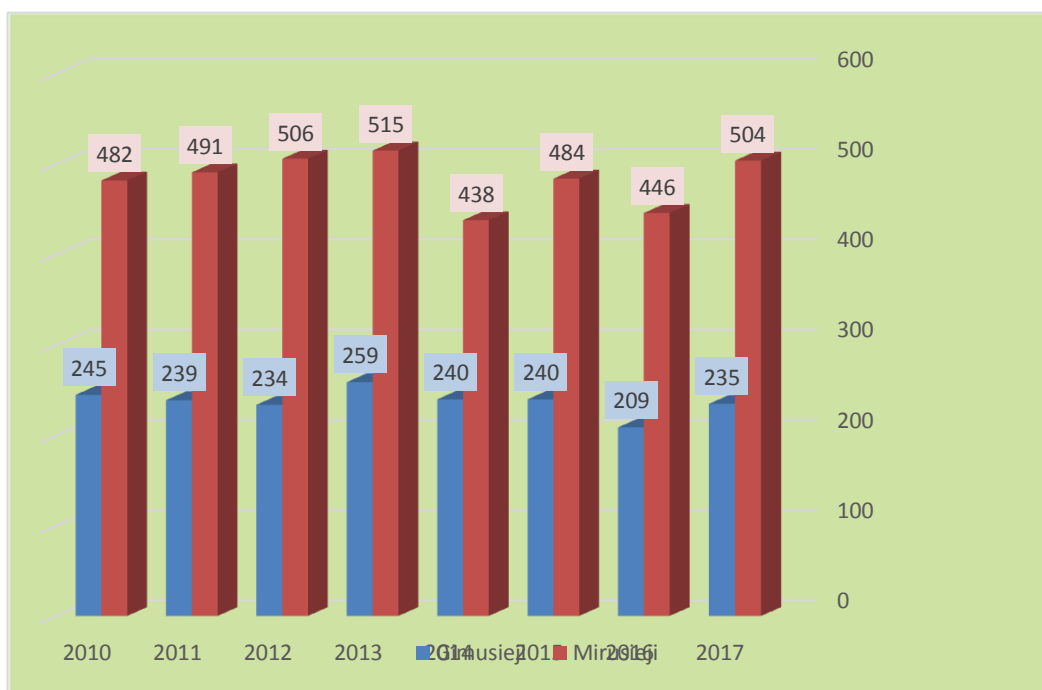
Kaip galime pastebėti 5, 6 paveikluose Lietuvos Respublikos ir Alytaus rajono gyventojų skaičius 2010–2018 metų laikotarpiu mažėjo.

Pagal gyventojų registro duomenis Alytaus rajone gyventojų buvo apie 11,5 % daugiau, nei skelbia Lietuvos Statistikos departamentas. Pvz.: 2016 m. --30079, 2017 m.- 29694, 2018 m. – 29018 gyventojų.

6 pav. Lietuvos Respublikos gyventojų kaita 2010–2018 metais

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2018

7 pav. Gimusiųjų ir mirusiųjų kaita 2010–2018 metais

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2018

Per visą analizuojamą laikotarpį išliko neigiama natūrali gyventojų kaita, kadangi mirusiųjų gyventojų skaičius viršijo gimusiųjų skaičių. Mirusiųjų skaičius 2017 m. lyginant su 2010 metais sumažėjo 10 asmenų (žr. 7 pav.). Lyginant su praėjusiais metais mirusiųjų skaičius padidėjo 26 asmenimis.

Statistikos departamento duomenimis 2018 metų pradžioje Alytaus rajono savivaldybėje gyveno 15466 darbingo amžiaus gyventojų. Darbingo amžiaus gyventojų skaičius kaip ir visoje šalyje kito į neigiamą pusę ir per 2010–2018 m. laikotarpį sumažėjo 1002 (6,1 %) darbingo amžiaus gyventojais. Kintant

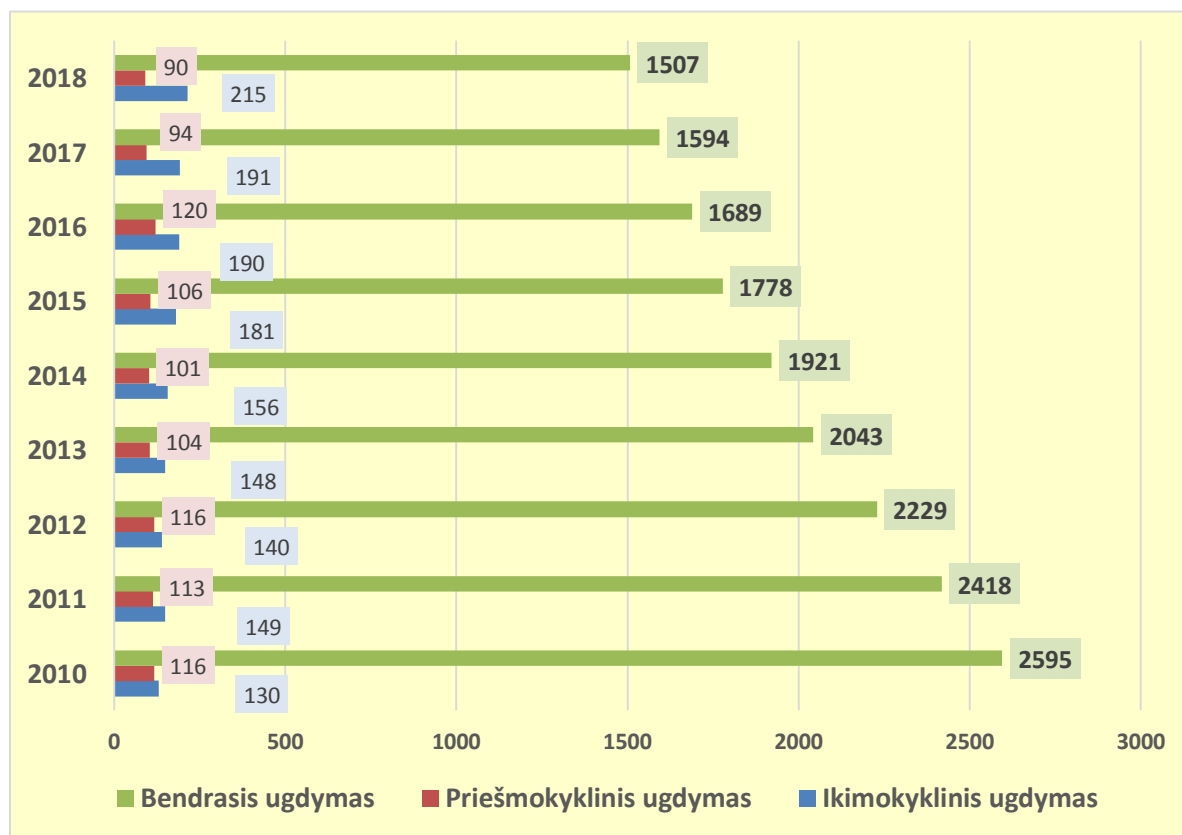
socialinėms vertybėms, liberalėjant visuomenei, keičiasi jaunų žmonių požiūris į šeimą, sparčiai yra tradicinė lietuvių šeima. Jauni žmonės stengiasi įgyti išsimokslinimą, pagerinti savo materialinę padėtį, o tik tada kurti šeimą ir gimdyti vaikus. Alytaus rajono savivaldybės neto migracijos rodikliai yra neigiami. Išvykusiųjų srautas didesnis nei atvykusiųjų, tai ir sąlygojo neigiamą neto migraciją 1000 gyventojų. Įvertinus neto migraciją 1000 gyventojų neigiamas pokytis kasmet nuo 2010 m. iki 2017 m. mažėjo. 2018 metų pradžioje Alytaus rajono savivaldybės gyventojų amžiaus sudėtis: 0–15 amžiaus gyventojai – 14,1 %, darbingo amžiaus gyventojai – 59,3 %, pensinio amžiaus gyventojai – 26,6 %. 2018 m. pradžioje Lietuvos Respublikos vidurkis pagal gyventojų amžių: vaikai sudarė 15,9 %, darbingo amžiaus gyventojai – 61,6 %, pensinio amžiaus gyventojai – 22,4 %. 2017 metų pradžioje Alytaus rajono savivaldybėje, lyginant su LR vidurkiu, buvo santykinai mažiau darbingo amžiaus gyventojų ir daugiau pensinio amžiaus gyventojų.

2. Švietimas.

Švietimas – prioritetinė valstybės remiama sritis. Švietimo sistemos paslaugų apimtį ir įvairumą lemia ekonominių ir demografinių procesų kaita. Alytaus rajono savivaldybėje pastebimas vaikų mažėjimas, dėl šios priežasties mažėja ir švietimo įstaigų apkrovimas bei daugelis mokyklų dėl vaikų trūkumo, neišnaudoja savo potencialo ir tampa nuostolingos.

Alytaus rajone veikia 6 gimnazijos (Krokialaukio Tomo Noraus-Naruševičiaus, Simno, Butrimonių, Daugų Vlodo Mirono, Miroslovo, Pivašiūnų), 3 pagrindinio ugdymo ir daugiafunkciai skyriai (Makniūnų, Punios, Ūdrijos), 1 specialioji mokykla (Simno specialioji mokykla), 1 neformaliojo ugdymo įstaiga (Meno ir sporto mokykla), 1 pagrindinio ugdymo skyriai (Alovės), 5 ikimokyklinio ugdymo skyriai (Venciūnų, Miroslovo, Butrimonių, Daugų, Simno).

2018 m. rugsėjo 1 d. į Alytaus r. Miroslovo gimnazijos Kumečių pagrindinio ugdymo skyrių nesusi rinkus mokiniams šis skyrius savivaldybės tarybos sprendimu nuo 2018 m. spalio 05 d. likviduotas, mokiniai pasirinko mokslus tęsti Miroslovo ir Simno gimnazijose.

8 pav. Mokinių skaičiaus kaita 2010–2018 metais

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės administracija, 2018

Kiekvienais metais rajono mokyklose mažėja mokinių. 2018 m. rugsėjo 1 d. bendrojo ugdymo mokyklose buvo 1507 mokiniai, o 2010 m. 2595 mokinių. Pastebimas sumažėjimas 1088 mokinių bendrojo ugdymo mokyklose.

2018 m. Alytaus rajono gimnazijų abiturientų pasiekti rezultatai atitinka respublikos vidurkiui. Aukšti lietuvių k., anglų kalbos, geografijos, biologijos, informacinių technologijų dalykų brandos egzaminų rezultatai. Aukštais lietuvių kalbos rezultatais išsiskiria Alytaus r. Daugų Vlado Mirono. Alytaus r. Simno ir Alytaus r. Butrimonių gimnazijos. Šios mokyklos aukštus įvertinimus gavo iš geografijos, biologijos, anglų k., fizikos, informacinių technologijų dalykų brandos egzaminų. Trys rajono geriausi abiturientai gavo savivaldybės skirtas po 290 Eur dydžio premijas už gerus mokymosi rezultatus. 2018 m. rajone penki rajono abiturientai gavo 100 balų įvertinimą iš lietuvių kalbos ir literatūros, informacinių technologijų, anglų k. ir geografijos egzaminus. Prastesni buvo matematikos ir istorijos brandos egzaminų rezultatai.

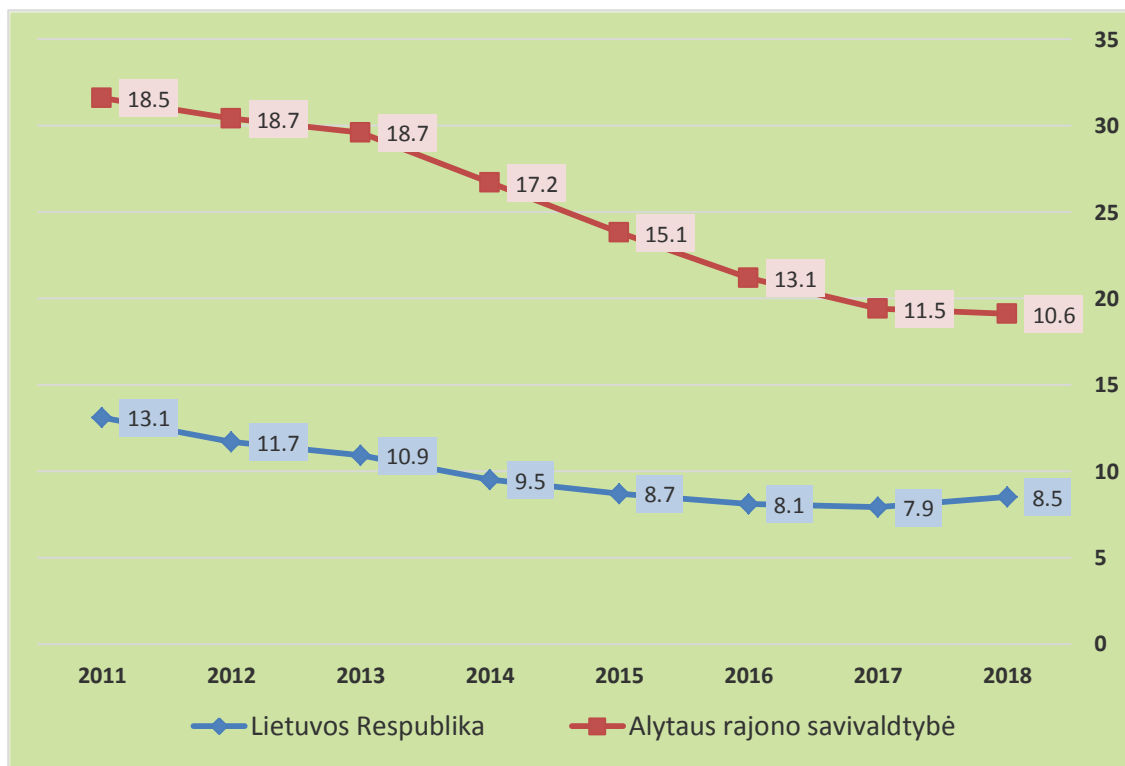
2018 m. rajone vidurinį išsilavinimą įgijo 111 abiturientų. Iš jų 30 įstojo į universitetus ir 18 į kolegijas. Iš viso į aukštąsias mokyklas įstojo 43,2% abiturientų, 26 abiturientai arba 23,4% įstojo į profesines mokyklas. 2018 m. 36 abiturientai arba 32,4% nesiekė jokios profesijos įsigijimo.

2018 rajone pagrindinį išsilavinimą įgijo 173 dešimtokai.

3.Užimtumas.

Darbo biržos nuo 2018 m. spalio 1 d. tapo viena įstaiga – Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

- Per 2018 metus darbdaviai registravo 228,4 tūkst. darbo pasiūlymų, tai yra 2,8 proc. daugiau negu per 2017 metus.
- Darbo rinkoje paklausiausiais išlieka pardavėjai, sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojai, virėjai, lengvųjų automobilių, taksi ir furgonų vairuotojai, reklamos ir rinkodaros specialistai, statybininkai. Labiausiai augo darbininkų izoliuotojų, baldų apmušėjų, mėsinių, vandentiekinių ir vamzdinių montuotojų paklausa.
- Į Užimtumo tarnybos klientų aptarnavimo skyrius per metus kreipėsi 253,7 tūkst. darbo neturinčių asmenų, tai nežymiai, 0,7 proc., daugiau negu 2017 metais.
- Užimtumas suteiktas beveik 305 tūkst. asmenų. Padėta įsidarbinti 168,7 tūkst., veiklą pagal verslo liudijimus pradėjo 90,6 tūkst., remiamas užimtumas per aktyvios darbo rinkos politikos priemonės suteiktas 41 tūkst. asmenų, užimtumo didinimo programose dalyvavo 4,6 tūkst.

9 pav. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis 2011–2018 metais, proc.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2018

Nedarbo lygis – tai bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis. Alytaus rajone 2018 metais nedarbas sudarė 10,6 procento, kai šalies vidurkis – 8,7 procento. 2019 m. sausio 1 d. šalyje buvo registruota 154,4 tūkst. Bedarbių. Gruodžio mėnesį Užimtumo tarnybos informacinėje sistemoje buvo registruota 17,9 tūkst. darbo pasiūlymų. Į šalies klientų aptarnavimo skyrius per mėnesį kreipėsi 19,7 tūkst. darbo neturinčių asmenų.

Žvelgiant į nedarbo dinamiką, situacija nuo 2013 m. gerėja ir nedarbo lygis mažėja visoje apskrityje. Nedarbo lygis, lyginant su kaimyninėmis savivaldybėmis, remiantis statistikos duomenimis 2018 m. Druskininkų savivaldybėje – 9,6 %, Lazdijų rajono savivaldybėje – 15,4 %, Varėnos rajono savivaldybėje – 10,5 %, Alytaus miesto savivaldybėje – 9,5 %. Alytaus rajono savivaldybėje labiausiai mažėjo nedarbas lyginant apskrities savivaldybes ir nuo 2016 m. (13,1 %) jis sumažėjo 18 %. 2018 m. Alytaus rajone bedarbių skaičius lyginant su 2017 m. sumažėjo 336, tai sudaro 19 %.

Alytaus rajono savivaldybė yra žiedinė savivaldybė, o situaciją jos darbo rinkoje stipriai įtakoja tendencijos Alytaus miesto ūkyje ir darbo rinkoje. Bankrutavus stambiosioms Alytaus miesto pramonės įmonėms, kur dirbo nemaža dalis rajono gyventojų, jie neteko darbo.

Pastaruosius keletą metų situacija Alytaus regiono darbo rinkoje, o ypač Alytaus rajone gerėja. Nedarbas Alytaus rajone mažėja didesniais tempais nei regione ir šalyje. Nedarbas Alytaus raj. savivaldybėje nuo 2018 m. pradžios sumažėjo 3,5 proc. punkto, nors ir išlieka aukštesnis už šalies vidurkį. Mažėja ilgalaikių bedarbių. Per metus jų lyginamoji dalis sumažėjo beveik 5 proc.

Situacija gerėja ir dėka glaudesnio darbo biržos ir savivaldybės bendradarbiavimo, integruojant socialinės paramos gavėjus į darbo rinką. Socialinės paramos gavėjų skaičius pastaraisiais metais stipriai sumažėjo, o tai didina rajono gyventojų motyvą aktyviau ieškoti darbo.

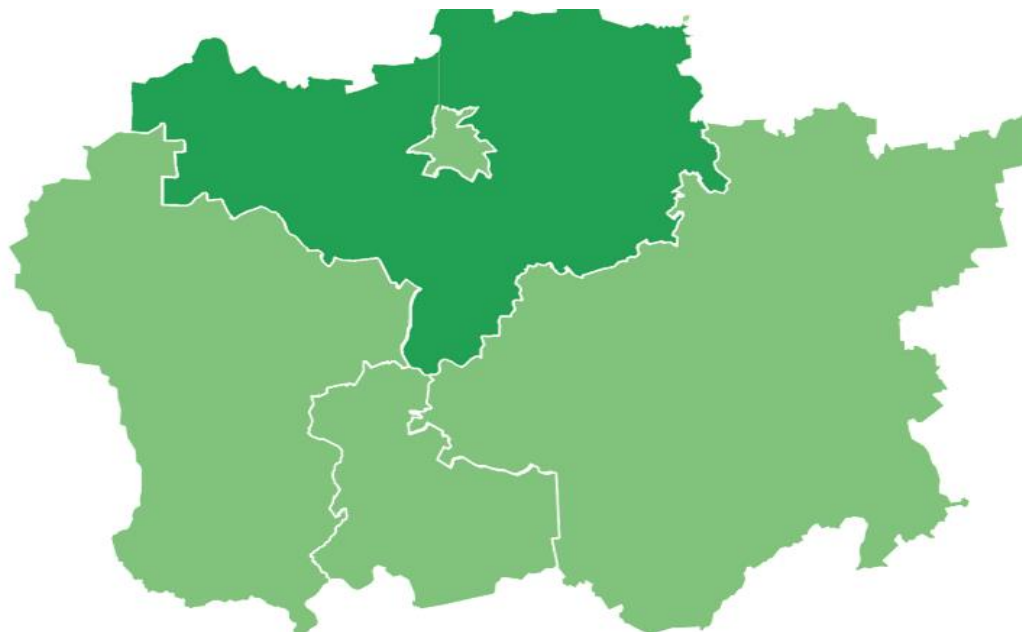
Alytaus rajono darbdaviai noriai naudoja darbo biržos programomis. Kasmet į aktyvias darbo rinkos priemones nukreipiama apie 700 rajono gyventojų. Per 2018 m. užimtumo tarnyba (buvusi darbo birža) įdarbino - 1431 bedarbių, iš jų 1234 nuolatiniam darbui ir 197 terminuotam.

Pažymėtina kad Alytaus regiono bedarbius neskatina įsidarbinti žemesnis nei vidutinis šalyje darbo užmokestis. Rajono gyventojų galimybes įsidarbinti riboja ir nuvykimo į darbą iš kaimiškų

vietovių problema.

Įtakos nedarbo mastui turi spartus gyventojų senėjimas ir mažėjantis darbingo amžiaus asmenų skaičius. Užimtumo tarnyboje šiuo metu registruota 270 jaunų iki 29 m. amžiaus (14,6 proc.), o vyresnių nei 50 metų - 808 (44 proc.) bedarbių.

Alytaus rajono savivaldybė

<i>Per mėnesį</i>	<i>Skaičius, vnt</i>	<i>2019-01-01</i>	<i>Skaičius, vnt</i>
Įregistruota darbo ieškančių	200	Darbo ieškančių	1907
Registruota bedarbių	186	Bedarbių	1704
Įdarbinta per 2018 m.	1431	Registruotas nedarbas %	11 %

Šaltinis : Lietuvos užimtumo tarnyba <http://uzt.lt/darbo-rinka/>, 2019

4. Darbo užmokestis apskrityse ir savivaldybėse

Bruto darbo užmokestis¹ 2018 m. trečiąjį ketvirtį daugiausia ūgtelėjo Panevėžio apskrityje.

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių) 2018 m. trečiąjį ketvirtį Sostinės regione buvo 1 035,5 EUR ir, palyginti su 2018 m. antruoju ketvirčiu, beveik nepakito (ankstesnį ketvirtį buvo 1 035 EUR), Vidurio ir vakarų Lietuvos regione bruto darbo užmokestis sudarė 861,5 EUR ir padidėjo 1,7 proc., praneša Lietuvos statistikos departamentas.

Bruto darbo užmokesčio atotrūkis tarp abiejų regionų 2018 m. trečiąjį ketvirtį buvo 174 EUR (sumažėjo 14,3 EUR).

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje 2018 m. trečiąjį ketvirtį padidėjo visose apskrityse, daugiausia – 3 proc. – Panevėžio apskrityje.

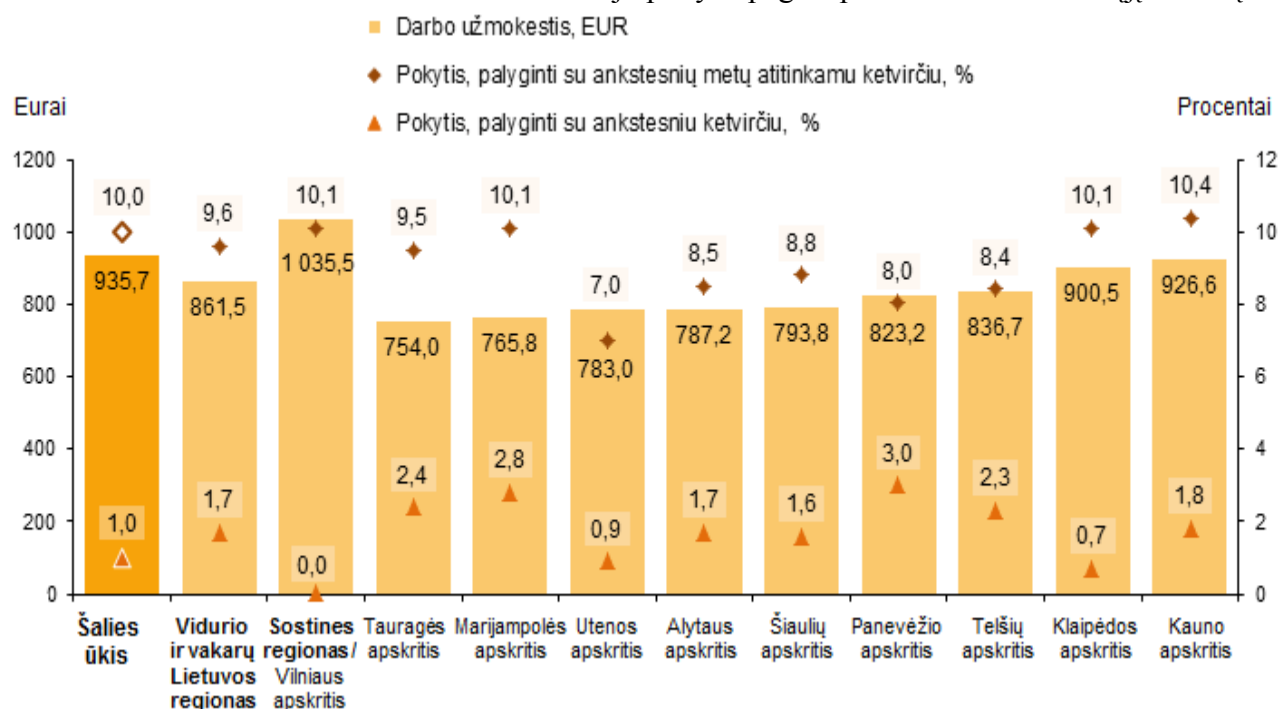
2018 m. trečiąjį ketvirtį didžiausią – 1 035,5 EUR – bruto darbo užmokestį gavo Vilniaus apskrities įmonių, įstaigų ir organizacijų darbuotojai. Mažiausiai – 754 EUR – uždirbo Tauragės apskrities darbuotojai.

Darbo užmokesčio padidėjimą 2018 m. trečiąjį ketvirtį lėmė sezoniškumas, didesnės darbų apimtys, nuo 2018 m. gegužės 1 d. padidintas darbo užmokestis sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams (gydytojams ir slaugytojams) ir kitos priežastys.

Vidutinis mėnesinis neto darbo užmokestis per ketvirtį kito panašiai kaip ir bruto, labiausiai – 2,6 proc.

– padidėjo Panevėžio apskrityje.

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis¹ ir jo pokytis pagal apskritis 2018 m. trečiąjį ketvirtį

¹ Be individualių įmonių.

Per metus labiausiai darbo užmokestis padidėjo Kauno apskrityje

Per metus (2018 m. trečiąjį ketvirtį, palyginti su 2017 m. trečiuoju ketvirčiu) vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Sostinės regione augo sparčiau nei Vidurio ir vakarų Lietuvos regione (atitinkamai 10,1 ir 9,6 proc.). Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis per metus padidėjo visose apskrityse, labiausiai – 10,4 proc. – Kauno apskrityje. Kitose apskrityse vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis per metus didėjo nuo 7 iki 10,1 proc.

Vidutinis mėnesinis neto darbo užmokestis, palyginti su praėjusių metų trečiuoju ketvirčiu, augo visose apskrityse – nuo 6,4 iki 9,5 proc.

Darbo užmokesčio augimui per metus įtakos turėjo 2018 m. sausio 1 d. padidinta minimalioji mėnesinė alga, nuo 2018 m. gegužės 1 d. padidintas darbo užmokestis sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams (gydytojams ir slaugytojams) ir kitos priežastys.

Bruto darbo užmokestis trečiąjį ketvirtį augo beveik visose savivaldybėse

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2018 m. trečiąjį ketvirtį, palyginti su ankstesniu ketvirčiu, padidėjo daugumoje (54) savivaldybių – nuo 0,4 proc. iki 6,7 proc., tik Utenos rajono savivaldybėje jis beveik nepakito. Bruto darbo užmokestis sumažėjo Vilniaus miesto ir Visagino (po 0,1 proc.), Klaipėdos rajono (0,3 proc.), Jonavos rajono (1,5 proc.) ir Neringos (1,7 proc.) savivaldybėse.

2018 m. trečiąjį ketvirtį didžiausią bruto darbo užmokestį – 1 067,9 EUR – gavo Vilniaus miesto savivaldybės įmonių, įstaigų ir organizacijų darbuotojai. Šioje savivaldybėje vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 132,2 EUR viršijo šalies ūkio vidurkį. Mažiausiai (646,9 EUR) uždirbo Kalvarijos savivaldybės įmonių, įstaigų ir organizacijų darbuotojai, jų bruto darbo užmokestis buvo 1,7 karto mažesnis nei Vilniaus miesto savivaldybės (atotrūkis sudarė 421 EUR).

Per metus (2018 m. trečiąjį ketvirtį, palyginti su 2017 m. trečiuoju ketvirčiu) vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis padidėjo visose savivaldybėse – nuo 0,3 proc. Ignalinos rajono iki 14,7 proc. Neringos, išskyrus Pagėgių savivaldybę, kurioje vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis sumažėjo 0,9 proc.

Vidutinis darbuotojų skaičius trečiąjį ketvirtį daugelyje apskričių augo.

Vidutinis darbuotojų skaičius šalies ūkyje 2018 m. trečiąjį ketvirtį, palyginti su 2018 m. antruoju ketvirčiu, Sostinės regione padidėjo 0,2 proc., Vidurio ir vakarų Lietuvos regione beveik nepakito, Vidutinis darbuotojų skaičius per ketvirtį išaugo 6 apskrityse nuo 0,1 iki 0,4 proc., likusiose apskrityse – sumažėjo nuo 0,2 iki 0,6 proc.

2018 m. trečiąjį ketvirtį vidutinis darbuotojų skaičius padidėjo 32 savivaldybėse – nuo 0,1 iki 15,8 proc., kitose – sumažėjo nuo 0,1 iki 1,9 proc. Raseinių savivaldybėje vidutinis darbuotojų skaičius beveik nepakito.

Per metus (2018 m. trečiąjį ketvirtį, palyginti su 2017 m. trečiuoju ketvirčiu) vidutinis darbuotojų skaičius Sostinės regione išaugo 1,7 proc., Vidurio ir vakarų Lietuvos regione – 0,3 proc. Vidutinis darbuotojų skaičius per metus išaugo keturiose apskrityse (Telšių, Vilniaus, Šiaulių ir Kauno) – nuo 0,3 iki 2,6 proc., kitose apskrityse vidutinis darbuotojų skaičius sumažėjo nuo 0,6 iki 4,9 proc.

Per metus vidutinis darbuotojų skaičius padidėjo 24 savivaldybėse, labiausiai – 9,2 proc. – Jurbarko rajono savivaldybėje, likusiose sumažėjo, išskyrus Panevėžio rajono savivaldybę, kurioj vidutinis darbuotojų skaičius nekito.

Sąvokos

Bruto darbo užmokestis – atlyginimas pinigais, apimantis tiesiogiai darbdavio darbuotojui mokamą pagrindinį darbo užmokestį ir papildomą uždarbį, įskaitant darbuotojo mokamas valstybinio socialinio draudimo įmokas ir gyventojų pajamų mokestį. Neįskaitoma materialinė, laikinojo nedarbingumo pašalpa, mokama neatsižvelgiant į finansavimo šaltinį, kompensacija už nepanaudotas kasmetines atostogas, išeitinė išmoka ir pan.

Neto darbo užmokestis – atlyginimas pinigais, apimantis tiesiogiai darbdavio darbuotojui mokamą pagrindinį darbo užmokestį ir papildomą uždarbį, atskaičius darbuotojo mokamas valstybinio socialinio draudimo įmokas ir gyventojų pajamų mokestį.

Vidutinis darbuotojų skaičius – darbuotojų (fizinių asmenų), neatsižvelgiant į jų darbo laiko trukmę, skaičiaus vidurkis.

Priedas

1 lentelė. Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, vidutinis darbuotojų¹ skaičius ir jų pokytis pagal apskritis 2018 m. trečiąjį ketvirtį

	Bruto, EUR	Pokytis procentais, palyginti su		Neto, EUR	Pokytis procentais, palyginti su		Vidutinis darbuotojų skaičius	Pokytis procentais, palyginti su	
		ankst esniu ketvi rčiu	ankstes nių metų atitinka mu ketvirči u		ankste sniu ketvirči u	ankst esnių metų atitin kamu ketvi rčiu		ankstes nių ketv irči u	ankstes nių metų atitinka mu ketvirči u
Šalies ūkis	935,7	1,0	10,0	728,0	0,9	9,1	1 237 430	0,1	0,9
Sostinės regionas / Vilniaus apskritis	1 035,5	0,0	10,1	796,3	0,0	9,3	525 752	0,2	1,7
Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas	861,5	1,7	9,6	677,1	1,5	8,7	711 678	0,0	0,3
Alytaus apskritis	787,2	1,7	8,5	626,2	1,5	7,7	37 897	–0,3	–4,5
Kauno apskritis	926,6	1,8	10,4	721,7	1,6	9,5	255 023	–0,2	2,6
Klaipėdos apskritis	900,5	0,7	10,1	703,8	0,7	9,1	124 105	0,4	–1,3
Marijampolės apskritis	765,8	2,8	10,1	611,6	2,4	9,0	36 651	–0,6	–0,8

Panevėžio apskritis	823,2	3,0	8,0	650,9	2,6	7,3	67 483	0,4	-0,6
Šiaulių apskritis	793,8	1,6	8,8	630,7	1,4	8,0	89 458	0,3	1,9
Tauragės apskritis	754,0	2,4	9,5	603,5	2,0	8,5	23 423	0,1	-1,3
Telšių apskritis	836,7	2,3	8,4	660,2	2,0	7,7	42 585	0,3	0,3
Utenos apskritis	783,0	0,9	7,0	623,3	0,8	6,4	35 055	-0,5	-4,9

¹ Be individualių įmonių.

2 lentelė. Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, vidutinis darbuotojų¹ skaičius ir jų pokytis pagal savivaldybes 2018 m. trečiąjį ketvirtį

	Bruto, EUR	Pokytis procentais, palyginti su		Neto, EUR	Pokytis procentais, palyginti su		Vidutinis darbuotojų skaičius	Pokytis procentais, palyginti su		Savivaldybės vieta pagal bruto darbo užmokestį
		ankstesniu ketvirčiu	ankstesnių metų atitink. ketvirčiu		ankstesniu ketvirčiu	ankstesnių metų atitink. ketvirčiu		ankstesniu ketvirčiu	ankstesnių metų atitink. ketvirčiu	
Šalies ūkis	935,7	1,0	10,0	728,0	0,9	9,1	1 237 430	0,1	0,9	–
Akmenės r. sav.	823,7	1,2	9,5	651,2	1,0	8,6	4 348	-0,7	0,3	15
Alytaus m. sav.	829,2	1,0	7,2	655,0	0,8	6,6	19 278	-0,9	-3,5	14
Alytaus r. sav.	778,6	2,8	12,0	620,3	2,4	10,7	4 313	0,3	6,4	29
Anykščių r. sav.	739,7	2,6	10,2	593,7	2,2	9,1	5 014	-0,2	-2,1	38
Birštono sav.	790,1	1,6	9,9	628,2	1,4	8,9	1 494	1,1	2,8	26
Biržų r. sav.	718,6	3,1	6,3	579,2	2,6	5,8	4 983	-0,4	-3,4	49
Druskininkų sav.	767,6	2,6	11,6	612,8	2,2	10,3	7 229	1,0	-2,7	33
Elektrėnų sav.	852,3	2,1	2,7	670,9	1,8	2,8	9 116	1,8	3,7	13
Ignalinos r. sav.	721,9	3,7	0,3	581,5	3,1	0,7	2 637	-0,2	-26,0	46
Jonavos r. sav.	879,4	-1,5	5,7	689,4	-1,3	5,4	11 673	1,0	0,4	9
Joniškio r. sav.	770,1	5,3	8,8	614,5	4,5	8,0	4 688	-1,6	-4,9	30
Jurbarko r. sav.	726,1	2,9	14,3	584,4	2,5	12,5	6 021	1,7	9,2	44
Kaišiadorių r. sav.	812,5	1,4	7,8	643,6	1,2	7,2	8 572	-0,4	-3,4	18
Kalvarijos sav.	646,9	1,2	4,7	530,1	1,0	4,4	1 711	0,6	7,5	60
Kauno m. sav.	958,7	2,0	11,1	743,7	1,8	10,0	176 995	-0,5	3,2	3
Kauno r. sav.	878,4	2,5	9,3	688,7	2,2	8,5	30 346	0,5	5,1	11
Kazlų Rūdos sav.	887,6	2,7	12,9	695,0	2,4	11,6	2 769	-0,5	-5,0	6
Kėdainių r. sav.	919,6	0,4	11,4	716,9	0,3	10,3	13 604	0,9	-0,3	5
Kelmės r. sav.	716,7	3,3	9,4	577,9	2,8	8,4	4 734	0,3	-0,7	50
Klaipėdos m. sav.	982,6	1,0	10,3	760,1	0,8	9,4	76 196	-0,6	-2,9	2
Klaipėdos r. sav.	811,1	-0,3	7,7	642,6	-0,2	7,1	19 103	1,6	5,0	19
Kretingos r. sav.	737,9	1,5	9,8	592,4	1,3	8,8	8 742	-1,6	-5,4	40
Kupiškio r. sav.	721,1	3,1	10,4	581,0	2,6	9,3	3 568	1,0	-3,5	47
Lazdijų r. sav.	701,9	4,0	8,6	567,8	3,4	7,7	2 756	-1,9	-0,1	54
Marijampolės sav.	785,5	2,8	10,6	625,1	2,4	9,5	19 897	-0,7	-0,2	27
Mažeikių r. sav.	884,7	2,4	6,9	693,0	2,1	6,4	18 385	0,5	1,6	8
Molėtų r. sav.	698,4	3,0	9,8	565,4	2,6	8,7	3 463	-1,7	-3,2	55
Neringos sav.	805,2	-1,7	14,7	638,6	-1,4	12,9	1 660	15,8	0,7	21
Pagėgių sav.	738,9	1,3	-0,9	593,1	1,1	-0,4	1 775	0,5	-28,1	39
Pakruojo r. sav.	806,9	6,7	12,9	639,8	5,8	11,5	4 949	2,8	-0,1	20

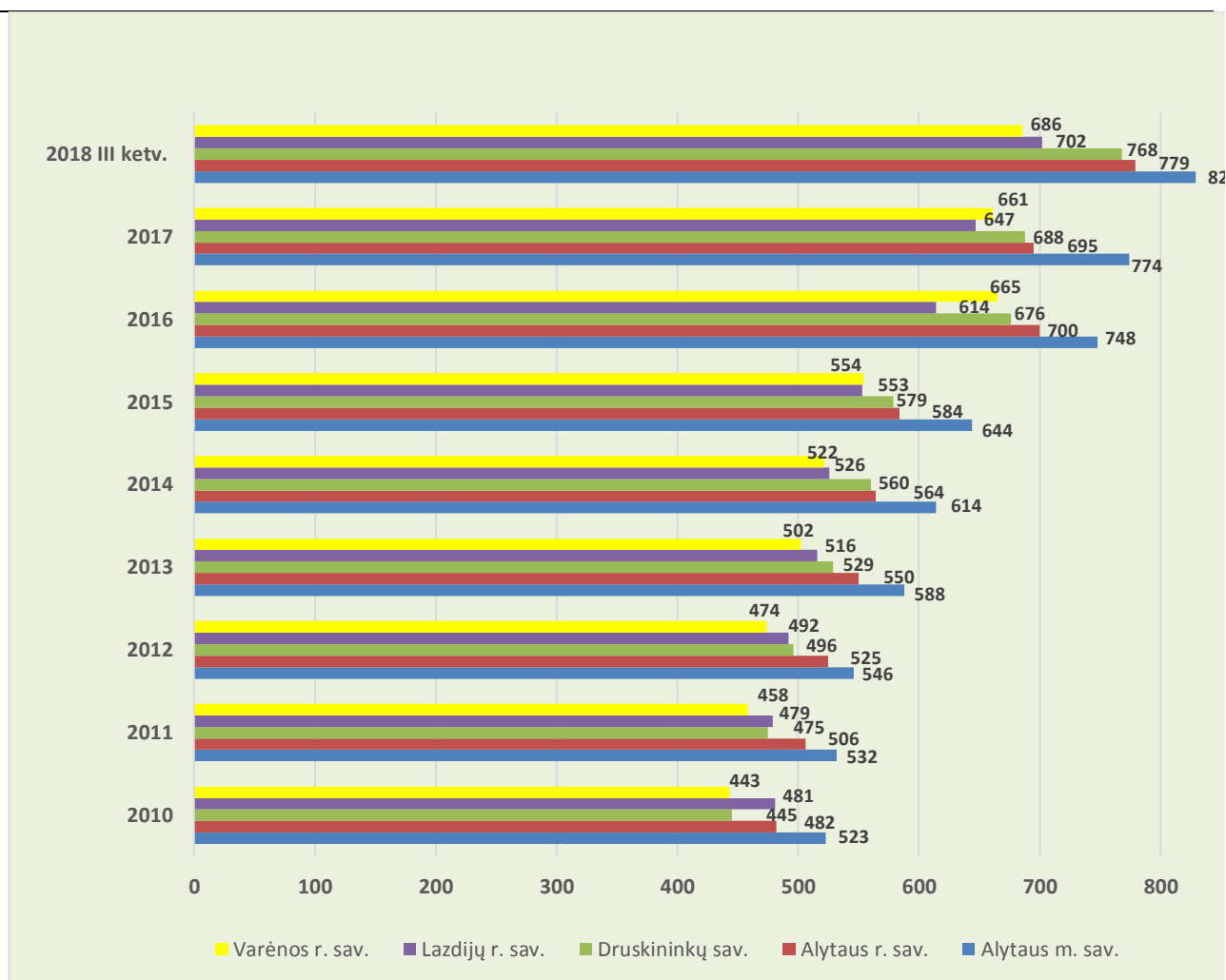
Palangos m. sav.	709,0	2,5	11,7	572,6	2,1	10,3	6 186	9,8	3,6	51
Panevėžio m. sav.	885,3	3,3	7,2	693,4	2,9	6,7	37 931	0,5	0,3	7
Panevėžio r. sav.	736,6	2,1	8,4	591,6	1,8	7,6	8 082	-0,3	0,0	41
Pasvalio r. sav.	767,7	2,3	10,9	612,9	2,0	9,7	5 389	1,6	0,6	32
Plungės r. sav.	802,8	3,2	10,9	636,9	2,7	9,7	10 122	-0,5	1,7	23
Prienų r. sav.	722,5	3,6	8,1	581,9	3,0	7,3	4 960	-1,5	-1,5	45
Radviškio r. sav.	705,6	2,1	6,6	570,4	1,8	6,1	7 469	0,8	-2,9	52
Raseinių r. sav.	740,0	2,6	6,7	593,9	2,2	6,1	7 379	0,0	-3,0	37
Rietavo sav.	820,0	4,3	5,6	648,7	3,7	5,2	1 608	-0,1	-2,3	17
Rokiškio r. sav.	760,6	1,9	8,7	608,0	1,7	7,8	7 530	0,3	-2,7	34
Skuodo r. sav.	694,2	2,1	10,4	562,5	1,8	9,2	2 444	0,2	-1,6	56
Šakių r. sav.	747,4	4,3	8,8	598,9	3,7	7,9	5 852	-1,3	-4,0	36
Šalčininkų r. sav.	680,8	1,6	9,6	553,3	1,4	8,5	5 809	0,3	0,5	58
Šiaulių m. sav.	823,4	0,7	9,1	651,0	0,6	8,3	54 481	0,3	4,5	16
Šiaulių r. sav.	719,4	2,2	4,5	579,8	1,9	4,3	8 790	-0,1	-1,9	48
Šilalės r. sav.	729,5	2,6	10,3	586,7	2,2	9,2	4 779	-0,3	-0,9	43
Šilutės r. sav.	769,6	2,1	12,4	614,2	1,8	10,9	9 774	0,8	0,3	31
Širvintų r. sav.	752,8	2,4	7,5	602,6	2,0	6,8	3 044	-0,4	5,5	35
Švenčionių r. sav.	736,3	1,0	11,1	591,4	0,9	9,8	6 328	1,4	2,9	42
Tauragės r. sav.	783,2	2,2	9,6	623,5	1,9	8,7	10 848	-0,6	-0,8	28
Telšių r. sav.	795,8	1,5	9,2	632,1	1,3	8,3	12 470	0,6	-2,4	25
Trakų r. sav.	931,4	1,3	9,7	725,0	1,2	8,9	8 018	0,6	-1,9	4
Ukmergės r. sav.	798,2	2,6	10,5	633,8	2,3	9,4	9 347	-0,6	-2,1	24
Utenos r. sav.	803,0	0,0	6,9	637,1	0,0	6,4	13 534	-0,6	-3,1	22
Varėnos r. sav.	686,0	1,4	3,8	556,9	1,2	3,7	4 321	0,7	-21,2	57
Vilkaviškio r. sav.	702,7	2,0	10,8	568,3	1,7	9,6	6 421	0,3	0,2	53
Vilniaus m. sav.	1 067,9	-0,1	10,5	818,5	-0,1	9,7	454 147	0,1	1,3	1
Vilniaus r. sav.	855,4	1,5	5,5	673,0	1,4	5,2	29 943	1,6	8,4	12
Visagino sav.	878,7	-0,1	5,0	688,9	-0,1	4,7	7 478	-0,1	-2,2	10
Zarasų r. sav.	660,5	0,8	10,9	539,5	0,7	9,6	2 929	-0,5	-2,2	59

¹ Be individualių įmonių.

² Reikšmių eilutė surūšiuota mažėjančia tvarka.

Vidutinis darbuotojų skaičius 2018 m. trečiąjį ketvirtį padidėjo

Vidutinis darbuotojų skaičius šalies ūkyje 2018 m. trečiąjį ketvirtį, palyginti su antruoju, padidėjo 3,8 tūkst. (0,1 proc.). Tai lėmė padidėjęs darbuotojų skaičius beveik visose apskrityse: nuo 0,4 proc. Klaipėdos iki 0,1 proc. Tauragės. Tačiau Alytaus apskrityje vidutinis darbuotojų skaičius sumažėjo 0,3 proc.

13 pav. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Alytaus regiono savivaldybėse, Eur

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 2018

Nepaisant spartaus darbo užmokesčio augimo, jis išlieka 3–4 kartus mažesnis nei vidutiniškai ES. Tai lemia žemas darbo našumas, vienos mažiausių ES vienetinės darbo sąnaudos, žemas kainų lygis.

Alytaus rajono savivaldybėje vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2018 m. III ketv. buvo 779 Eur, t. y. 84 Eur (12 proc.) daugiau negu 2017 m., tačiau 72 Eur mažiau negu Lietuvos vidurkis 2017 metais. Lyginant visas Alytaus regiono savivaldybes, akivaizdžiai pastebima, kad už Alytaus rajone dirbančius darbuotojus mažiau uždirbo Lazdijų ir Varėnos rajonuose ir Druskininkuose dirbantys asmenys (žr. 13 pav.). Ta pati tendencija išlieka ir 2018 m. III ketvirtyje.

5. Socialinė apsauga.

Siekiant sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ir stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti įveikti socialinę atskirtį, savivaldybė vykdo valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankiškąsias savivaldybės socialinės paramos funkcijas: skiriant ir mokant įvairias socialines išmokas bei organizuojant socialinių paslaugų teikimą. 2018 m. socialinei paramai skirta 8,4 mln. Eur.

Socialinės išmokos. 2018 metais išmokėta 7,3 mln. Eur įvairių socialinių išmokų 4465 asmenų. Daugiausia lėšų skirta šalpos išmokų gavėjams (3,5 mln. Eur) ir išmokoms vaikams (2,3 mln. Eur).

Vienartinė piniginė parama. 2018 metais iš savivaldybės biudžeto lėšų 128,1 tūkst. Eur skirta šeimoms, dėl įvairių priežasčių (gaisro, stichinės nelaimės, ligos ir pan.) patekusioms į sunkią

materialinę padėtį. Piniginė parama, atsižvelgiant į savivaldybės ir seniūnijų Piniginės socialinės paramos teikimo komisijų siūlymus, suteikta 798 šeimoms. Buvo remiami ir gerai besimokantys rajono studentai bei mokiniai. 2018 m. paramą gavo 19 aukštosiose bei profesinėse mokyklose besimokantys jaunuoliai. Iš viso studentams ir mokiniams išmokėta 7 tūkst. Eur.

Socialinės paslaugos

5 lentelė

Duomenys apie suteiktas socialines paslaugas 2018 metais

Paslaugos	2018 m. (tūkst. Eur)	Gavėjų skaičius
Senyvo amžiaus asmenų ir neįgaliųjų socialinė globa institucijoje	569,9	138
Vaikų socialinė globa institucijoje	63,5	15
Dienos socialinė globa ir pagalba į namus senyvo amžiaus ir neįgaliesiems asmenims	104,6	86
Socialinės priežiūros paslaugos neįgaliesiems institucijoje	13,8	105
Socialinės priežiūros paslaugos šeimoms	192,3	123 šeimos
Laikino apnakvindinimo ir apgyvendinimo nakvynės namuose paslaugos socialinės rizikos asmenims	2,0	6
Parama maisto produktais	3,0	3216
Specialaus transporto paslaugos	0,5	54
Asmens higienos ir priežiūros paslaugos	27,5	895

2018 m. socialinės paslaugos suteiktos 4893 asmenims, išlaidos 1,1 mln. Eur. Daugiausia lėšų (569,9 tūkst. Eur) panaudota senyvo amžiaus asmenų ir neįgaliųjų socialinei globai stacionariuose socialinės globos įstaigose, t. y. Miroslavo globos namuose, Pivašiūnų globos namuose, Rumbonių parapijos grupinio gyvenimo namuose, kitų savivaldybių ar valstybės globos namuose, finansuoti. Šiose įstaigose 2018 m. gyveno ir gavo socialinės globos paslaugas 138 asmenys. 86 senyvo amžiaus asmenims bei neįgaliesiems buvo teikiamos socialinės priežiūros paslaugos ir integrali pagalba (dienos socialinė globa ir slauga) jų namuose. Išlaidos pagalbai į namus ir integraliai pagalbai 104,6 tūkst. Eur.

54 rajono žmonės su negalia pasinaudojo specialaus transporto paslaugomis. Jie buvo vežami į gydymo, reabilitacijos įstaigas, kultūros, sporto renginius.

Alytaus rajone vykdoma Būsto pritaikymo žmonėms su negalia programa. 2018 m. būstai pritaikyti 6 neįgaliesiems rajono gyventojams. Šiam tikslui skirta 18,7 tūkst. Eur (13,8 tūkst. Eur iš valstybės biudžeto, 4,9 tūkst. Eur iš savivaldybės biudžetų lėšų). Neįgalieji, turintys specialiųjų poreikių, buvo aprūpinti techninės pagalbos priemonėmis. 2018 m. tokia pagalba buvo suteikta 46 asmenims.

Šeimoms, patyrusioms socialinę riziką, teikiamos socialinės priežiūros paslaugos. 2018 m. socialinės paslaugos suteiktos 123 šeimoms.

Igyvendindama Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo nuostatas, savivaldybės administracija organizavo maisto produktų išdalijimą labiausiai nepasiturintiems asmenims. Paramą maisto produktais gavo 3216 rajono gyventojų.

Savivaldybės administracija vykdo socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų (toliau – projektai) administravimo funkciją. 2018 metais savivaldybės administracija organizavo projektų vertinimą bei atranką, skyrė lėšų ir finansavo projektus, kontroliavo projektų įgyvendinimą. Finansuoti 4 projektai, projektams įgyvendinti skirta 49,3 tūkst. Eur (41,1 tūkst. Eur valstybės biudžeto lėšos, 8,2 tūkst. Eur savivaldybės biudžeto lėšos).

2018 m. Alytaus rajono savivaldybės biudžeto lėšomis organizuotos asmeninės higienos ir

priežiūros (dušo, skalbimo) paslaugos. Šias paslaugas rajono gyventojams teikė 13 vietos bendruomenių, paslaugomis pasinaudojo 895 asmenys, neturintys galimybių savo namuose naudotis dušu ir (ar) skalbykle. Šiam tikslui panaudota 27,5 tūkst. Eur savivaldybės biudžeto lėšų.

6. Sveikatos apsauga.

Siekiant užtikrinti kokybišką Alytaus rajono savivaldybės gyventojų asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrą, sveikatos politikos įgyvendinimas vykdomas savivaldybės lygiu. Siekiama efektyviai formuoti sveikatos priežiūros sistemą, gerinant sveikatos priežiūros paslaugų praeinamumą, kokybę ir pacientų saugą, tikslingai paskirstant lėšas asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrai, siekiant mažinti sveikatos netolygumus rajone.

Pagrindiniai tikslai – gyventojų sveikatos stiprinimas, mirtingumo mažinimas, gyvenimo kokybės gerinimas ir sveikatos santykių teisumas.

Visi gyventojai turi teisę siekti kuo aukštesnio savo sveikatos lygio, tiesiogiai įtakojančio ne tik individo, bet ir artimos aplinkos ir net valstybės gerbuvį. Be galo svarbu mažinti išvengiamo mirtingumo (mirtingumą, nulemtą ligų ar būklių, kurių galima išvengti) mastus, taikant žinomas ir efektyvias prevencines, diagnostikos ir / ar gydymo priemones, kurios kasmet tobulėja.

Visuomenės sveikatos stebėsenos duomenys leidžia stebėti, kokia esama gyventojų sveikatos ir sveikatą lemiančių veiksnių situacija savivaldybėje, įvertinant ją, Lietuvos sveikatos programos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo kontekste, ir kokių intervencijų / priemonių reikia imtis, siekiant stiprinti savivaldybės gyventojų sveikatą ir mažinti sveikatos netolygumus.

Pagrindinių rodiklių sąrašo analizė ir interpretavimas („Šviesoforo“ kūrimas) kasmet atliekamas lyginant praėjusių metų Alytaus rajono savivaldybės gyventojų sveikatos stebėsenos rodiklius su Lietuvos vidurkiu. 2017 m. duomenimis, didžioji dauguma visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių atitiko Lietuvos vidurkį, t. y. nepateko į savivaldybių dešimtuką, kuriose fiksuojama prasčiausia stebimo rodiklio situacija tarp visų Lietuvos savivaldybių. Lyginant su praėjusiais metais, pailgėjo vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė, sumažėjo mirtingumas dėl išorinių priežasčių, kraujotakos sistemos ligų ir piktybinių navikų, didesnė tikslinės grupės gyventojų dalis pasinaudojo galimybe dalyvauti prevencinėse programose.

2017 m. savivaldybės teritorijoje veiklą tęsė pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikianti viešoji įstaiga Alytaus rajono pirminės sveikatos priežiūros centras, visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas teikianti savivaldybės biudžetinė įstaiga Alytaus rajono visuomenės sveikatos biuras bei skubiosios medicinos paslaugas teikianti VšĮ Alytaus rajono greitosios pagalbos stotis, buvo teikiamos kitos iš savivaldybės biudžeto finansuojamos paslaugos.

Asmens sveikatos priežiūros įstaigos sutarties pagrindu finansuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF). Vadovaujantis Vilniaus teritorinės ligonių kasos duomenimis, prisirašiusiųjų prie savivaldybės gydymo įstaigų (viešųjų Alytaus rajono savivaldybės ir privačios įstaigos „Disolis“) gyventojų skaičius 2018-11-30 dienos duomenimis – 19 422 asmenys.

2017 m. į Alytaus rajono savivaldybės greitosios medicinos pagalbos stotį medicininės pagalbos kreipėsi 22 150 pacientai. Vidutinis kreipimusi rodiklis – 61 kvietimas per parą. Iš viso 1000-čiui Alytaus miesto bei Alytaus ir Lazdijų rajonų gyventojų teko 224 kvietimai (2016 m. – 241 kvietimai).

Už svarbiausią rodiklį vertinant GMP veiklą, t. y. operatyvumą (operatyvumas – laikas nuo kvietimo užregistravimo iki pirmosios medicinos pagalbos teikimo pradžios, GMP darbuotojams atvykus pas pacientą), 2017 m. budinčios brigados buvo skatinamos vienkartinėmis išmokomis už gerus darbo rezultatus. 2017 m. įsigyti trys defibriliatoriai.

Siekiant gerinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą 2017 metais buvo baigtas renovuoti VšĮ PSPC Daugų ambulatorijos pastatas Dauguose, kuriame atliktas einamasis remontas. Atnaujinus ambulatorijos erdves tikimasi pagerinti ambulatorinių paslaugų apimtį, kokybę, efektyvumą ir prieinamumą Daugų seniūnijos gyventojams bei pagerinti medicinos personalo darbo sąlygas.

2017 metų Alytaus rajono savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros centras tęsė vykdyti projektą „Integrali pagalba į namus Alytaus rajone“, kurio tikslas teikti integralios pagalbos, t. y. slaugos ir socialinių paslaugų visumos paslaugas namuose. Teikiant šias paslaugas asmeniui tenkinami slaugos ir socialinių paslaugų poreikiai, teikiama nuolatinė kompleksinė specialistų pagalba ir priežiūra.

Integrali pagalba teikiama komandos principu, kurią sudaro: socialinis darbuotojas ir jo padėjėjai, slaugytojas ir jo padėjėjai, masažistas, kineziterapeutas, ergoterapeutas.

Kokybiškos visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos visų amžiaus grupių rajono gyventojams, kaip ir ankstesniais metais, teikiamos per Alytaus rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurą, kuris įgyvendina savivaldybės savarankiškas ir valstybines visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas pagal šalyje ir savivaldybėje nustatytus ir patvirtintus visuomenės sveikatos priežiūros prioritetus, tikslus ir uždavinius.

Visuomenės sveikatos biuras rūpinasi gyventojų sveikata, propaguoja sveikos gyvensenos įgūdžius, moko gyventojus vertinti rizikos veiksnius, teikia informaciją apie prevencines priemones ir jų pritaikymo galimybes, siekia mažinti sergamumą (ypač lėtinių neinfekcinių, užkrečiamųjų ligų profilaktikai) bei didinti fizinį aktyvumą.

2017 m. biuras įgyvendino įvairias visuomenės sveikatos mokymo / ugdymo bei konsultacijų priemones, kurios buvo pritaikytos daugiau nei 20 tūkst. kartų.

Alytaus rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras kartu su partneriais (Lazdijų rajono, Druskininkų savivaldybės visuomenės sveikatos biurais, Kalvarijos savivaldybės administracija) įgyvendino projektą „Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose gerinimas Lazdijų rajono, Druskininkų, Alytaus rajono ir Kalvarijos savivaldybėse“, pagal kurį buvo atnaujinti bei aprūpinti veiklai reikalingomis priemonėmis septyni Alytaus rajono ugdymo įstaigose (visose gimnazijose bei Simno žemės ūkio mokykloje) esantys visuomenės sveikatos priežiūros kabinetai. Keturiuose sveikatos kabinetuose buvo atlikti remonto darbai, visi septyni aprūpinti baldais, biuro įranga, sveikatos rizikos veiksnių vertinimo priemonėmis. Įgyvendinus šį projektą biuro kolektyvo vizija skleisti sveikatos žinias praktiškai rodant, o ne remiantis tik teorinėmis žiniomis, buvo realizuota: visi sveikatos kabinetai buvo aprūpinti sveikatos mokymo priemonėmis, kurios sveikatos mokymo procesą padarė patrauklesnį, įdomesnį ir labiau prieinamą.

Siekiant kuo arčiau prie asmens priartinti paslaugas, kurios padeda psichologinių krizių atvejais, 2016 metų pabaigoje Savivaldybės taryba pritarė psichosocialinės pagalbos specialistų (psichologų ir socialinių darbuotojų) etatų steigimui Visuomenės sveikatos biure. 2017 m. įdarbintas psichologas, teikiantis konsultacines paslaugas problemų turintiems įvairių amžiaus grupių rajono gyventojams pačioje įstaigoje ir išvažiuojamuose susitikimuose (seniūnijose, mokyklose).

Kitos sveikatos priežiūros programos ir paslaugos

Visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa

Viena iš savivaldybės savarankiškųjų funkcijų – savivaldybės visuomenės sveikatos specialiosios rėmimo programos rengimas ir įgyvendinimas. 2017 metais siekiant tikslingai, kryptingai organizuoti ir užtikrinti visuomenės sveikatos specialiosios rėmimo programos vykdymą, pagal šią programą, sutarties pagrindu, tarp projekto vykdytojų ir savivaldybės administracijos direktoriaus, buvo finansuota 10 projektų.

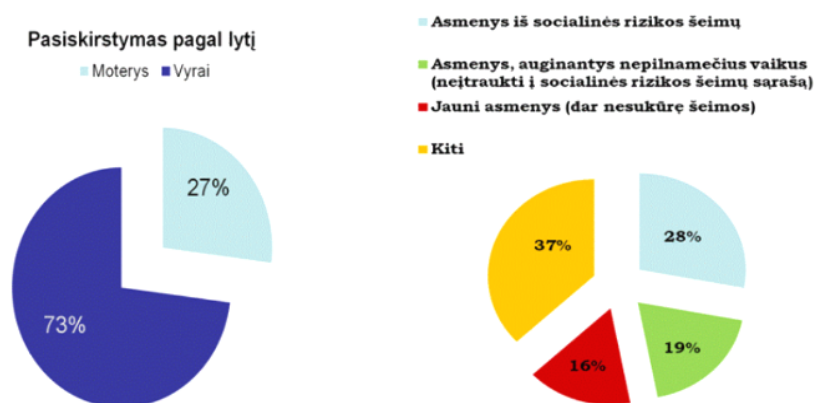
Projektai įvairiapusiai, apimantys visas gyventojų grupes, įvairūs pagal veiklas ir vykdymo būdus, atitinka vertinimo kriterijus ir savivaldybės prioritetines sveikatos kryptis: vaikų ir jaunimo sveikata, lėtinių neinfekcinių ligų ir traumų prevencija, sveikos mitybos ugdymas, fizinio aktyvumo skatinimas, psichinės sveikatos gerinimas. Visi projektų vykdytojai projektams skirtas lėšas įsisavino, užsibrėžtus vertinimo kriterijus įvykdė sėkmingai.

Dantų protezavimo paslaugos teikimas

Gyventojams nemokama dantų protezavimo paslauga kompensuojama teisės aktais nustatyta tvarka iš privalomojo sveikatos draudimo fondo, tačiau eilėje reikia laukti vidutiniškai 3,5 metų. Siekiant sumažinti gyventojų, laukiančių dantų protezavimo paslaugų eilę 2017 metais buvo skiriami papildomi asignavimai dantų protezavimo paslaugoms suteikti. Protezavimo protezavimo paslauga pasinaudojo 34 Alytaus rajono savivaldybės gyventojai.

Priklausomybių mažinimo programa

Toliau sėkmingai įgyvendinama Alytaus rajono savivaldybės priklausomybių mažinimo programa, kurios pagrindinis tikslas – padidinti savivaldybės gyventojų galimybes gydytis nuo priklausomybės ligų. Kasmet programa pasinaudoja apie 50-60 asmenų. Visiems programos dalyviams buvo suteiktos paslaugos dėl priklausomybės alkoholiui. Bendromis medikų, socialinių darbuotojų, bendruomenių narių ir programos dalyvių bei jų šeimų narių pastangomis per penkerius programos vykdymo metus daugiau nei trisdešimčiai programos dalyvių pavyko pasiekti teigiamų pokyčių jų gyvenime: įsidarbinta arba neprarastas darbas, pagerintos buities sąlygos, nekeliami vaikų priežiūros apribojimo klausimai ir pan. Visų metų atkryčių dinamika – iki 40 proc.

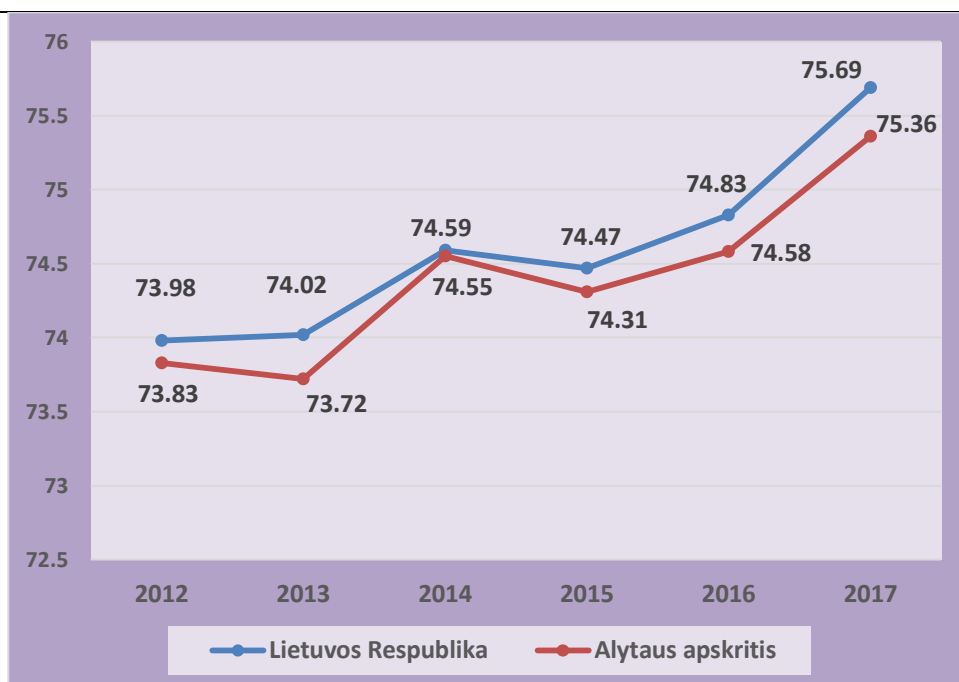

14 pav. Priklausomybių mažinimo programos dalyvių pasiskirstymas pagal lytį ir šeimyninę padėtį

Užtikrinant kokybiškas ir gyventojams prieinamas sveikatos priežiūros paslaugas savivaldybėje taip pat buvo vykdomos triukšmo prevencijos priemonės, maudyklų stebėseną, koordinuojamas tarpinstitucinis bendradarbiavimas, aktyviai dalyvaujama skleidžiant tikslią informaciją savivaldybės gyventojams tiek asmens, tiek ir visuomenės sveikatos apsaugos srityse.

Vienas iš pagrindinių rodiklių, apibūdinančių šalies ar regiono sveikatos sistemos būklę, yra vidutinė gyvenimo trukmė. Tai rodiklis, parodantis bendrą rizikos veiksnių poveikį, ligų paplitimą, intervencijų ir gydymo veiksmingumą. Šis rodiklis apskaičiuojamas naudojant gyvenimo lenteles, kuriose pateiktas mirtingumas tam tikrame amžiuje.

2017 m. vidutinė tikėtina (vyrų ir moterų bendrai) gyvenimo trukmė Alytaus apskrityje buvo 75,36 metai ir atitiko Lietuvos vidurkį, kuris buvo 75,69 metai. 2012–2017 metų laikotarpiu vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė Alytaus apskrityje 2017 m. pailgėjo 1,5 metų (1 pav.).

15 pav. Vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės pokytis Alytaus apskrityje 2012–2017 metais

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lietuvos gyventojų mirties priežasčių struktūra jau daugelį metų išlieka nepakitusi. Trys pagrindinės mirties priežastys – kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai ir išorinės mirties priežastys, 2017 m. sudarė 83 proc. Lietuvoje visų mirties priežasčių, 87,2 proc. – Alytaus rajone. Daugiausia Alytaus rajono gyventojų (278 asm.), kaip ir praėjusiais, 2017 metais, mirė nuo kraujotakos sistemos ligų. Tai sudarė daugiau nei pusę, 62,3 proc. visų mirties atvejų. Dėl šios sistemos ligų mirė 110 vyrų ir 168 moterys. Abiejų lyčių tarpe mirtys dėl kraujotakos sistemos ligų sudarė didžiausią dalį visų mirčių struktūroje.

Siekiant mažinti mirtingumą dėl pagrindinių mirties priežasčių, gerinti gyventojų sveikatos rodiklius būtina užtikrinti visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumą, toliau aktyviai didinti gyventojų informuotumą sveikatos stiprinimo srityse.

7. Kultūra.

Siekama gerinti gyventojų informacinį, kultūrinį aptarnavimą, išsaugoti ir plačiau panaudoti regiono kultūrinį savitumą, užtikrinant kultūros įstaigų veiklą, ugdyti visuomenės kultūrinį, pilietinį bei visuomeninį aktyvumą, tradicinės religinės bendruomenės skatinimas, formuoti ir įgyvendinti savivaldybės kultūros politiką bei atlikti visus veiksmus, susijusius su savivaldybės teigiamo įvaizdžio formavimu.

Kultūros projektų finansavimui skirta 52 000 Eur (svarbiausiems bei tradiciniams rajono renginiams, valstybinėms ir kalendorinėms datoms pažymėti, meno mėgėjų kolektyvams skatinti, leidybai).

- Įgarsintas 103 rajono renginys. Naudota savivaldybės lauko mobili garso ir šviesos technika, mobili scena – 9 renginiuose.
- Kuruota, koordinuota Alytaus rajono savivaldybės kultūros centro, viešosios bibliotekos veikla, rajoninės šventės, renginiai, parodos, tautodailininkų, amatininkų parodos-m
- mugės.

Alytaus rajono savivaldybės kultūros centro veikla

Pavadinimas	Meno mėgėjų kolektyvai (su būreliais)	Kolektyvų veikloje dalyvauja dalyvių	Suorganizuota renginių (parodų, švenčių, diskotekų, išvykų ir t. t.)	Lankytojų skaičius renginiuose	Kultūros plėtros programos lėšomis finansuoti projektai
ARSKC ir skyriai	74	551	483	1/4	28

Alytaus rajono savivaldybės kultūros centro skyriai be Savivaldybės tarybos skirtų lėšų, vykdydami veiklą, surinko specialiųjų lėšų, rado rėmėjų.

1 lentelė

Alytaus rajono savivaldybės kultūros centro specialiosios lėšos 2018 m.

Pavadinimas	Savivaldybės biudžeto lėšos Eur	Surinkta specialiųjų lėšų Eur	Projektų finansavimas Eur	Rėmėjų lėšos Eur
ARSKC ir skyriai	333 900	7 600	38 645	7 820

2 lentelė

2018 m. Alytaus rajono viešosios bibliotekos veikla

Pavadinimas	Skyriai ir filialai	Registruoti vartotojai	Apsilankė	Išduota fiz. vnt. dokumentų	Dokumentų fonde
Viešoji biblioteka (VB) ir filialai	3 skyriai, 32 filialai	Iš viso 13046 Iš jų: VB – 6258 Daugų, Simno, kaimų filialuose – 6788	Iš viso 205923 Iš jų: VB – 81756 Daugų, Simno, kaimų filialuose – 124167	Iš viso 406708 Iš jų: VB – 255675 Daugų, Simno, kaimų filialuose – 151033	Iš viso 334832 Iš jų: VB – 94517 Daugų, Simno, kaimų filialuose – 240315

3 lentelė

Viešosios bibliotekos lėšos

Savivaldybės biudžeto lėšos	Surinkta spec. lėšų	Projektų, programų finansavimas	Rėmėjų lėšos (tarp jų 2 proc.)	Kultūros ministerijos lėšos
535 192 Eur	3 928,61 Eur	500 Eur	713,41 Eur	22 118 Eur

Bibliotekose buvo organizuojamos edukacinės popietės, teminiai vakarai, spaudinių kūrybos darbų parodos, viktorinos, konkursai, susitikimai, garsiniai skaitymai. Iš viso suorganizuota 1178 renginiai, iš jų 624 vaizdiniai (parodos).

Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu vyko daugiau kaip 15 renginių. Alytaus rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko interaktyvios literatūrinės viktorinos „Knyggraužiukas“ pristatymas. Daugų filiale vyko Algimanto Zubavičiaus knygos „Ichiologo užrašai“ pristatymas. Kančėnų filialas skaitytojus pakvietė į įvairiakalbius K. Donelaičio „Metų“ skaitymus „Aš skaityti nepaliauju..“. VB ir filialuose vyko akcijos „Padovanok naują knygą bibliotekai“, knygų keitimosi akcija „Biblioteka-skaitytojas – skaitytojas-biblioteka“, „Aklas pasimatymas su knyga“ ir kt.

Nuo birželio 15 d. vyko jau trečius metus penkių didžiųjų apskričių bibliotekų, Lietuvos aklujų

bibliotekos bei Apskričių viešųjų bibliotekų asociacijos organizuojamos nuotaikingos „Skaitymo iššūkio“ varžytuvės. Jose dalyvauti buvo kviečiami ne tik didžiųjų miestų, bet ir rajonų, miestelių bei kaimų skaitytojai, pasiryžę įveikti 5 su knygų skaitymu susijusias užduotis. Akcijos organizatoriai „Skaitymo iššūkio“ metu siekė paskatinti gyventojus apsilankyti bibliotekose, sužadinti norą laikyti rankose knygą bei visapusiškai domėtis skaitymo kultūra.

Šiais metais buvo sulaukta dvigubai didesnio dalyvių skaičiaus – 8999, dar labiau džiugina tai, jog buvo dvigubai daugiau nei 2017 metais įveikusių visas užduotis skaitytojų – 3553. Skaitymo iššūkio dalyviai perskaitė 26 530 knygų.

VB ir jos filialai aktyviai įsitraukė į „Skaitymo iššūkio“ varžytuves ir subūrė tikrai dideles skaitančiųjų gretas. Kaip praėjusiais, taip ir šiais metais puikiai pasirodė Alytaus rajono savivaldybės viešoji biblioteka, tarp iššūkyje dalyvavusių 68 bibliotekų ir jų filialų užėmusi garbingą antrą vietą, o tarp 14 Vilniaus regiono bibliotekų ir jų filialų – pirmą. 449 rajono viešosios bibliotekos ir jos filialų skaitytojai per 3 akcijos mėnesius perskaitė 2 091 knygą ir nuo pirmą vietą užėmusios Jonavos rajono viešosios bibliotekos atsiliko tik 249 knygomis.

2018 m. rajono viešojoje bibliotekoje pristatyta Laimos Ziminskienės floristinių paveikslukoliažų paroda, skirta Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečiui. Pavasarį vyko vienuoliktasis Nacionalinis diktantas, kurį rašė bibliotekininkai, skaitytojai ir Alytaus rajono savivaldybės darbuotojai. Rajono viešosios bibliotekos ir filialų skaitytojai dalyvavo gerumo akcijoje „Spalvotas pavasaris“, kurios metu surinkta ir padovanota onkologinėmis ligomis sergantiems ligoniams per 200 įvairiausių megztų ir nertų drabužėlių.

Dauguose vyko IV-asis poezijos festivalis „Laukinės vaivorykštės 2018“ /Onės Baliukonės 70-mečiui/, kuriame dalyvavo poetai Marius Burokas, Ilzė Butkutė, Gintautas Dabrišius ir Albinas Galinis. Susirinkusiems koncertavo Simno kultūros centro muzikinis ansamblis „Flaya“.

Birželio mėnesį rajono viešojoje bibliotekoje vyko filosofo, politologo, vertėjo, profesoriaus, visuomenės veikėjo, humanitarinių mokslų daktaro Vytauto Radžvilo knygos „Kiek kartų gali atgimti tauta?“ pristatymas. Metų pabaigoje VB surengė susitikimą su rašytoju, publicistu, filosofu, Sąjūdžio pirmoju Arvydu Juozaičiu. Renginio metu buvo pristatyta autoriaus knyga „Tėvynės tuštėjimo metas“.

2018 m. Daugų bibliotekoje svečiavosi Klaipėdos Ievos Simonaitytės viešosios bibliotekos bibliotekininkės su unikaliu žaidimu „Knygosūkis“.

Alovės biblioteka kartu su Alovės bendruomene „Susiedai“ suorganizavo Trijų Karalių šventę. Šventėje dalyvavo Alytaus r. meras Algirdas Vrubliauskas, Alovės klebonas monsinjoras Stanislovas Stankevičius, seniūnė I. Stenionienė, Alovės ir Venciūnų bendruomenių vadovai ir nariai. Biblioteka šiam renginiui paruošė kalvio Valdo Valentinavičiaus kryžių – saulučių parodą, kuri nepaprastai papuošė salę, organizavo susitikimą su kalviu. Įspūdingi kalvio darbai sulaukė didelio susidomėjimo.

Lapkričio mėnesį Krokialaukio bibliotekos iniciatyva lankėsi „Misija Sibiras‘ 18“ dalyvis Domas Zenkevičius. Jis gimnazistams papasakojo apie jau tryliktus metus vykdomą projektą „Misija Sibiras“, kurio tikslas – sutvarkyti mūsų tautiečių trėmimų vietas, apleistas kapines, pastatyti atminimo simbolius – lietuviškomis kryždirbystės tradicijomis puoštus kryžius žuvusiems lietuviams Sibire, surasti ir pabendrauti su ten tebegyvenančiais tautiečiais ar jų atžalomis.

SVB suorganizuoti 529 renginiai vaikams. T. y. 50 renginių daugiau, lyginant su 2017 metais. Iš jų 65 kompleksiniai, 249 žodiniai ir 218 vaizdiniai renginiai.

Balandžio 6 d. Butrimonių kultūros namuose vyko atviras renginys-kūrybinės dirbtuvės „Nerk į meną - 2018“. Šio renginio organizatoriai Alytaus rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Butrimonių filialas ir Butrimonių gimnazija. Siekti pritraukti į šiuolaikinį kultūrinį vyksmą kuo daugiau vaikų bei jaunimo, plėsti jų pasaulėžiūrą, ugdyti jaunų žmonių kūrybinius gebėjimus – tai tikslas, kuris buvo numatytas ir pateikiant Alytaus r. savivaldybės viešosios bibliotekos Butrimonių filialo projektą Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai dėl „Kūrybinių dirbtuvių“ Butrimonyse.

Praniūnų biblioteka įgyvendindama projektą „Kūrybiškas laisvalaikis“, rugpjūčio mėnesį dienomis organizavo tris edukacines popietes bendruomenės vaikams. Visus tris užsiėmimus vedė lėlių kūrėja Rasa Benedikienė. Projektas „Kūrybiškas laisvalaikis“ buvo įgyvendinamas Alytaus rajono savivaldybės vaikų užimtumo projekto lėšomis.

Rugsėjo mėnesį Krokialaukio biblioteka sulaukė svečių iš Lietuvos aklųjų bibliotekos. LAB Informacijos išteklių centro vadovė Dalia Balčytė su kolegomis surengė du edukacinius užsiėmimus: „Sukurk atviruką nematančiam draugui“, skirtą pradinį klasių mokiniams, ir biblioterapinį užsiėmimą vyresnių klasių gimnazistams „Kaip aš priimu „kitokį“ nei aš?“

Technologiniai veiksniai.

Į gamybą orientuotos inovacinės veiklos efektyvumą labiausiai lemia technologiniai pasikeitimai, kurie nuolat vyksta išorinėje aplinkoje. Neįvertinus minėto veiksnio, inovacinės veiklos rezultatas gali tapti nekonkurentiškas. Pabrėžtina ir tai, kad itin daug reikšmės inovacinei veiklai turi intelektinis potencialas – informacija. Plinta daugybė esamų ir vis naujai atsirandančių kanalų, padeda laiku ir deramai įvertinti technologinius veiksnius (naujos technologijos, medžiagos, technika). Nesugebėti laiku reaguoti į nuolat vykstančius pasikeitimus inovacinei veiklai gali būti pražūtinga.

Ilgalaikėje perspektyvoje svarbiausias ir patikimiausias Lietuvos ekonomikos augimo šaltinis yra žinios, technologijos ir žmonių ištekliai. Tokią išvadą lemia dvi priežastys.

Pirma, Lietuvos vietinė rinka yra labai maža, o jos tradicinių produktų eksporto rinkos taip pat yra ribotos arba jose yra stipri konkurencija. Dėl šios priežasties, eksporto nevykdančios įmonės, šiuo, globalinės krizės laikotarpiu susidūrė su itin didelėmis problemomis ir dauguma jų priverstos bankrutuoti arba reorganizuoti savo veiklą.

Antra, Lietuvoje jau senokai pasibaigė periodas, kai verslo įmonės galėjo palyginti nesunkiai, gaminant standartinius produktus, be didesnių pastangų ar taikant gana elementarius verslo organizavimo metodus gauti pelną. Šiuo sunkiu periodu, kai ekonomikos nuosmukis pasiekė apogėjų, siekiant sėkmingai plėtoti ir vystyti verslą, jau reikia išsiugdyti tokias kokybes, kurios siejasi su sėkmingos konkurencijos veiksniais. Norint įsitvirtinti naujose rinkose, Lietuvai reikia naujų technologijų ir inovacijų.

Pagrindinės Alytaus rajono problemos – didžiųjų įmonių žlugimas. Vietoj žlugusių didžiųjų įmonių kūrėsi smulkusis ir vidutinis verslas. Didžioji dalis Alytaus rajono įmonių stengėsi vykdyti inovacines veiklas: kūrė naujus ir tobulino esamus produktus, diegė naujas ir modernias technologijas, pažangius vadybos metodus, kokybės valdymo sistemas. Dalis įmonių ir toliau planuoja investuoti į inovacijų diegimą. Pagrindinis veiksnys, skatinantis inovacijų diegimą versle, – išaugęs įmonės konkurencinis pranašumas, kuris suteikia stiprų pagrindą sparčiai inovacijų plėtrai, kad inovacinių projektų inicijavimas susijęs su įmonės ateities vizija ir ilgalaikiais tikslais, taip pat manoma, kad inovacijų diegimas išgelbės įmonę nuo gresiančios krizės.

Viena iš didžiausių kliūčių, su kuriomis tenka susidurti naujus produktus ir procesus diegiančioms įmonėms – didelės investicijos ir per mažas inovacijų finansavimas. Priežastis – didelės išlaidos ir ekonominė naujovių diegimo rizika, ilgas inovacijų atsipirkimo laikas ir tinkamų lėšų šaltinių stoka. Kitas svarbus veiksnys – aukštos kvalifikacijos darbuotojų trūkumas. Alytaus miesto įmonių tyrimas parodė, kad inovacijų plėtrą stabdo tinkamos srities ir kvalifikacijos specialistų stygius arba prastokas jų parengimas. Žema verslininkų kvalifikacija ir aktyvumas dalyvaujant inovacinėje veikloje – viena aktualiausių inovacijų valdymo problemų.

Įmonėms trūksta informacijos inovacijų klausimais. Daugelis įmonių susiduria su problema ieškodamos naujų technologijų, partnerių, kurie galėtų finansuoti naujų produktų ar paslaugų kūrimą. Daugelį gamybos atnaujinimo ir modernizavimo klausimų įmonės sprendžia neturėdamos pakankamai informacijos ir vadybinio pasirengimo, naudojant tokias priemones kaip verslininkų informatyvumo didinimas apie naujas verslo galimybes vietinėse ir tarptautinėse rinkose, apie galimus partnerius, viešųjų pirkimų bei kooperacijos su didesnėmis įmonėmis galimybes, technologines ir kitas inovacijas, finansavimo galimybes.

Alytaus rajono savivaldybėje taip pat diegiamos naujausios technologijos, įdiegus jas pagerės savivaldybės administracijos vidaus administravimo ir valdymo tobulinimas. Įgyvendintas projektas yra pakankamai inovatyvus – programiniai sprendiniai pritaikomi konkrečioms Alytaus rajono savivaldybės poreikiams. Programiniai sprendiniai sukurti taip, kad bus palikta nuolatinio tobulinimo galimybė – keičiantis įstatymams, savivaldybės valdymo struktūrai ar, paprasčiausiai, pagal savivaldybės darbuotojų poreikius ir pastabas, bus galima įterpti naujus modulius arba atnaujinti senus. Pagrindinė

projekto pridėtinė vertė – nuolatinis tobulinimas ir lankstus reagavimas į besikeičiančią situaciją. Įgyvendinami projektai skirti įtraukti gyventojus į demokratijos procesus. Alytaus rajono savivaldybės administracija el. demokratijos priemonėmis siekia remti elektroninių sistemų, leidžiančių reikšti pilietinę nuomonę įvairiais valstybiniais ar regioniniais klausimais, kūrimą; plėtoti priemones, leidžiančias savivaldybės gyventojams daugiau sužinoti apie su jų gyvenimu susijusius valdžios sprendimus ir teikti pastabas teisės aktų projektams, diskutuoti, balsuoti ir kurti priemones, įtraukiančias jaunimą į jų socialinę aplinką. Projektu bus sukurtos ir įdiegtos el. priemonės, kuriomis savivaldybės atstovai galės pateikti visuomenei aktualius duomenis. Sukurtos el. priemonės rinkėjui leis užfiksuoti savo nuomonę savivaldybių tarybų svarstomais ir priimamais nutarimais ir palyginti savo nuomonę su politinių partijų ir atskirų tarybos narių valia vienu ar kitu klausimu. Numatoma įgyvendinti tokias veiklas: savivaldybės internetinės svetainės struktūros ir funkcionalumo modernizavimą pagal el. demokratijos principus ir nustatytus poreikius; kokybės vadybos sistemų diegimas Alytaus rajono savivaldybės administracijoje, gerinant piliečių aptarnavimą. Būtų gerinama viešųjų paslaugų kokybė.

Vidaus veiksniai:

Teisinė bazė. Alytaus rajono savivaldybė organizuodama savo veiklą vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir vidiniais dokumentais: Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos Valstybės tarnybos įstatymu, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymu, Alytaus rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentu, Alytaus rajono savivaldybės administracijos veiklos nuostatais ir kitais savivaldos institucijų veiklą reglamentuojančiais dokumentais.

Organizacinė struktūra. Vietos savivalda – įstatymo nustatyto valstybės teritorijos administracinio vieneto – savivaldybės – teisė laisvai ir savarankiškai tvarkytis pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją ir kitus Lietuvos Respublikos įstatymus per administracinio vieneto nuolatinių gyventojų tiesiogiai išrinktų atstovų į savivaldybės tarybą bei jos sudarytą vykdomąją ir kitas institucijas.

Vietos savivaldos principus Alytaus rajone įgyvendina šios vietos savivaldos institucijos: atstovaujamoji – Alytaus rajono savivaldybės taryba ir vykdomoji – Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktorius, turinčios vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas.

Pagal veiklos pobūdį savivaldybių funkcijos skirstomos į vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo. Vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka įgyvendina savivaldybės taryba. Viešojo administravimo funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka savivaldybės taryba, savivaldybės administracijos direktorius, kiti savivaldybės įstaigų ir tarnybų vadovai, valstybės tarnautojai, kuriems teisės aktais ar savivaldybės tarybos sprendimais suteiktos viešojo administravimo teisės savivaldybės teritorijoje. Viešąsias paslaugas teikia savivaldybių įsteigti paslaugų teikėjai arba kiti viešai pasirenkami fiziniai bei juridiniai asmenys, sudarę sutartis su savivaldybėmis.

Alytaus rajono savivaldybės atstovaujamoji institucija išrinkta ketveriems metams savivaldybių rinkimuose, vykusiuose 2015 m. kovo 1 d. Rinkimus laimėjusios partijos sudarė naują koaliciją. Tarybą sudaro 25 tarybos nariai. Iš savivaldybės narių sudaromi tarybos komitetai, kurių pagrindinės funkcijos yra klausimų nagrinėjimas ir teikimas tarybai ir merui svarstyti, kontroliuoti, kaip laikomasi įstatymų bei kaip vykdomi tarybos sprendimai, mero potvarkiai.

Sudaryti 6 Alytaus rajono savivaldybės komitetai: Ekonomikos ir biudžeto, Švietimo, kultūros ir sporto, Sveikatos apsaugos ir socialinių reikalų komitetas, Komunalinio ūkio plėtros ir aplinkos apsaugos, Kaimo plėtros ir investicijų, Kontrolės.

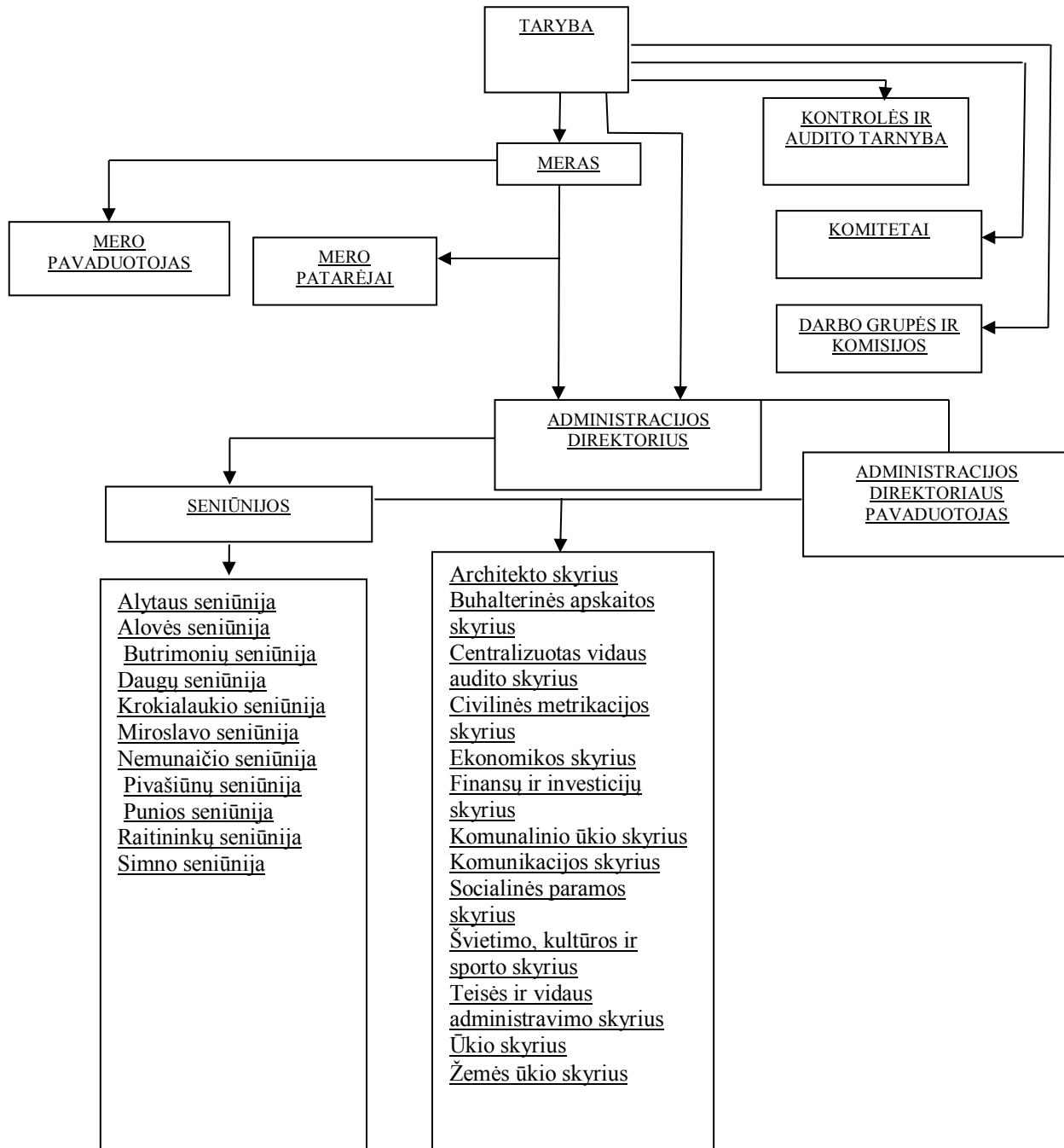
Sudarytos komisijos: Teisėsaugos ir teisėtarkos, Etikos, Peticijų, Antikorupcinė.

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba – prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas, kaip vykdomas biudžetas, atskaitingas Tarybai.

Alytaus rajono savivaldybės administracija yra viešasis juridinis asmuo, kurio steigėja yra Taryba, jos vadovas – Savivaldybės administracijos direktorius. Savivaldybės administraciją sudaro struktūriniai ir struktūriniai teritoriniai padaliniai – seniūnijos.

Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktoriui pavaldūs 14 skyrių – Architekto skyrius, Buhalterinės apskaitos skyrius, Centralizuotas vidaus audito skyrius, Civilinės metrikacijos skyrius, Ekonomikos skyrius, Finansų ir investicijų skyrius, Komunalinio ūkio skyrius, Komunikacijos skyrius, Socialinės paramos skyrius, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Teisės ir vidaus administravimo skyrius, Ūkio skyrius, Vaiko teisių apsaugos skyrius, Žemės ūkio skyrius ir savivaldybės gydytoja.

Taip pat į Alytaus rajono Savivaldybės administracijos struktūrą įtraukiama 11 seniūnijų: Alytaus, Alovės, Butrimonių, Daugų, Krokialaukio, Miroslavo, Nemunaičio, Pivašiūnų, Punios, Raitininkų, Simno.

16 pav. Alytaus rajono savivaldybės administracinė struktūra
Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės administracija, 2018

Žmogiškieji ištekliai (pareigybės, kvalifikacija). Nuolat kintančioje aplinkoje formuojasi naujas

požiūris į instituciją kaip veiklos sistemą, kurioje darbuotojai, tai yra žmogiškieji ištekliai, tampa svarbiausia ir aktyviaja sistemos dalimi, lemiančia institucijos veiklos efektyvumą. Žmogiškųjų išteklių efektyvus valdymas yra gyvybiškai svarbus veiksnys, siekiant savivaldybės tikslų bei naudoti kiekvienam individui, organizacijai ir visuomenei. Orientuojantis į tai yra vykdoma Alytaus rajono savivaldybės darbuotojų ir valstybės tarnautojų kvalifikacijos kėlimo ir tobulinimosi sistema, padedanti parengti reikalingos profesinės kvalifikacijos ir kompetencijos darbuotojus.

Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2018 m. gegužės 10 d. sprendimu Nr. K-86 patvirtinta Alytaus rajono savivaldybės administracijos struktūra, Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2018 m. gegužės 10 d. sprendimu K-87 nustatytas didžiausias leistinas Alytaus rajono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų pareigybių ir darbuotojų dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių užmokestį iš savivaldybės biudžeto, skaičius–188.

Yra patvirtina mero, mero pavaduotojo, 2 mero patarėjų ir tarybos sekretoriaus (politinio asmeninio pasitikėjimo) pareigybės, kurios į bendrą administracijos patvirtintą etatų skaičių neįskaičiuojamos.. Savivaldybės darbuotojams būtina tobulinti žmogiškųjų išteklių valdymą bei administracinius gebėjimus, todėl organizuojami įvairūs darbuotojų mokymai: stažuotės, seminarai, kvalifikacijos kėlimo renginiai.

Planavimo sistema. Pagrindiniai planavimo dokumentai, kuriais vadovaujamosi planuojant rajono plėtrą ir savivaldybės veiklą, yra šie:

- Alytaus rajono savivaldybės 2013–2020 m. strateginės plėtros planas, patvirtintas Savivaldybės tarybos 2013 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. K-54 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės 2013–2020 metų strateginės plėtros plano patvirtinimo“. Plane išdėstyta rajono vizija, ilgalaikiai prioritetai, tikslai, uždaviniai ir veiksmai strategijai įgyvendinti;
- Alytaus rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas. Pagrindinis teritorijų planavimo dokumentas, privalomas visoms institucijoms ir reglamentuojantis darnią savivaldybės teritorijų plėtrą;
- Trimetis Savivaldybės strateginis veiklos planas (toliau – ARSVP). Savivaldybės strateginiai veiklos planai rengiami planuojant Savivaldybės veiklą ateinantiems trejiems metams ir kasmet atnaujinami;
- Alytaus rajono savivaldybės administracijos ir seniūnijų metiniai veiklos planai, savivaldybės įstaigų metiniai planai;
- Metinis savivaldybės biudžetas.

Alytaus rajono savivaldybės strateginio planavimo organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2013 m. birželio 14 d. sprendimu Nr. K-169 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės strateginių veiklos planų rengimo ir įgyvendinimo priežiūros tvarkos aprašo tvirtinimo“ (pakeitimai: 2014 m. rugpjūčio 8 d. sprendimu Nr. K-234 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2013 metų birželio 14 d. sprendimo Nr. K-169 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės strateginių veiklos planų rengimo ir įgyvendinimo priežiūros tvarkos aprašo tvirtinimo“ pakeitimo“, 2014 m. lapkričio 24 d. sprendimu Nr. K-340 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2013 metų birželio 14 d. sprendimo Nr. K-169 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės strateginių veiklos planų rengimo ir įgyvendinimo priežiūros tvarkos aprašo tvirtinimo“ pakeitimo“ ir 2015 m. rugsėjo 30 d. sprendimu Nr. K-244 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2013-06-14 sprendimo Nr. K-169 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės strateginių veiklos planų rengimo ir įgyvendinimo priežiūros tvarkos aprašo tvirtinimo“ pakeitimo“). Šis tvarkos aprašas reglamentuoja kasmetinį Alytaus rajono savivaldybės trejų metų strateginio veiklos plano rengimą, svarstymą, tvirtinimą Alytaus rajono savivaldybės taryboje, strateginio veiklos plano koregavimą ir įgyvendinimo priežiūrą. Tai dokumentas, sudarantis sąlygas koordinuoti ir kontroliuoti Alytaus rajono savivaldybės strateginių veiklos planų įgyvendinimą, vertinti strateginio veiklos plano įgyvendinimo poveikį rajonui, prireikus papildyti ar keisti Alytaus rajono savivaldybės strateginius veiklos planus. Taip pat šiame tvarkos apraše be strateginių veiklos planų rengimo, numatyta strateginių plėtros planų ir metinių planų rengimas ir koregavimas.

Finansiniai ištekliai. Alytaus rajono savivaldybės strateginio veiklos plano programų įgyvendinimui naudojamas vienas iš pagrindinių finansavimo šaltinių – Alytaus rajono savivaldybės biudžeto lėšos

(biudžetas ir tikslinės dotacijos). Tačiau kiekvienais metais įvairiems projektams įgyvendinti pritraukiamas finansavimas ir iš kitų šaltinių. Tai ES struktūrinių fondų ir programų lėšos, valstybės biudžeto lėšos.

Kiekvienas asignavimų valdytojas yra atsakingas už teisingą programų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų, už paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą ir efektyvumą.

Alytaus rajono savivaldybės 2010–2018 metų biudžeto pajamas sudaro:

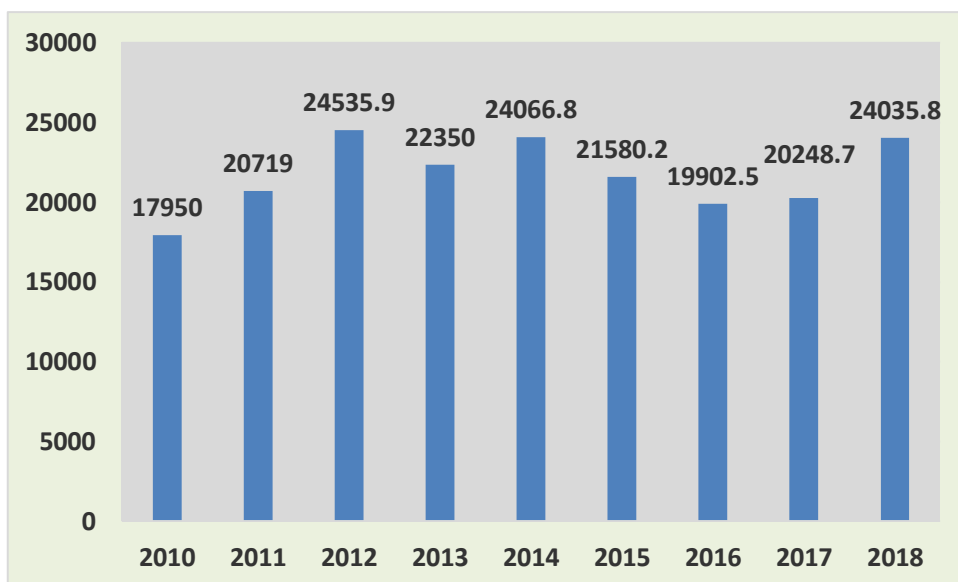
- Mokesčiai. Pajamų ir pelno mokesčiai (gyventojų pajamų mokestis), turto mokesčiai (žemės mokestis, paveldimo turto mokestis, nekilnojamo turto mokestis), prekių ir paslaugų mokesčiai (mokesčiai už aplinkos teršimą, rinkliavos).

- Dotacijos. Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos, dotacijos iš kitų valdymo lygių.

- Kitos pajamos. Turto pajamos, pajamos už prekes ir paslaugas, pajamos iš baudų ir konfiskacijų, kitos neišvardytos pajamos.

- Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos. Ilgalaikio materialiojo turto realizavimo pajamos (žemės ir žemės gelmių išteklių realizavimo pajamos).

Didžiausią savivaldybės biudžeto pajamų dalį kasmet sudaro mokesčiai ir dotacijos. Biudžeto pajamos nuo 2010 iki 2012 metų didėjo, 2013 metais pastebimas sumažėjimas, tačiau 2014 metais biudžeto pajamos padidėjo 7,7 proc. lyginat su 2013 metais, kadangi buvo paimta paskola investicinių projektų įgyvendinimui. 2015 metais pastebimas pajamų sumažėjimas 10,3 proc. Lyginant 2017 su 2016 m. pajamų planas didesnis 1,8 proc. (žr. 17 pav.).

17 pav. Alytaus rajono savivaldybės biudžeto pajamų kitimas 2010–2018 metais, tūkst. Eur

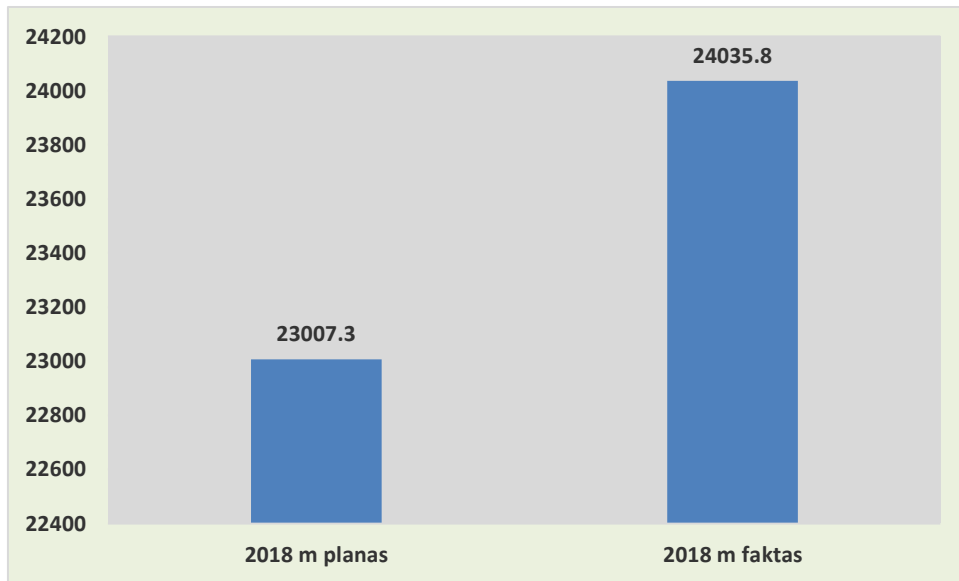
Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės administracija, 2018

Alytaus rajono savivaldybės biudžetas 2018 m. gavo 24 mln. 35,8 tūkst. eurų pajamų. Iš jų gyventojų pajamų mokesčio gauta 13 mln. 33,8 tūkst.eurų, turto mokesčių 924,0 tūkst. eurų, **27,6** tūkst.eurų gauta prekių ir paslaugų mokesčių t. y. mokesčiai už aplinkos teršimą. **6** mln. 368 tūkst.eurų gauta tikslinių dotacijų. Iš šių dotacijų 3 mln. 486,5 tūkst.eurų skirta mokinio krepšeliui finansuoti, 2 mln. 241,6 tūkst.eurų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, 429,9 tūkst.eurų savivaldybės vietinės reikšmės keliams (gatvėms) tiesti, taisyti, prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūros plėtrai 10,6 tūkst. eurų, iš apskrities perimtomis įstaigoms išlaikyti 198,6 tūkst. eurų, privalomųjų biologinio saugumo priemonių neversliniuose kiaulininkystės ūkiuose taikymo įvertinimo ir sklaidos apie afrikinį kiaulių marą organizavimo išlaidos 0,8 tūkst. eurų. **282,4** tūkst.eurų gauta iš Europos Sąjungos finansinės paramos lėšų. Kitų dotacijų einamiesiems tikslams gauta 22,8 tūkst. eurų, iš jų: 18,9 tūkst.eurų išlaidoms

susijusioms su pedagoginių darbuotojų skaičiaus optimizavimu ir 3,9 tūkst. neformaliam vaikų švietimui.

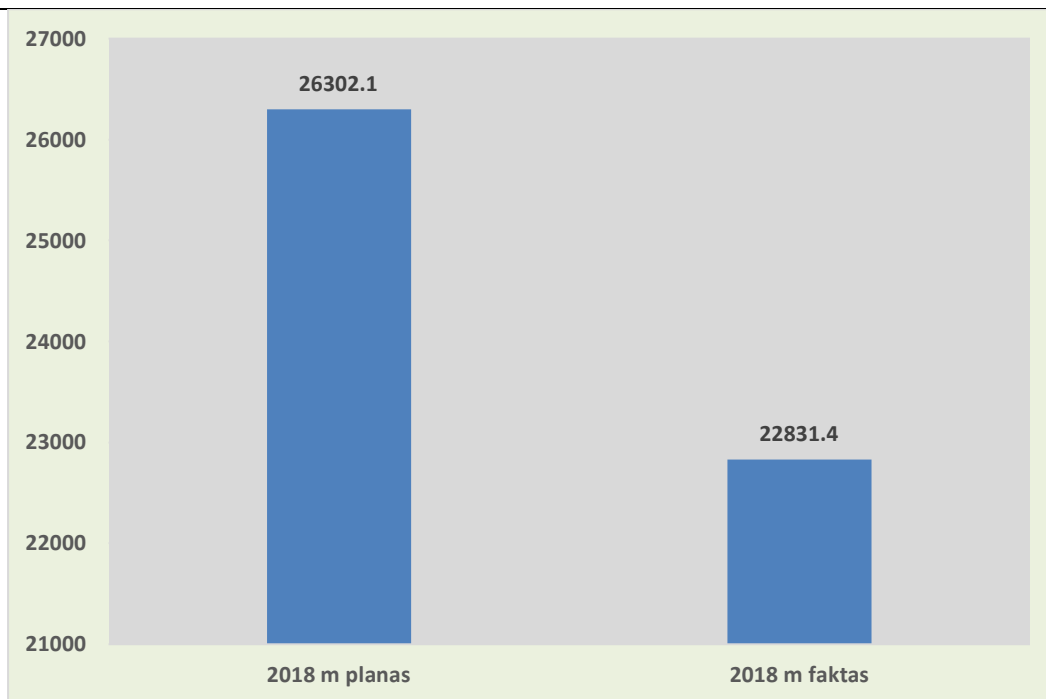
Savivaldybės tikslinės dotacijos turtui įsigyti gauta 1 mln. 771,2 tūkst. eurų, iš jų: 1 mln. 5 tūkst. eurų savivaldybės vietinės reikšmės keliams tiesti, taisyti, prižiūrėti ir saugos eismo sąlygoms užtikrinti, 766,2 tūkst. eurų dotacija iš Europos Sąjungos projektams finansuoti.

Kitų pajamų gauta 1 mln. 400,6 tūkst.eurų, iš jų didžiausią dalį 1 mln. 280,9 tūkst.eurų sudaro pajamos už prekes ir paslaugas. Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamų gauta 205,4 tūkst.eurų, iš jų: 43,2 tūkst. eurų už parduotus žemės sklypus ir 162,2 tūkst.eurų pastatų ir statinių realizavimo pajamos. Savivaldybės biudžeto pajamų planas įvykdytas 104,47 proc., gauta 1028,5 tūkst.eurų daugiau nei planuota.

18 pav. Alytaus rajono savivaldybės biudžeto pajamos 2018 m. (tūkst. Eur)

Šaltinis: Alytaus rajono savivaldybės administracija, 2018

19 pav. Alytaus rajono savivaldybės biudžeto asignavimai 2018 metais, tūkst. Eur

Daugiausia visų 2018 m. savivaldybės biudžeto lėšų 26,8% panaudota ekonomikai, 25,9 % – švietimui, 15,0 % – socialinei apsaugai, 9,8 % – bendrosioms valstybės paslaugoms.

Apskaitos tinkamumas. Alytaus rajono savivaldybėje apskaita tvarkoma Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Nuo 2010 m. sausio 1 d. apskaita Savivaldybėje tvarkoma ir finansinės atskaitos rengiamos pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS).

Ryšių sistema, informacinės ir komunikavimo sistemos. Alytaus rajono savivaldybės įvaizdžio formavimui reikšminga savivaldybės interneto svetainės www.arsa.lt, kuri nuolat atnaujinama. Interneto svetainės skyriuje „Savivaldybės informacija“ skelbiami savivaldybės informaciniai pranešimai, „Naujienos“ – savivaldybės įmonių, įstaigų ir bendruomenių informaciniai pranešimai, skyriuje „Skelbimai“ – savivaldybės, savivaldybės įmonių ir įstaigų skelbimai. Savivaldybė kaip komunikacijos kanalą naudoja socialinį tinklą „Facebook“.

Siekiant gerinti gyventojų aptarnavimą Savivaldybės administracijoje, ir toliau planojama modernizuoti informacines sistemas ir plėsti e. paslaugų spektrą pasinaudojant ES parama. 2010 m. buvo pradėtas projektų vykdymas: „Savivaldybės finansinių išteklių valdymo tobulinimas diegiant šiuolaikiškas informacines sistemas (VSAFAS)“, „Savivaldybės teikiamų elektroninių paslaugų (e. demokratijos, „vieno langelio“ principo tobulinimas) plėtra“. Įgyvendinus projektus, buvo patobulinta biudžeto planavimo, konsolidavimo ir vykdymo kontrolės informacinė sistema, įdiegti nauji moduliai bei išplėstas esamų modulių funkcionalumas, patobulinta dokumentų paieška su aktualia redakcija. Sudaryta galimybė transliuoti savivaldybės tarybos posėdžius.

Atnaujinta savivaldybės administracijos Architekto skyriuje naudojama geografinės informacinės sistemos (GIS) programinė įranga. Įsigyta nauja ArcGIS versija, leisianti vartotojams naudotis bet kokiais geografinės informacinės sistemos šaltiniais, t. y. žemėlapiais, geoduomenų bazėmis, vaizdiniais duomenimis, įrankiais ir t. t. bei visa tai panaudoti bendram veiklos koordinavimui, skaidrumo ir sklandaus pasidalijimo informacija užtikrinimui, sąnaudų mažinimui ir kitų uždavinių sprendimui, efektyvesniam savivaldybės specialistų bendradarbiavimui. ArcGIS suteikia galimybę kurti žemėlapius bei atlikti geoerdvinę analizę didesniai ratui žmonių, suteiks galimybę rajono gyventojams surasti daugiau aktualios informacijos viešinamais žemėlapiais. Parengtas interaktyvus rajono savivaldybės trimatis žemėlapis, leidžiantis matyti rajoną trimatėje erdvėje. Atnaujinta programinė įranga leidžia rinkti duomenis rajono teritorijoje ir tuo pačiu metu juos publikuoti žemėlapiuose.

Vidaus darbo kontrolė. Alytaus rajono savivaldybės administracijoje veikia savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba. Jų veiklos tikslas – sistemingai ir visapusiškai vertinti rizikos valdymą ir vidaus kontrolę, padėti įgyvendinti viešojo juridinio asmens, jam pavaldžių ir jo valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų veiklos tikslus.

Pagrindiniai uždaviniai – nustatyti, ar viešasis juridinis asmuo savo veikloje laikosi teisės norminių aktų, patarti viešojo juridinio asmens vadovui, kaip mažinti rizikos veiksnių įtaką viešojo juridinio asmens veiklai bei teikti rekomendacijas dėl viešojo juridinio asmens veiklos ir vidaus kontrolės tobulinimo, vertinti viešojo juridinio asmens strateginių arba kitų veiklos planų, programų vykdymą bei valstybės ir savivaldybės turto naudojimą ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriais bei lėšų, gautų iš Europos Sąjungos bei užsienio institucijų ar fondų, administravimą ir panaudojimą.

Centralizuota vidaus audito ir kontrolės tarnyba, savo veikloje vadovaujasi Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo nuostatomis bei kitais teisės aktais, reglamentuojančiais vidaus auditą.

Savivaldybėje įdiegta kompiuterinė buhalterinės apskaitos sistema „Biudžetas“. Ši sistema leidžia vesti atskirą buhalterinę apskaitą pagal kelis finansavimo šaltinius (valstybės, vietinį ar kt. biudžetą), vykdyti kitus tik biudžetinių organizacijų apskaitai būdingus veiksmus – pildyti asignavimų ir išlaidų knygas, spausdinti sąmatas ir jų vykdymo apyskaitas ir dar daugelį kitų funkcijų. Ši programa apima visus Alytaus rajono savivaldybės administracijos struktūrinius padalinius.

Taip pat savivaldybėje įdiegta kompiuterinė dokumentų valdymo sistema „Doclogix“. Ji užtikrina spartų, patogų automatizuotą savivaldybės veiklos procesų ir dokumentų valdymą. Sistemoje registruojami gaunami ir siunčiami raštai, pavedimai ir jų vykdymo kontrolė, registruojamos sutartys. Tai užtikrina dokumentų saugumą, greitą jų paiešką ir kontrolės sistemą.

Taip pat nuolat tobulinama ir prižiūrima savivaldybės teisės aktų bazė. Sistema leidžia kaupti teisės aktus, viešai juos publikuoti, vykdyti paiešką.

SSGG (stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių) analizė:

Stiprybės

- ✓ Patraukli gamta ir kraštovaizdis.
- ✓ Palanki geografinė padėtis transporto paslaugų plėtotei.
- ✓ Prieinamos įvairiapusiškos papildomo ugdymo galimybės jaunimui ir suaugusiems.
- ✓ Efektyviai tvarkoma viešoji infrastruktūra (savivaldybėje švaru ir tvarkinga).
- ✓ Santykinai saugi gyvenamoji aplinka, žemas nusikalstamumo lygis, lyginant su šalies vidurkiu.
- ✓ Veikia savivaldybės verslininkus jungiantis ir skatinantis verslo informacinis centras.
- ✓ Švietimo ir ikimokyklinio ugdymo įstaigos pasiekiamos visiems savivaldybės gyventojams (arti).
- ✓ Alytaus rajono savivaldybėje viešosios paslaugos teikiamos operatyviai.
- ✓ Mažas triukšmingumas savivaldybėje – tinkama vieta ramiam gyvenimui.
- ✓ Pakankamai aukštas socialinės, švietimo, gydymo ir kitas viešąsias paslaugas teikiančių darbuotojų išsilavinimas ir profesinis pasirengimas.
- ✓ Nebrangus nekilnojamas turtas.

Silpnybės

- ✓ Santykinai žemas tiesioginių užsienio bei materialių investicijų lygis.
- ✓ Santykinai didelis socialinės paramos gavėjų skaičius mažina savivaldybės konkurencingumą pritraukiant verslą.
- ✓ Neišnaudojamas gamtinis rekreacinis potencialas, prastai išvystyta viešojo turizmo sektoriaus infrastruktūra (ženklėjimas, kelių nuorodos, teritorijų schemos ir pan.), trūksta dviračių takų, paplūdimių, stovyklų ir kt.).
- ✓ Mažėjantis gyventojų skaičius.
- ✓ Aukštas nedarbo lygis.
- ✓ Aukštąjį išsilavinimą didžiuosiuose miestuose įgijęs jaunimas negrįžta dirbti ir gyventi į savivaldybę.
- ✓ Didelis kvalifikuotos darbo jėgos socialinis mobilumas, aktyvūs emigraciniai procesai į didžiuosius šalies miestus bei užsienį.
- ✓ Laisvalaikio praleidimo paslaugų ir pramogų stoka.

✓ Nepakankamas verslumo supratimas.
✓ Aukštų technologijų gamybos įmonių stoka.
Galimybės
✓ Galimybės pasinaudoti ES struktūrinės paramos teikiama finansine ir technine pagalba.
✓ Socialiai remtinų ir socialinės rizikos asmenų dalies sumažinimas.
✓ Viešojo ir privataus sektoriaus bendradarbiavimo plėtra, inicijuojant ir įgyvendinant projektus partnerystės principu.
✓ Gyventojų verslumo ugdymas, naujų verslo finansavimo formų bei instrumentų panaudojimas, plėtojant smulkaus ir vidutinio verslo sektorius.
✓ Darbuotojų kompetencijos kėlimas, pasinaudojant žmogiškųjų išteklių plėtrai skirtų finansinių išteklių galimybėmis.
✓ Nevyriausybinių organizacijų iniciatyvų skatinimas ir veiklos plėtra švietimo ir kultūros sektoriuose.
✓ Kaimo bendruomenių stiprinimas.
✓ Turizmo plėtros aktyvinimas.
Grėsmės
✓ Šalies ekonominė krizė ir jos ilgalaikiai padariniai ribos socialinės ir ekonominės savivaldybės plėtros galimybes (nedarbas, kylančios paslaugų kainos, emigracija ir t.t.).
✓ Spartus gyventojų senėjimas ir mažėjantis darbingo amžiaus asmenų skaičius, didėjanti emigracija mažins savivaldybės ekonominį potencialą, neleis pritraukti tiesioginių investicijų bei užtikrinti ekonominę plėtrą.
✓ Investicinių lėšų stygius neleis viešojo sektoriaus institucijoms bei privataus verslo įmonėms pasinaudoti ES struktūrinių fondų teikiamomis galimybėmis.
✓ Jaunų žmonių išvykimas iš rajono.

Misija	Užtikrinti teikiamų viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų lygį, atitinkantį gyventojų poreikius ir tenkinti gyventojų lūkesčius, gerinant jų gyvenimo kokybę.
Strateginiai pokyčiai	Modernizuojamas rajonas, plėtojant inžinerinę ir susiekimo infrastruktūrą, saugant teritorijų savitumą. Gerinama gyventojų gyvenimo kokybė, siekiant žmogaus ir aplinkos santarvės, skatinant darbo vietų kūrimą, sudarant sąlygas verslo plėtrai.

Institucijos strateginiai tikslai ir efekto kriterijai:	
Kodas	INSTITUCIJOS STRATEGINIO TIKSLO PAVADINIMAS
01	KURTI PILIETIŠKĄ, IŠSILAVINUSIĄ, KŪRYBIŠKĄ, SVEIKAI IR SAUGIAI GYVENANČIĄ BENDRUOMENĘ
Strateginio tikslo aprašymas: ugdymo siekiamybės – pilietiškos, savarankiškos, kūrybiškos ir konstruktyvios mąstančios, gebančios remtis įvairių kultūrų vertybėmis asmenybės. Siekiama skurde gyvenantiems, ties skurdo riba atsidūrusiems ir socialinę atskirtį patiriantiems asmenims suteikti įgūdžių ir galimybių patiems pasirūpinti savimi, savo gyvenimo kokybe ir likimu.	
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa (-os):	
Kodas	Vykdomos programos pavadinimas:
01	Vaikų ir jaunimo socializacija;
08	Kultūros veiklos plėtra ir jos vaidmens bendruomenės gyvenime stiprinimas;
09	Švietimo, sporto paslaugų tiekimas ir plėtra savivaldybės teritorijoje;
10	Socialinės apsaugos plėtojimas, skurdo ir socialinės atskirties mažinimas ir sveikatos apsauga

Efektų kriterijai:	
E-01-01-01 Socialinės rizikos šeimų mažėjimas, vnt.	
E-01-01-02 Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų institucinės paramos ir organizacijų potencialio plėtojimo skaičiaus kitimas, vnt.	
E-01-08-01 Renginių skaičiaus Alytaus rajone didėjimas, proc.	
E-01-08-02 Sutvarkyti pastatai ir pastatai pritaikyti bendruomenės poreikiams, skatinamas etnokultūros puoselėjimas, apsaugotos nekilnojamojo ir kilnojamojo kultūros vertybės	
E-01-09-01 Mokinių, gavusių Brandos atestatus, dalis nuo visų baigusių IV gimn. Klasę mokinių skaičiaus, proc.	
E-01-09-02 Mokinių, gavusių Pagrindinio išsilavinimo pažymėjimus, dalis nuo visų baigusių 10 klasę (II gimn. klasę) mokinių skaičiaus, proc.	
E-01-09-03 Mokinių, gavusių Pradinio išsilavinimo pažymėjimus, dalis nuo visų baigusių 4 klasę mokinių skaičiaus, proc.	
E-01-09-04 Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui lankyti ugdymo įstaigas, įvairius neformaliojo švietimo užsiėmimus atitinkančius abiejų lyčių poreikius, nuolat/išskirtiniais atvejais	
E-01-10-01 Asmenų (šeimų), kurių gebėjimai ir galimybės spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene bei įveikti socialinę atskirtį, buvo sustiprinti, skaičius	
Kodas	SUDARYTI PALANKIĄ APLINKĄ INVESTICIJŲ PRITRAUKIMUI IR VERSLO PLĖTRAI, TURIZMO VYSTYMUI, RAJONO INFRASTRUKTŪROS OBJEKTŲ IR BŪSTO PRIEŽIŪRAI, UŽIMTUMO DIDINIMUI
02	
Strateginio tikslo aprašymas: pasiekti, kad aplinka Alytaus rajone būtų sveika, švari ir saugi, darniai tenkinanti visuomenės, aplinkosaugos ir ekonomikos poreikius	
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa(-os):	
Kodas	Vykdomos programos pavadinimas:
05	Sąlygų verslo plėtrai sudarymas, patrauklios investicijoms aplinkos formavimas ir turizmo vystymas;
06	Rajono infrastruktūros objektų ir būsto priežiūra, modernizavimas ir plėtra
Efektų kriterijai:	
E-02-05-01 Ūkio subjektų skaičius Alytaus rajone, vnt.	
E-02-05-02 Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, proc.	
E-02-06-01 Kelių (gatvių) su asfaltbetonio danga santykis su visu kelių ir gatvių ilgiu, proc.	
E-02-06-02 Asmenų apgyvendintų socialiniame būste skaičius, asmenimis Asmenų apgyvendintų savivaldybės būste skaičius, asmenimis	
Kodas	UŽTIKRINTI KOMPLEKSIŠKĄ ŽEMĖS SKLYPŲ FORMAVIMĄ IR APLINKOS APSAUGĄ BEI ŽEMĖS ŪKIO PLĖTRĄ
03	
Strateginio tikslo aprašymas: žemės ūkio konkurencingumas, tausūs gamtos išteklių valdymas, darnus teritorinis vystymasis.	
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa(-os):	
Kodas	Vykdomos programos pavadinimas:
03	Urbanistinės plėtros ir strategijos formavimas;
07	Aplinkos ir kraštovaizdžio apsauga ir žemės ūkio plėtra
Efektų kriterijai:	
E-03-03-01 Programai skiriamas finansavimas, tūkst. Eur	
E-03-07-01 Kokybiškai atlikti darbai, suteiktos paslaugos, paruošti dokumentai, priimti sprendimai, proc.	
E-03-07-02 Surenkamų komunalinių atliekų kiekis, t	
Kodas	GERINTI SAVIVALDOS VALDYMO KOKYBĘ
04	
Strateginio tikslo aprašymas: visuomenės lūkesčių tenkinimas ir viešųjų paslaugų kokybės užtikrinimas.	

Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa(-os):	
Kodas 02	Vykdomos programos pavadinimas: Savivaldybės veiklos, pagrindinių funkcijų vykdymas, strategijos formavimas ir jos įgyvendinimas
04	Informacinės visuomenės plėtra
Efeko kriterijai: E-04-02-01 Gyventojų skaičius Alytaus rajono savivaldybėje metų pradžioje, asmenimis E-04-02-02 Galiojančių licencijų verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais ir tabako gaminiais skaičius Alytaus rajone, vnt. E-04-04-01 Paskelbtų informacinių pranešimų skaičius, vnt.	

Bendras lėšų poreikis ir numatomi finansavimo šaltiniai

tūkst. Eur

Ekonominės klasifikacijos grupės	2018-ųjų metų asignavimai	2019-ųjų metų asignavimų planas	2020-ųjų lėšų projektas	2021-ųjų lėšų projektas
1. Iš viso lėšų poreikis:	29.093,8	37.278,3	30.955,4	28.974,3
1.1. išlaidoms, iš jų:	24.832,9	27.786,4	25.686,1	25.891,2
1.1.1. darbo užmokesčiui	6.571,1	9.199,9	6.786,9	6.838,7
1.2. turtui įsigyti	4.260,9	9.491,9	5.269,3	3.083,1
2. Finansavimo šaltiniai:	29.093,8	37.278,3	30.955,4	28.974,3
2.1. Savivaldybės lėšos, iš viso:	22.000,0	28.765,9	21.513,3	20.947,5
2.1.1. Savivaldybės biudžetas, iš jo:	22.000,0	28.765,9	21.513,3	20.947,5
2.1.1.1. Savivaldybės biudžeto lėšos (SB)	14.709,5	19.992,1	13.701,6	13.423,9
2.1.1.2. Dotacijos iš valstybės ir kitų valstybės valdymo lygių (D)	7.290,5	8.773,8	7.811,7	7.523,6
2.2. Valstybės biudžeto lėšos (VB)	6.069,9	6.167,9	6.387,9	6.052,1
2.3. Europos Sąjungos ir kitų užsienio fondų paramos lėšos (ES)	952,4	2.246,3	2.963,0	1.878,5
2.4. Kitų šaltinių lėšos(KT)	71,5	98,2	91,2	96,2

Priedo pakeitimai:

Nr. [K-133](#), 2019-07-04, paskelbta TAR 2019-07-10, i. k. 2019-11385

Nr. [K-168](#), 2019-09-02, paskelbta TAR 2019-09-03, i. k. 2019-13991

Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

Priedų pakeitimai:

6 kl. G. Jociunskaitė (K-227) PRIEDAS taisytas 01programa.1lentele 2019
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

6 kl. G. Jociunskaitė (K-227) PRIEDAS taisytas 02programa.1lentele 2019
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

6 kl. G. Jociunskaitė (K-227) PRIEDAS taisytas 02programa.2lentele 2019
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

6 kl. G. Jociunskaitė (K-227) PRIEDAS taisytas 03programa.1lentele 2019
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

6 kl. G. Jociunskaitė (K-227) PRIEDAS taisytas 03programa.2lentele 2019
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

05 programa, 1 priedas
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-133](#), 2019-07-04, paskelbta TAR 2019-07-10, i. k. 2019-11385
 Nr. [K-168](#), 2019-09-02, paskelbta TAR 2019-09-03, i. k. 2019-13991
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

05 programa, 2 priedas
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-133](#), 2019-07-04, paskelbta TAR 2019-07-10, i. k. 2019-11385
 Nr. [K-168](#), 2019-09-02, paskelbta TAR 2019-09-03, i. k. 2019-13991
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

05 programa, 3 priedas
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-168](#), 2019-09-02, paskelbta TAR 2019-09-03, i. k. 2019-13991
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

06 programa, 1 priedas
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-168](#), 2019-09-02, paskelbta TAR 2019-09-03, i. k. 2019-13991
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

06 programa, 2 priedas
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-168](#), 2019-09-02, paskelbta TAR 2019-09-03, i. k. 2019-13991
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

06 programa, 3 priedas
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-168](#), 2019-09-02, paskelbta TAR 2019-09-03, i. k. 2019-13991
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

6 kl. G. Jociunskaitė (K-227) PRIEDAS taisytas 07programa.1lentele 2019
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

6 kl. G. Jociunskaitė (K-227) PRIEDAS taisytas 07programa.2lentele 2019
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

6 kl. G. Jociunskaitė (K-227) PRIEDAS taisyta 08 programa.1 lentelė 2019
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

6 kl. G. Jociunskaitė (K-227) PRIEDAS taisyta 09 programa 1 lentelė 2019
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

6 kl. G. Jociunskaitė (K-227) PRIEDAS taisyta 09 programa.1b forma 2019
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

6 kl. G. Jociunskaitė (K-227) PRIEDAS taisyta 09 programa.2 lentelė 2019
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

6 kl. G. Jociunskaitė (K-227) PRIEDAS taisyta 10 programa 1 lentelė 2019
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

6 kl. G. Jociunskaitė (K-227) PRIEDAS taisyta 10 programa.1b forma 2019
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

6 kl. G. Jociunskaitė (K-227) PRIEDAS taisyta 10 programa.2 lentelė 2019
Priedo pakeitimai:
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117

Pakeitimai:

1.
 Alytaus rajono savivaldybės taryba, Sprendimas
 Nr. [K-133](#), 2019-07-04, paskelbta TAR 2019-07-10, i. k. 2019-11385
 Dėl Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2019 m. sausio 31 d. sprendimo Nr. K-7 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės 2019–2021 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo
2.
 Alytaus rajono savivaldybės taryba, Sprendimas
 Nr. [K-168](#), 2019-09-02, paskelbta TAR 2019-09-03, i. k. 2019-13991
 Dėl Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2019 m. sausio 31 d. sprendimo Nr. K-7 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės 2019 - 2021 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo
3.
 Alytaus rajono savivaldybės taryba, Sprendimas
 Nr. [K-227](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2020-01-06, i. k. 2020-00117
 Dėl Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2019 m. sausio 31 d. sprendimo Nr. K-7 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės 2019–2021 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo